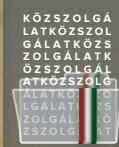

Keleti Partnerség
Csúcstalálkozó

Kispadra
az ultrákkal!

Átfogó módosítás
előtt áll a Ket.

www.kozszolgalat.gov.hu

Közzszolgálat

KÖZIGAZGATÁSI MAGAZIN

I. ÉVF. 4. SZÁM | 2011. OKTÓBER
ÁRA: 420 Ft

MEGHARCOLUNK MINDEN MAGYARÉRT

INTERJÚ SEMJÉN ZSOLT MINISZTERELNÖK-HELYETTESSEL

10 Adósságcsökkentés
minden szinten

32 „A kötelességérzetem, hogy a szabadságért
küzdeni kell, a magyar forradalomhoz kapcsolódik”
BESZÉLGETÉS JERZY BUZEKKEL

44 Jön! Jön! Jön!
Kormányzati Karrier Expo

ÚJ SZÉCHENYI TERV

RE[©] GENERÁCIÓ

**KORMÁNYZATI
KARRIER EXPO 2.0**

BUDAPEST 2011.10.15.

**MILLENÁRIS
"B" CSARNOK**

**MAGYAR
KÖZIGAZGATÁSI
ÖSZTÖNDÍJ**

**ÉLJ AZ UNIÓS
LEHETŐSÉGEKKEL!**

facebook.com/regeneracio

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.
(ÁROP - 2.2.5-2008-0001 Humán erőforrás-gazdálkodás a központi közigazgatásban)

50 A szociológia fellegvára – a KSH épülete

KÖZSZOLGÁLAT

KÖZIGAZGATÁSI MAGAZIN

2

Megharcolunk minden magyarért

Interjú Semjén Zsolt miniszterelnök-helyetttel

30 Közép-európai kvartett katonai szövetségben

A Magyarországon született Visegrádi Együttműködés országainak húszéves története alatt a négy közép-európai ország közös fellépései háromszor kaptak új lendületet.

18 Egy felelős államminiszter alkotmányjogi programja 1956-ban

Bibó nemcsak a 20. század egyik legnagyobb magyar politikai gondolkodója volt, hanem példamutató államférfi, az 1956-os forradalom és szabadságharc szimbolikus alakja.

KEDVES OLVASÓ!

A lapzárta napjaiban még élvezhettük az indián nyár utolsó szőlőérlelő napjait, a szüreti ünnepek zsongását, az ősz azonban már ott toporgott a szerkesztőség küszöbén.

Egyre nehezebb a munkából még világosan hazaérni, a páras, füstös alkonyatban már összehúzzuk a kabátot. Kezdhettük fűrésznézni, mit hoz számunkra a jövő év. Füveskönyvek és csíziók helyett a költségvetés-tervezetét lapozgatjuk, amely összes bizakodásunk és problémánk lenyomata. Naponta kell farkasszemet nézni az elmúlt két évtized elhalasztott javítási, változtatási munkáinak nehézségeivel. A költségvetési tervezés számos területen feltételezi a hatékonyabb és takarékosabb működést, ezért tempósan kell igazodnunk a változásokhoz. Tudósításunk a közigazgatásban végzett elégedettségmérés 2011-es eredményeiről mutatja, hogy a 2008-as adatokhoz képest jelentős közérzetjavulás érvényesül. Mindez azt jelzi, hogy tisztviselő kollégáink a pillanatnyi nehézségeket is képesek pozitívan kezelni, ha látják azt a közös célt, amelyet csak összefogással lehet elérni. Amíg él a remény, hogy erőfeszítéseink egy igazságosabb társadalom és egy jobb állam felé viszik a nemzetet, addig hiszem, hogy a magyar ember szolidáris. Tudja, és megérti azt is, hogy a 2010-es évre kivéreztetett és eladósított magyar államtól mennyi támogatást és gondoskodást várhat 2012-ben.

Október hónap a nagy nemzeti tanúságtételek ideje a magyar történelemben. Sok erőt meríthetünk forradalmaink „októberi” hőseiből, ahogy interjúalanyunk, Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke is ezt teszi: „A kötelességérzetem, hogy a szabadságért küzdeni kell, a magyar forradalomhoz kapcsolódik”. Történelmi emlékezetünk nemzetpolitikánkban válik kézzelfoghatóvá, kapcsolatunkban határon túli magyarjainkkal, régi barátságok ápolásában és új szövetségesek keresésében.

Bízom abban, hogy egy-egy estebe nyúló októberi délutánon lesz alkalmuk a Közszolgálatból impulzusokat és optimizmust gyűjteni. Október 15-én pedig találkozunk a Karrier Expón, a közigazgatás és az ifjabb nemzedék randevúján.

Kis Norbert főszerkesztő

03	MEGHARCOLUNK MINDEN MAGYARÉRT – BESZÉLGETÉS SEMJÉN ZSOLT MINISZTERELNÖK-HELYETTESSEL	26	„VESZTETTÜNK, DE SEBAJ, MERT ÍGY IS A MAGYAROK GYÖZTEK”	43	3 MILLIÓ KÖZÖS ISMERŐS
06	MOZAIK ♦ A HÓNAP KÉPE	28	ÖSSZEFOGÁS HAZÁNKÉRT	44	JÖNI! JÖNI! JÖNI! – KORMÁNYZATI KARRIER EXPO
08	A NAGY SZÁMOK TÖRVÉNYE	29	A BARÁTSÁGÉRT MINDENNAPO TENNI KELL	45	REGENERÁCIÓ
10	ADÓSSÁGCSÖKKENTÉS MINDEN SZINTEN	30	KÖZÉP-EURÓPAI KVARTETT, KATONAI SZÖVETSÉGBEN?	46	BARÁTAINK LENGYELORSZÁGBAN
12	AZ ÁLLAMSZERVEZET AZ ALAPTÖRVÉNYBEN	32	„A KÖTELESSÉGÉRZETEM, HOGY A SZABADSÁGÉRT KÜZDENI KELL, A MAGYAR FORRADALOMHOZ KAPCSOLÓDIK” – BESZÉLGETÉS JERZY BUZEKKEL	48	ELÉGEDETTEK VAGYUNK-E?
15	A MAGYARY-PROGRAM	34	BRICS – OROSZORSZÁG	50	A SZOCIOLÓGIA FELLEGVÁRA – A KSH ÉPÜLETE
16	A MODERN KORI JÁRÁSOK KIALAKÍTÁSA	35	A KELETI PARTNERSÉG CSÚCSTALÁLKOZÓ TÁRSHÁZIGAZDÁI VOLTUNK	52	A MEGYÉK SZIMBÓLUMHASZNÁLATÁNAK JOGI HÁTTERE MAGYARORSZÁGON
18	EGY FELELŐS ÁLLAMMINISZTER ALKOTMÁNYJOGI PROGRAMJA 1956-BAN	37	„BRÜSSZEL FIGYELME NEM LANKADT” – INTERJÚ SZÜCS TAMÁSSAL	54	PUSKÁS, A HUNGARIKUM
20	A KORMÁNYHIVATALOK ELSŐ FÉLÉVÉRŐL	39	LENGYEL ELNÖKSÉG – MAGYAR SZEMMEL	55	JÖN A BUBI
21	ÁTFOGÓ MÓDOSÍTÁS ELŐTT ÁLL A KÉT.	41	A KÖZIGAZGATÁSI ALAPMŰVELTSÉGRŐL	56	KISPADRA AZ ULTRÁKKAL!
22	AZ ALAPVETŐ JOGOK BIZTOSA	42	„A SZAKKOLI ANNYIT AD, AMENNYIT BELETESZEL”	58	A MINISZTERIUM ERŐS EMBERE
24	TÚLJELENTKEZÉSEK A KORMÁNYTISZTVISELŐI TOVÁBBKÉPZÉSEN ♦ A VÁCI, ÉRDI ÉS Ceglédi KORMÁNYABLAKOK			59	TARTOZNI VALAHÓVÁ – VITÉZY ZSÓFIÁVAL BESZÉLGETTÜNK
				60	20. JUBILEUMI BORFESZTIVÁL A BUDAI VÁRBAN
				61	GYÓGYÍTÁS KÖVEKKEL ♦ KREATÍV IRODATEREK
				62	DIVAT – ŐSZ PÁRIZSTÓL BUDAPESTIG
				63	PROGRAMAJÁNLÓ

névjegy

SEMJÉN ZSOLT

Végzettség || teológus, szociológus, vallásszociológus, címzetes egyetemi docens, teológiai doktorátust szerzett, jogot tanult

Nyelvtudás || angol

Könyv || Josemaria Escrivá: Az út
Szabó Dezső: Az egész látóhatár
Széchenyi Zsigmond: Ahogy elkezdődött
Ünnepnapok

Film || Luis Buñuel: Az öldöklő angyal

Zene || Led Zeppelin II.
Beethoven: Hegedűverseny
Pink Floyd: Wish You Were Here

Hobbi || Költészet, vadászati kultúra ápolása

Megharcolunk minden magyarért

Beszélgetés Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettessel a nemzetpolitikáról

szöveg: Faggyas Sándor, fotó: Pelsőczy Csaba

A nemzet megmaradása szempontjából fontos, de nem elégséges a lelki, érzelmi összetartozás. Kell egy nagyon erős impulzus, ez pedig a magyar állampolgárság megadása, a nemzet közjogi újraegyesítése – mondja Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes. Szerinte a magyar kormány egyetlen magyarról sem mond le, aki kötődni akar a nemzethez, ezért érthető, hogy a nemzetpolitika a törvényhozási és a kormányzati munka egészét áthatja. A részben somogyi, részben erdélyi gyökerű, teológus, szociológus végzettségű kereszténydemokrata politikus – akinek tevékenysége a költészettől az egyházi diplomácián át a vadászati kultúra ápolásáig széles spektrumot ölel át – élete eddigi legnagyobb sikerének azt tartja, hogy 2000-ben szerepe lehetett Szent István királyunk keleti (ortodox) egyházi szentté avatásában.

» *A rendszerváltozás óta a második Orbán-kormányban van először – az ön személyében – nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes. Miért kellett ilyen magas szintre emelni a nemzetpolitika irányítását, koordinálását, felügyeletét?*

S. Zs. A magyar nemzet történeti okokból kifolyólag sajátos nemzet, talán „világnemzetnek” lehetne nevezni. Az elmúlt évszázadban történt tragédiák sorozata következtében a magyar nemzet egyharmada államhatárainkon kívül él. Részint a Kárpát-medencében a trianoni diktátum következtében az elszakított nemzetrészek tagjaként idegen államok fennhatósága alá került, részint a több egymást követő emigrációs hullám tagjaként szétszóródott a nagyvilágba. Azt szoktam mondani, hogy a magyar nemzet egy háromlábú székhez hasonlítható,

amelynek az egyik lába az anyaországi, a másik a Kárpát-medencei, a harmadik pedig az emigráció magyarsága. Ha a három láb közül bármelyik kiesik, eltörik, akkor a szék felborul. Tehát azért, hogy a magyar nemzet megmaradjon, az egyetemes magyarságot egységben kell szemlélni.

» *Ezt a nemzetszemléletet, nemzetpolitikát már az első szabadon választott kormány is képviselte. Antall József híres 1990-es kijelentése szerint ő közjogi értelemben a tízmilliós Magyarország kormányfője, ugyanakkor lélekben, érzésben tizenötmillió magyar miniszterelnöke kíván lenni...*

S. Zs. Ez a megfogalmazás is mutatja, hogy a mostani kormány előtt töredékes volt a nemzetpolitika. Természetesen Antall József e kijelentése akkor

bátor és fontos volt, de a nemzet megmaradása szempontjából nem elégséges a lelki, érzelmi összetartozás. A magyar nemzet csak akkor maradhat meg, ha a határon túli magyarság asszimilációját meg tudjuk állítani, sőt lehetőleg meg tudjuk fordítani. Ehhez a hagyományos támogatási formák, eszközök szükségesek ugyan, de nem elégségesek – egy nagyon erős impulzus kell! Ez pedig a magyar állampolgárság megadása, vagyis a nemzet közjogi újraegyesítése. Ezért nagyon fontos, hogy az új alkotmányban nem az szerepel, mint az 1989-es, ideiglenes alkotmányban, hogy a magyar állam felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, hanem az, hogy Magyarország az egységes magyar nemzet eszméje alapján felelősséget visel értük.

» *Ez felveti azt a kérdést is, hogy valójában mi a mai magyar állam feladata és célja.*

S. Zs. A magyar állam értelme és célja nem pusztán az, hogy a lakcímkártyákat kiállítsa és a közutakon betömesse a kátyúkat. A magyar állam a magyar nemzet politikai, közjogi önkifejeződése, ezért a magyar állam értelme és célja az, hogy a magyar nemzet fennmaradjon és a magyar emberek életminősége javuljon. A nemzet közjogi újraegyesítése azt jelzi és jelenti, hogy a második Orbán-kormány nemzetpolitikája alapvetően különbözik az összes előző kormányétól és meghaladja azokat.

» *Még az első Orbán-kormányét is?*

S. Zs. Igen, ami jórészt a tavaly tavaszi választói felhatalmazásnak köszönhető kétharmados többségből következik. Ezért szükséges és lehetséges, hogy a nemzeti együttműködés kormányában legyen egy nemzetpolitikáért felelős miniszter.

» *Bő egy év elteltével mennyire tartja sikeresnek a kormány nemzetpolitikáját?*

S. Zs.: Az állampolgárság kiterjesztését ilyen méretekben és ilyen zökkenőmentesen még sehol a világon nem tudták megcsinálni, ezért ez igazi sikertörténet. Már százötvenezer a beérkezett állampolgársági kérelmek száma, s napi nyolcszáz kérelmet bírálunk el. Örömmel mondhatom, hogy a magyar államigazgatás felülmúlja önmagát, az emberek pedig katarzisként élik meg a kérelem beadását és az állampolgársági eskü letételét.

» *Ezenkívül mit tart a legfontosabb politikai, közjogi eredménynek?*

S. Zs. A legfontosabb sarokkő az új alkotmány, amely hitet tesz az egységes magyar nemzet, a nemzeti összetartozás mellett, és kimondja, hogy Magyarország felelősséget visel az elszakított területeken élő magyarságért. Fontos lépés volt – főleg lelki és erkölcsi szempontból – a trianoni békediktátum napját kilencven év után a nemzeti összetartozás napjává nyilvánítani. Ez nem a feledés, hanem a túlélés és a jövőbeni építkezés szempontjából volt döntő tett.

» *Ez volt a magyar országgyűlés válasza a 2004. december 5-i népszavazásra, amit sok határon túli magyar ember az elárulásaként, a nemzetből való kirekesztéseként élt meg?*

S. Zs. Erre a balliberális kormányzat által elkövetett szégyenteljes nemzetárulásra inkább az állampolgársági törvény volt a mi sebeket gyógyító, lehető jóvátételt nyújtó válaszuk. Magát a törvényjavaslatot Orbán Viktor, Kövér László, Németh Zsolt, Kósa Lajos és én együtt jegyeztük. Egyébként édesanyám éjszakába nyúlóan fordította románról magyarra a román állampolgársági törvényt, amely a mi jogszabályunk mintája volt. Ám ezt a törvényt akkor is meg kellett volna hozni, ha nincs a szégyenteljes népszavazás, sőt akkor is, ha nem lett volna Trianon, hiszen például bölcs elődeink a Monarchia idején hasonló törvényt hoztak a bukovinai székelyek és a moldvai csángók állampolgárságára vonatkozóan, akik bár a Magyar Királyság területén kívül éltek, közjogi értelemben részei lettek a magyar nemzetnek.

» *A történelmi példa mellett mai nemzetközi példák – köztük a szomszédos országoké – is indokolták a magyar állampolgárság megadását a határon túl élő magyaroknak?*

S. Zs. Természetesen. Miért a román állampolgársági törvényt vettük alapul? Először azért, mert valóban jó jogszabály. Másodszor, ha Románia – nagyon helyesen – kiterjeszthette a román állampolgárságot például a Moldáv Köztársaság területén vagy a világ bármely részén élő románokra, akkor mi is megtehetjük ezt a magyar állampolgársággal az Erdélyben élő magyarok tekintetében, és ezt Románia nem kifogásolhatja. Másfelől, ha az Európai Unió egy szót se szólt arról, hogy Románia tömegével terjesztette ki az Európai Uniót kívül élő románokra az állampolgárságot, akkor nyilván egy szót se szólhat, ha mi ugyanezt megtehetjük a vajdasági és a maroknyi kárpátaljai magyar esetében. Egyébként lényegesen több uniós állampolgárságot adnak például a spanyolok a dél-amerikaiak számára.

» *Úgy tudom, régióinkban előttünk már minden ország kiterjesztette az állampolgárságot határon túl élő nemzetáraitra.*

S. Zs. Éppen ezért nyugodtan kijelenthetjük: ha ők megtehették, megtehetjük mi is.

» *A szlovákok kivételével egyik szomszédunk sem tiltakozott a magyar kettős állampolgársági törvény ellen?*

S. Zs. Még Ukrajnának van elvi fenntartása a magyar állampolgárság kiterjesztésével szemben, de nem miattunk, hanem a Dnyeperen túli mintegy húszmillió oroszról való félelem miatt. A kárpátaljai magyarok esetében lényeg-

ben elrendeztük ezt az ügyet formális és – még inkább – informális módon. Szlovákiával szemben pedig nagyon egyszerű az álláspontunk: Magyarország alapvető emberi jogokon nyugvó nemzeti érdekeit soha többé nem rendeli alá más ország belpolitikájának. Állampolgársági adatot se Szlovákiának, se Ukrajnának, se senki másnak nem adunk ki. Nemcsak a nagykövetségeken és a konzulátusokon lehet a honosítási kérelmet benyújtani, hanem a hazai önkormányzatoknál is, tehát a felvidéki vagy kárpátaljai magyarok Magyarországon is kérhetik a magyar állampolgárságot, ha biztosak akarnak lenni abban, hogy erről a szlovák és ukrán hatóságok ne szerezhessenek tudomást. Mi készek vagyunk a párbeszédre, de nem fogjuk módosítani az

állampolgársági törvényt sem Szlovákia, sem senki kedvéért. Nem beszélve arról, hogy ha erre egyszer precedenst teremtenék, sose lenne vége.

» *A határon túl élő magyarok az állampolgársággal együtt automatikusan választójogot is kapnak?*

S. Zs. A kormány álláspontja egyszerű és világos: az állampolgárság és a szavazati jog egymástól elválaszthatatlan. Gondoljuk meg, mit jelent az állampolgárság gyakorlati megélése egy határon túl élő magyar embernek – először az útlevél birtoklását, másodszer a szavazat leadását. Következésképpen minden határon túli magyar állampolgárnak biztosítani fogjuk a szavazati jogát. Egyébként a körülöttünk levő országok is ezt teszik.

» *Bár az új választójogi törvény ezután születik meg, a két kormánypárt álláspontja szerint megmarad a vegyes választási rendszer, s 2014-ben a kétszáz új országgyűlési képviselő körülbelül fele egyéni választókerületekből, nagyjából*

másik fele pedig országos pártlistákról kerülhet be a következő parlamentbe. Ön szerint a külföldön élő magyar állampolgárok hogyan szavazhatnak majd?

S. Zs. Az egyéni választókerzet jelöltjeire az szavazhat, akinek ott van lakcímkártyája. Ahogy egy miskolci lakos nem szavazhat Győrben, és fordítva, úgy egy pozsonyi vagy sepsiszentgyörgyi lakos sem. Viszont az országos pártlistákra – miután megszüntetjük a megyei listákat – az európai parlamenti választásokhoz hasonlóan, lakóhelytől függetlenül minden magyar állampolgár szavazhat

Győrtől Miskolcig, Pozsonytól Sepsiszentgyörgyig, Los Angelesztől Sydney-ig.

» *Az állampolgárság és a választójog megadásán túl a magyar kormány hogyan kívánja elősegíteni és támogatni a határon túl élő magyarok és közösségeik fennmaradását és fejlődését?*

S. Zs. Három sarkalatos pontot említenék: az anyaországi intézményes támogatást, a kulturális és a területi autonómia-törekvések melletti tevékeny elkötelezettséget, és az etnikai alapú magyar pártok és szervezetek támogatását. Ez utóbbi azért fontos, mert a kisebbségi létben a vegyes pártok már csúszást jelentenek az asszimiláció, az önfeladás felé. Mert először vegyes párt, aztán például egy román pártban magyar tagozat, végül pár magyar képviselő... A vegyes pártban a magyarság nem lényegadó karakter, hanem járulékos jegy.

» *A határon túli magyar közösségek és szervezetek konkrét támogatási formái, eszközei közül melyek a legfontosabbak?*

S. Zs. Az elmúlt évben felépített új támogatáspolitikai rendszer a közös döntéshozatal, az átláthatóság és az elszámoltathatóság jegyében működik, egyben megnyitja a lehetőséget az uniós alapok hatékonyabb felhasználásához. A támogatás stratégiai irányait az egyetemes magyarságot képviselő Magyar Állandó Értekezlet plenáris ülése szabja meg, amelyek alapján a szakbizottságok rögzítik a szakterületekre vonatkozó útmutatásait. Ezt követően a Bethlen Gábor Alapkezelő fogalmazza meg a költségvetési javaslatokat. Ezekről egy háromtagú bizottság dönt, melynek tagja a nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkára, valamint a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár. Az idei évben 12 milliárd forint áll rendelkezésre a közvetlen nemzetpolitikai célok, támogatások tekintetében. Ebből a legnagyobb részt, 5,4 milliárd forintot a határon túli magyar fiatalok oktatási-nevelési támogatása jelenti, amit kiterjesztettünk az óvodásokra is. A határon túli magyar felsőoktatási intézmények 2,5 milliárd forint összegű támogatást kapnak, a határon túli programok, rendezvények támogatására 1,3 milliárdot fordítunk, és külön támogatjuk a máris nagyon népszerű Határtalanul! progra-

mot. Ennek keretében ebben a tanévben több mint 15 ezer magyarországi diák utazhat Erdélybe, Felvidékre, Délvidékre és Kárpátaljára tanulmányi kirándulásra, ami kiváló lehetőség, hogy a határ innenső és túlsó oldalán élő magyar fiatalok közvetlenül találkozzanak, személyes kapcsolatokat építsenek.

» *A világháló adta kommunikációs, kapcsolatlétesítő és -fenntartó lehetőségeket hogyan használják ki a nagy földrajzi távolságok áthidalása érdekében?*

S. Zs.: Az én régi álmom az összmagyar regiszter, amit még az ősszel elindítunk. Ezáltal az interneten személye-

A magyar állam értelme és célja, hogy a magyar nemzet fennmaradjon.

sen el tudjuk érni a világon bárhol élő magyar nemzettársainkat. Ez azért fontos, mert Alaszkától a Tűzföldig és Tallinntól Tokióig nagyon sok magyar él, aki sok száz vagy akár ezer kilométerre van a legközelebbi magyar szervezettől. Őket is meg akarjuk tartani az összmagyarságnak, ezért a nemzeti regiszteren keresztül először szervezettel, utána pedig személyesen minden magyart el kívánunk érni a nagyvilágban, hetente küldünk majd nekik aktuális üzeneteket, híreket, továbbá lehetőséget biztosítunk az egymással való kapcsolattartásra is. Ez az összmagyar regiszter megerősíti nemzeti identitásában a világon bárhol élő magyarokat, és adott esetben lehetőséget nyújt nemzeti ügyeink képviseletében, konkrét érdekeink védelmében egy világméretű magyar összefogásra, mozgósításra – mondjuk ki: nyomásgyakorlásra – is. Az emigráció harmadik, negyedik, ötödik nemzedékére tekintettel pedig rövidesen angol és később spanyol nyelven is elküldjük ezeket az üzeneteket, hírleveleket, mert azokról a magyarokról sem mondunk le, akik már nem beszélnek a nyelvünket, de kötődni akarnak a nemzethez. Röviden úgy foglalthatom össze a magyar nemzetpolitika lényegét: megharcolunk minden magyarért! ■

foto: Botár Gergely

HATPONTOS ORSZÁGVÉDELMI TERVET FOGADOTT EL AZ ORSZÁGGYÜLÉS

Az újjáéledő gazdasági válság magyarországi begyűrűződésének megakadályozása érdekében Országvédelmi Tervet nyújtott be a Parlamentnek a kormány. Az intézkedések legfőképpen a szegényeket és a devizahitelektől sújtott embereket védik. Az uzsorakamatok elterjedését szigorúbb szabályozással és a hitelnyújtás kamatának plafonjával igyekszik megakadályozni a kormány. A közüzemi díjak maximalizálása érdekében központi ármegállapítást vezetnek be a szemét-, víz- és csatornadíj esetében. A devizahiteles megmentése érdekében elfogadták az Otthonvédelmi

Akciótervet, ennek keretében bevezették a kilakoltatási moratóriumot, illetve megteremtették a hitelek rögzített árfolyamon történő egyösszegű visszafizetésének lehetőségét. Elfogadták a Pénzügyi Védelmi Tervet is: a miniszterelnök javaslatára az állam októberben visszafizeti az Európai Unió és az IMF felé fennálló tartozásokat. A munkanélküliség csökkentése érdekében pedig beindul a Start-munka program, amely egyelőre próbaprogramok keretében növeli a foglalkoztatottságot a mezőgazdaság, az energiatermelés és az országos nagyberuházások területén.

JEGYZŐK KÖZIGAZGATÁSI KONFERENCIÁJA KESZTHELYEN

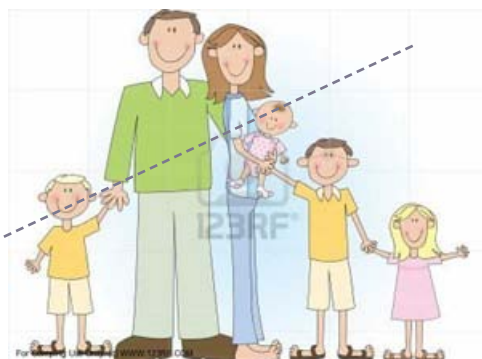
Idén második alkalommal adott otthon a Balaton fővárosa az Országos Jegyző-Közigazgatási Konferenciának, amelyen többek között Szabó Erika választásokért és területi közigazgatásért felelős államtitkár tartott előadást a kormányprogram végrehajtásának aktuális helyzetéről és alakulásáról. Ismertette és értékelte a területi közigazgatás átalakításának eddigi főbb lépéseit: az önkormányzatok működésének, törvényességi ellenőrzésének visszaállítását, a kormány megbízottak által vezetett kormányhivatalok felállítását, a kormányablakok megnyitását. Beszélt az önkormányzati rendszer szükséges átalakításáról, a járáskialakításának közigazgatási és szociológiai szempontjairól, valamint munkájukért aggódó önkormányzati dolgozók kérdésére arról is, hogy az átalakítás után is szükség lesz a munkájukat szakszerűen és becsületesen végző szakemberekre. Elmondta, 2013 vége a végső határidő, amikor az elmúlt ezer év legnagyobb közigazgatási átalakítását meg kell valósítani.

RENDŐRÖKET AVATTAK A HŐSÖK TERÉN

1327 rendőr tette le az esküt szeptember 24-én a Hősök terén. A rendőrség állománya ezzel jelentősen bővült, szeptember végére összesen 3135 fővel nőtt a szervezet létszáma. A kormány egyik legfontosabb feladatának tekinti a közbiztonság javítását, a válság mélyülésével párhuzamosan ugyanis megemelkedhet a bűnözés. A közbiztonság fenntartása érdekében új rendőrőrsök létesültek országszerte, illetve továbbiakat tervez még nyitni a belügyminisztérium. A kormány álláspontja változatlan a rendőrség nyugdíjkorhatárának emelése területén. Az avató ünnepségen a kormányfő szót emelt a félkatonai szervezetek törvényi felhatalmazás nélküli működése ellen, illetve ismételt hangsúlyozta, a törvénynek a becsületes embereket kell védenie, senki sem állhat a törvényen felül.

foto: Árvai Károly

LAKÁSFENNTARTÁSI TÁMOGATÁS A NAGYCSALÁDOSOK SZÁMÁRA

Továbbra is támogatja a kormány azokat a családokat, amelyek három vagy több gyermek után részesülnek családi pótlékban. A nagycsaládosok alanyi jogon részesülhetnek a gázárkedvezményben 2012-ben is, emellett igényelhetnek lakásfenntartási támogatást. Az augusztus 31-ével megszűnt szociális gáz- és távhő-ártámogatás beépült a lakásfenntartási támogatásba, amit a fűtés mellett lakbérre, albérleti díjra, közös költségre, csatornahasználati díjra, a szemétszállítás, villanyáram-, víz- és gázfogyasztás költségeire lehet igényelni. Újdonság, hogy a gázzal és távhővel fűtők mellett azok is igénybe vehetik az új lakásfenntartási támogatást, akik fával, olajjal, szénnel vagy más módon fűtenek.

A hónap képe: Kislányok szavaz az Országgyűlésben a Gyermekek Világnapja alkalmából rendezett parlamenti látogatáson.

forrás: Botlár Gerő

SZLOVÁK-MAGYAR KÖZIGAZGATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

Példaértékű együttműködés indult a partner-ségi megállapodással, amelyet a szlovák Szociális, Munkaügyi és Családügyi Minisztérium képviselője és a Nemzeti Közigazgatási Intézet főigazgatója írt alá szeptemberben. Az együttműködési szándék elsősorban a közigazgatási tapasztalatok cseréjére irányul, de különösen hangsúlyos elem a közzszolgálat iránt elhivatott fiatalok szakmai fejlődésének segítése, illetve nemzetközi mobilitása. Jelenleg 9 magyar pályakezdő tölti szakmai gyakorlatát a szomszédos országban, nem kevésbé impozáns helyeken, mint a szlovák Külügyminisztérium vagy a Szlovák Tudományos Akadémia. Hamarosan itthon is fogadhatunk szlovák kollégákat, hiszen szakmai együttműködési lehetőségekből nem szenvedünk hiányt.

ÁTADTÁK A BOSCH ÚJ MISKOLCI GYÁRTÓCSARNOKÁT

forrás: BOSCH

A magyarországi Bosch-csoport megnyitotta új autóiipari gyártócsarnokát Miskolcon, így a térség több száz munkahellyel gyarapodik. Az 5,5 milliárd forintos beruházás keretében épült új üzemet Orbán Viktor miniszterelnök és Czomba Sándor, a Nemzetgazdasági Minisztérium foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkára adta át. A Bosch eddig csaknem 50 milliárd forintot fektetett be Miskolcon, a következő öt évben pedig további 13 milliárd forint befektetésére lát lehetőséget Wolf-Henning Scheider, a cég igazgatótanácsának tagja. Ezekkel a beruházásokkal a dolgozók száma akár háromezer főre is bővíthet 2014-ig. A kormányfő szerint ez a gyár testesíti meg a német befektetők hazánkba vetett bizalmát.

népszámlálás 2011

A nagy számok törvénye

szöveg: Jordán Judit

Tíz év után újra számolunk! Az egész nemzetet megmozgató 2011. évi népszámlálás nemcsak azért különleges, mert segítségével pontosan megismerhetjük Magyarország összes lakosának életkörülményeit, hanem azért is, mert először fordul elő, hogy az Európai Unió összes országában kötelezően ugyanabban az évben tartanak népszámlálásokat.

A Központi Statisztikai Hivatal (KSH) széleskörűen, a modern technika eszközeit (például Facebookot, YouTube-ot) is igénybe véve igyekszik tájékoztatni fiatalokat, idősebbeket egyaránt a népszámlálás fontosságáról, hiszen egyáltalán nem mindegy milyen adatok ismeretében épül Magyarország jövője. A népszámlálás több a statisztikus szakmai kérdésénél. Az Országgyűlés törvényt alkot róla, kormányrendelettel szabályozza a folyamatot. A legalább három hónapja Magyarország területén élő valamennyi embernek kötelező a népszámláláson részt venni. Ez

alól még az sem mentesít senkit, ha az illető nem tudott az eljárásról, s noha nem gyakoriak a súlyos szankciók, szabálysértési eljárás indítható azok ellen, akik nem hajlandók válaszolni a számlálóbiztos kérdéseire. A népszámlálási törvény minden óvatos, adatait féltő embernek garancia arra, hogy a későbbiekben a kapott információkat ne lehessen személyéhez kötni. A KSH nem is közvetít egyéni, csupán összesített adatokat, ami azt jelenti, hogy még abban az esetben sem lehet rákérdezni a KSH munkatársaitól valakinek az összegyűjtött adataira,

ha az mondjuk csupán családfakutatáshoz lenne szükséges.

Az utóbbi 10 évben már voltak olyan kérdések (vallás, anyanyelv, egészségi állapot stb.), amelyekre nem volt kötelező válaszolni, mert az adatvédelmi törvény különleges adatként kezeli őket. Érdekes módon 2001-ben azonban a nemzetiségi csoportokra, kisebbségekre, hívőkre, fogyatékkal élőkre vonatkozó szenzitív kérdésekre is válaszolt a lakosság 90%-a. Sokkal inkább a munkahellyel, családi állapottal és gyermekekkel kapcsolatos kérdéseket találták kényesebbnek.

TUDTA?

- ✦ Az első népszámlálás jellegű felmérést a Krisztus előtti III. évezredben (Kr. e. 2238-ban) Kínában tartották.
- ✦ Az ókori adatgyűjtések csak a pillanatnyi gazdasági és/vagy katonai erő felmérésére irányultak. Ezért például kizárólag a felnőtt férfiak számát állapították meg, nem vették számba a fiúgyermeket és a nőket.
- ✦ A Római Birodalom bukása után évszázadokra megszakadt a népszámlálási céllal szervezett adatfelvételek folyamata. A népesség száma a különböző földesúri összeírásokból becsülhető. Ilyen kataszterek voltak – többek között – a Karolingok földkönyvei, vagy Hódító Vilmos „Domesday Book” című könyve.
- ✦ A népszámlálások modern követelményeinek is többé-kevésbé megfelelő népszámlálásokról az erős központi államgépezet kialakulását, az államtudományok és ezen belül a statisztika fejlődését követően beszélhetünk.
- ✦ Magyarországon az első – mai értelemben vett – teljes körű népesség-összeírást az első európai népszámlálás (1749: Finnország) után 28 évvel Mária Terézia rendelte el. Az 1777-ben hozott intézkedés, vagyis a népszámlálás megszervezése és végrehajtása a királynő 1780-ban bekövetkezett halála miatt fiára, II. József-re maradt.

forrás: enepszamlalas.hu

Hogy minél többen önként és jó érzésekkel járuljanak hozzá a lakossági összeírás céljaihoz, ezúttal *társadalmasították* a folyamatot. Ez azt jelenti, hogy nagyon sok olyan intézménnyel, fórummal, civil szervezettel vették fel a kapcsolatot, amelyek a lakosságot képviselik. Hetvenezer civil szervezetet kértek fel, hogy tájékoztassák tagjaikat a népszavazásról, s bátorítsák a válaszok megadására nemcsak a kötelező, hanem a fakultatív kérdéseknél is.

Az *Ide tartozunk* kampány a roma szervezetek összefogására jött létre annak érdekében, hogy a népszámlálásban való részvételre buzdítsa tagjait. A kampány részeként aktivisták járták a településeket, hogy az előző és az ideai népszámlálásról beszélgessenek az emberekkel. A *Sokszíniú Magyarország* kampány a hazánkban található összes nemzetiséget megszólította. Velük már a kérdőív kialakításában is együttműködtek a KSH munkatársai. Számos civil szervezet működött közre a népszavazás elkészítésében, hogy ne csak a médián keresztül lehessen értesülni a fontos kérdésekről.

Idén először elektronikusan is kitölthetők a kérdőívek. Így az adatgyűjtés nemcsak költséghatékony és

gyors, de az erre a célra kialakított internetes felületnek köszönhetően várhatóan pontos is. Európában ez már elterjedt a hagyományos számlálóbiztosok általi gyűjtés mellett. Az internetes kódot mindenki megkapja október 1. előtt és a népszámlálás kezdetétől október 16-ig van lehetősége a www.enepszamlalas.hu oldalon beikszelni a választokat. A könyvtárak felajánlották, hogy az elektronikus választadást számítógépeiken keresztül is meg lehet tenni. Akik elektronikusan adnak választ, tudniuk kell, hogy az egy lakásban velük együtt élőknek szintén ugyanezt a módot kell választaniuk.

Jó, ha tudjuk, hogy a népszámlálás eszmei időpontja október 1. 00:00. Tehát mindenkinek ezt kell alapul vennie az adatok beszolgáltatásakor. Ami ezt követően történik, már csak a következő lakossági felmérésben jelentkezik majd. Ez olyan esetekben lehet érdekes, amikor valakinek október 2-án születik gyermeke. Ezt a babát ugyanis már csak a következő népszámláláskor veszik számításba.

Közel negyvenezer címet kell bejárniuk a számlálóbiztosoknak, akiket különböző kritériu-

mok alapján toboroztak a jegyzők. Ilyen például az írás-olvasási és kommunikációs készség, de figyeltek arra is, hogy a kiválasztottat elfogadják a felmérés területén élők (tehát ne legyen az illetővel szemben elutasítás a körzetben). A fizikai terhelhetőség és a tanulási képesség is részét képezték a számlálóbiztosok minősítésének, noha végzettséggel kapcsolatos kikötések nem voltak. A nemzetiségek nyelvén, illetve angolul is érdemes tudni néhány számlálóbiztosnak, mivel a kérdőívek megtalálhatók további 18 nyelven, még kínaiul is. A számlálóbiztosok munkája érdekes, de egyúttal komoly kihívás. Hogy mitől izgalmas ez a feladat? Majdnem biztos, hogy valamilyen konkrét szituációba csöppen bele a számlálóbiztos, így fel kell készülnie a konfliktusos helyzetekre is. Az adatgyűjtés ideje alatt külföldön tartózkodó magyar állampolgárok sem maradnak ki a számlálásból, ha felkeresik az ekulfoldi.ksh.hu honlapot.

A feldolgozást követően a papír kérdőíveket ugyan megsemmisítik, a jövőnket meghatározó számok azonban örökre megmaradnak. ■

Adósságcsökkentés minden szinten

szöveg: Takács Gábor elemző, fotó: Hornyák Dániel

Elsődlegesen az eladósodottságra vezeti vissza az ország gazdasági gyengeségét a kormány, és mind az állam, mind a magánszemélyek szintjén javítani akarja a helyzetet. Az adósságcsökkentés és ezzel a pénzügyi szuverenitás erősítése az elmúlt bő egy év politikájának és kormányzati kommunikációjának egyik sarokköve, amely alkalmas lehet arra, hogy a következő időszakban a társadalmi elosztórendszerek, a közsféra és az adózás átalakításának számos elemét magyarázza.

Az előző kormányok idején felduzzadt államadósság csökkentése és az adósság újratermelődésének megakadályozása a munkahelyteremtéshez hasonlítható prioritást jelent a kormány számára. A helyzet súlyosságával ma már úgy tűnik, nemcsak a politikai és a gazdasági elit, hanem a társadalom többsége is tisztában van. Legalábbis erre utal az, hogy a Nézőpont Intézet augusztus elején végzett közvélemény-kutatása szerint a magyarok 43 százaléka az államadósságot súlyosabb problémának tartja, mint a (lakossági „panaszlistákat” hagyományosan vezető) adóterheket.

Az új kormány megalakulása után néhány nappal, 2010. június 8-án a miniszterelnök az Országgyűlésben kijelentette: „a magyar gazdaság legnagyobb baja ebben a pillanatban az államadósság mértéke. (...) Nyolc év alatt 53 százalékról 80 százalék közelébe vitték föl a magyar állam adósságát.” November 15-én, a 2011-es költségvetés expozéjában Orbán Viktor az „adósságcsapdából való kitörést” nevezte a legsürgetőbb gazdaságpolitikai feladat-

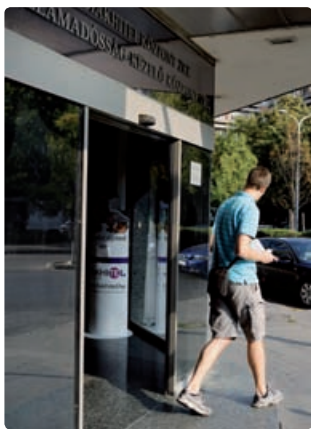
Az ország erejét meghaladó elosztó rendszerek korszerűsítésének közös célja lehet az adósságcsapdából való kitörés...

nak. Megfogalmazása szerint „egy évünk van arra, hogy ebből az adósságcsapdából kitörjünk, de legalábbis kinyissuk a csapda ajtaját. Ehhez rendkívüli erőfeszítésekre lesz szükség, de enélkül nincs megújulás”. Az ezt követő hónapokban a kormányfő számos kül- és belföldi fórumon beszélt arról a témáról, hangsúlyozva azt is, hogy az eladósodottság Európa egészének problémája; egy olyan probléma, aminek „hadat kell üzenni”, és amit le kell győzni. Csak így lehet fokozni az ország pénzügyi szuverenitását, ami nélkül szabad nemzetek együttműködéséről sem beszélhetünk Európában. Ennek feltétele ugyanis az,

hogy az országok ne fűggenek a hitelezőiktől. A probléma központi jelentőségét jelzi, hogy a gazdasági-államszervezeti reformok középtávú keretét jelentő Széll Kálmán Terv az „Összefogás az adósság ellen” alcímet kapta.

Az adósságcsapda kialakulását a kormány arra vezeti vissza, hogy elődei alapvetően jóléti juttatásokra és más, az ország fejlesztése helyett saját politikai céljait szolgáló kiadásokra vettek fel óriási összegű kölcsönöket. Erre nem csak a 2002–2010 közötti (gazdaság)politikai vezetők felelősségének vizsgálatával igyekeznek válaszolni, hanem jogszabályi garanciák megteremtésével is. Első helyen szerepelnek az új Alaptörvény közpénzügyi rendelkezései, köztük az államadósság növeléséhez vezető éves költségvetések elfogadásának tilalma, 50 százalék feletti GDP-arányos államadósság esetén a ráta csökkentésének kötelezettsége és az önkormányzati hitelfelvétel állami ellenőrzése. Az őszi parlamenti ülés kezdetén, szeptember 12-én azt is bejelentette a miniszterelnök, hogy az adósság újratermelődésének meg-

akadályozása végett kezdeményezik egy új törvény megalkotását, amely „rögzíti a nyugdíjrendszer, az egészségügyi kassza, az adórendszer és az önkormányzatok összehangolt működési rendjét”. A jogszabályi változásokkal párhuzamosan két látványos lépés is történt az államadósság csökkentésére. Június 21-én a magánnyugdíjpénztáraktól visszatért állampapíroknak köszönhetően 82-ről 77 százalékra mérséklődött az eladósodottsági mutató, majd szeptember 6-án Orbán Viktor bejelentette: az ősz folyamán négy milliárd euróval, a GDP 77 százalékáról 73 százalékra

csökkentik Magyarország államadósságát. Egymilliárdot a nyugdíjpénztári vagyontól állami tulajdonba vett részvények eladása révén, hárommilliárdot a devizatartalékok megcsapolásával teremtenek elő. A 2012-es költségvetést pedig (az ideig hasonlóan) 2,8 százalékos alatti államháztartási hiánnyal tervezik, mivel ez az a szint, amely alatt – bizonyos gazdasági növekedési és inflációs elvárások teljesülése esetén – automatikusan csökken az államadóssági mutató. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter 2012 végén 72 százalékos adósságrátával számol.

Az adósságok újratárgyalásának gondolatát ugyanakkor határozottan visszautasítja a miniszterelnök, aki ily módon egyfajta józan középút kijelölésére törekszik a szélsőséges álláspontok között. Az adósságok újratárgyalásának a pusztá felvetése is ugrásszerűen emelné az ország finanszírozásának költségeit, és így nemhogy nőne, hanem éppen hogy csökkenne a pénzügyi szuverenitás. Bár az államadósságból fakadó terheket is rendre igyekszik megfoghatóvá

tenni az emberek számára a kormányfő („amíg magas az államadósságunk, addig a magyar emberek másoknak dolgoznak”), a saját bőrükön elsősorban azok érzik az eladósodás problémáját, akik devizaalapú hitellel rendelkeznek, és törlesztőrészeik az utóbbi évek árfolyamváltozásai nyomán az egekbe szöktek. A magánszféra külső eladósodottsága terén – csakúgy, mint az államadósság vonatkozásában – Magyarország a többi kelet-közép-európai országnál is súlyosabb helyzetben van. Nálunk a lakossági hitelállomány nagyjából 60 százaléka (az

árfolyam-ingadozás hatására ez folyamatosan változik) svájci frank alapú, ami többszöröse a lengyelországi, ausztriai, horvátországi vagy romániai szintnek. Ez jórészt összefügg azzal, hogy az említett térségbeli országokban a kormányzati és jegybanksi döntéshozók igyekeztek mérsékelni az egyéni és nemzetgazdasági szinten egyformán kockázatos devizahitelek térhódítását, Magyarországon viszont ez nem történt meg. A hiteleken alapuló növekedés kockázatai csak a 2008-ban kezdődött pénzügyi és reálgazdasági világválság nyomán váltak széles körben világossá, addigra azonban már példátlan terhek rakódtak a magyar lakosság nyakába. A devizaalapú jelzáloghitelkezés megtiltása az Orbán-kormány első intézkedései között szerepelt 2010 nyarán, és ezt a tilalmat később is csak nagyon szűk körben (devizában képződő, a minimálbér 15-szörösét meghaladó jövedelem esetén) oldották fel.

A kormány tavaly óta három körben igyekezett a milliós nagyságrendű lakossági devizaadós helyzetét javítani. Elsőként a

legnehezebb helyzetben lévőek védelmére lakásárvezési

moratóriumot hirdettek, majd annak idén nyári feloldását árvezési kvóták megszabásával és a Nemzeti Eszközkezelő felállításán keresztül szociális bérlás-megoldásokkal tompították. Akinek tehát nincs esélye az adósságteherrel való megbirkózásra, az az egyéni károk lehetőség szerinti tompításával „szállhat ki”. A második körbe azok tartoztak, akiknek átmenetileg nehézséget okoznak a magas frankárfolyamok: nekik idén augusztustól a törlesztési árfolyamok három évre való rögzítésére van lehetőségük. A szeptember közepén bejelentett, rögzített árfolyamon való előtörlesztés pedig azokat érinti, akik tudnak elegendő forrást (megtakarítás, családi, baráti kölcsön stb.) mozgósítani a devizaadósságtól való megszabaduláshoz.

Az adósság elleni harc eddigi eredményei jelentősek: már néhány százalékpontnyi államadósság-csökkentés is óriási terhet vesz le az államháztartás nyakáról, hiszen 2010-ben 1200 milliárd forint ment el adósságszolgálatra. Akkor is igaz ez, ha a rendkívül bizonytalan nemzetközi gazdasági környezetben nem lehet tudni, milyen ütemben lesz mód az államadósság-csökkentés folytatására, és egyelőre az sem látható, hányan fognak élni a kedvezményes lakossági előtörlesztés lehetőségével. A két szinten (állami és lakossági) értelmezett adósságcsökkentés középpontba állítása azért is nagyon fontos, mert irányt és értelmezési keretet ad számos, a kormány által elkezdett vagy tervezett átalakítási lépéshez. A pazarló vagy jelenlegi formájukban az ország erejét meghaladó elosztó rendszerek (nyugdíj- és szociális ellátás, egészségügy, oktatás, önkormányzatok, államigazgatás, adózás) korszerűsítésének egyfajta közös célja lehet az adósságcsapdából való kitérés és az adósság újratermelődésének megakadályozása. Az egyén szintjén a mindennapok biztonságát aláásó (deviza)adósság mielőbbi legyűrése és a jövőbeni hitelfelvetelek felelősebbé tétele ugyanezt a szemléletváltást jelzi, és ugyanúgy az ország pénzügyi szuverenitásának növelése irányába hat. ■

Az államszervezet az Alaptörvényben

szöveg: Temesi István, fotó: Hornyák Dániel

Magyarország új Alaptörvénye számos változást tartalmaz a jelenleg hatályos alkotmányunkhoz képest, ugyanakkor az állandóság jegyében sok esetben változatlan formában kerülnek átvételre az 1949. évi XX. törvény rendelkezései. Az állandóság és a változás Az Állam címmel megjelölt fejezetben is nyomon követhető, ami fontos információkkal szolgál a különböző hatalmi ágak jövőbeni felépítésével és működésével kapcsolatban.

Magyarország Alaptörvénye Az Állam címmel határozza meg állami berendezkedésünk legjelentősebb szabályait. Annak ellenére, hogy mind a hatályos Alkotmány, mind pedig az új Alaptörvény legterjedelmesebb részét e tárgykör teszi ki, szembetűnő az eltérés a szerkezet és a tartalom tekintetében. Az Alkotmány II–XI. fejezeteiben az „Általános rendelkezések”-et követően találjuk az államszervezetre vonatkozó klauzulákat azzal, hogy ezen kívül az I. fejezetben is felelhetünk még e tárgykörbe tartozó lényeges szabályokat. Ezzel szemben az új Alaptörvényben – mint ahogy arról a cikksorozat korábbi tanulmányában szó esett – a preambulumon és az általános rendelkezéseken kívül a „Szabadság és felelősség” rész is megelőzi az állami berendezkedésről írottakat.

A szerkezeten kívül az állami szervek sorrendje is módosult az új szabályozásban: míg pl. a Kormány az Alkotmány

VII. fejezetének a címét viselte, addig az Alaptörvényben az Országgyűlésről és a köztársasági elnökről szóló szabályokat közvetlenül követi a végrehajtó hatalom csúcsszerve.

Lényeges újítást jelent az önálló szabályozó szerv „kategória” Alaptörvény általi intézményesítése, melyet elsősorban az ide tartozó szervek jogalkotó hatásköre indokolt. E kiemelt jogállású, lényegében a hatalommegosztásban különleges szerepet játszó szervek elsősorban abban különböznek az összes többi központi közigazgatási (államigazgatási) szervtől, hogy alkotmányos meghatározottságúak, mivel létrehozatalukra az Országgyűlés 2/3-os törvény által jogosult. Tekintettel arra, hogy szervezetüket és működésüket az Országgyűlés szabályozza, neki tartoznak beszámolási kötelezettséggel, továbbá lényeges jellemzőjük az is, miszerint a Kormánynak nincs felettük

irányítási jogköre. Az ide tartozó szervek körét sarkalatos törvény fogja meghatározni. Mindazonáltal az, hogy a korábbi megoldással ellentétben nem kapott helyet az Alaptörvényben önálló szerkezeti egységként - és nevesítve sincs - a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete, illetőleg a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság, arra enged következtetni, hogy az új szabályozás várhatóan e körbe fogja sorolni őket.

Szembetűnő végül az is, hogy az Alaptörvény – az Alkotmánytól eltérően – nem önálló fejezetekben, illetve szerkezeti egységekben, hanem a Közpénzek cím alatt rendelkezik a Magyar Nemzeti Bankról és az Állami Számvevőszékről. Ha rövid pillantást vetünk az európai államok alkotmányaira, a legtöbb szerkezete azonos a magyar Alaptörvényével. Általában elmondható, hogy ezen országok alapdokumentumaiban az államszervezetet meghatározó rendelkezések

az alapvető jogok és kötelezettségek után következnek, az államszervezetről szóló rendelkezések, fejezetek tematikai szempontból pedig szintén, jellemzően a mi Alaptörvényünkhöz hasonló sorrendben követik egymást.

Az Alaptörvény Az Állam címszó alatt elsőként a legfőbb népképviselői szerv, az Országgyűlés szervezetének, feladat- és hatáskörének, valamint működésének szabályairól szól. A rendelkezések egyik szembetűnő változása a hatályos Alkotmányhoz

képest az, hogy a különleges jogrendre vonatkozó szabályok nem itt, hanem külön cím alatt kaptak helyet az Alaptörvényben. Emellett az Alaptörvény elődjével szemben önállóan rendelkezik az országos népszavazásról is, ugyanakkor népi kezdeményezésről szóló rendelkezéseket nem találunk alaptörvényi szinten.

Az Országgyűlés feladatköre, a szervezeti és működési szabályok alaptörvényi szabályozása nagyban hasonlít a korábbi alkotmányos megoldásra, ugyanakkor

néhány szembeötlő újdonságra érdemes figyelmet fordítani. Ilyen például a nemzetiségek részvételének Alaptörvény általi deklarálása a törvényhozás munkájában, az Országgyűlés – köztársasági elnök általi – feloszlásának lehetősége, amennyiben a törvényhozás március 31-ig nem fogadja el a központi költségvetést, a törvénnyel kapcsolatos előzetes normakontroll kezdeményezési jog biztosítása az Országgyűlés számára, vagy a megbízatás automatikus megszűnése abban az esetben, ha a képviselő egy »

éven túl nem vesz részt a törvényhozás munkájában.

Az államfő Alaptörvény általi szabályozását áttekintve kevés tartalmi változást fedezhetünk fel a korábbiakhoz képest. Mindazonáltal lényeges és szembetűnő például a megválasztás két fordulós eljárásának rögzítése, a jelöltajánlás szabályainak módosulása, vagy a kitüntetések, díjak és címek adományozása megtagadásának kötelezettsége, az Alaptörvény értékrendjének sérelme esetén.

Az új Alaptörvénnyel a Kormány alkotmányjogi helyzete nem változik lényegesen az 1989-ben lefektetett közjogi alapokhoz képest. Újdonsággként értékelhető ugyanakkor, hogy az Alaptörvény rögzíti a miniszterelnök-helyettes és a tárca nélküli miniszter intézményét; továbbá deklarálja azt, hogy a fővárosi és megyei kormányhivatalok a Kormány általános hatáskörű területi államigazgatási szervei.

Tartalmilag lényeges módosulásokat találunk az Alkotmánybíróság vonatkozásában, jóllehet funkciója alapján véve változatlan marad. Az egyik legfontosabb változást az jelenti, hogy az Alkotmánybíróság jogosulttá válik egyedi ügyekben, bírói kezdeményezésre felülvizsgálni az alkalmazandó jogszabály Alaptörvény-nel való összhangját. Emellett az önkor-

**... a helyi képviselőtestü-
leteket és a polgármes-
tereket a jövőben ötéves
ciklusra választják
az állampolgárok.**

mányzati rendeleteknek jogszabályba ütközéséről és megsemmisítéséről szóló döntést a jövőben már nem az Alkotmánybíróság, hanem a bíróság hozza és állapítja meg a helyi önkormányzat törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségének elmulasztását is.

Az igazságszolgáltatást érintő „legismertebb” módosulás talán az, hogy a legfőbb bírói szerv elnevezése Kúriára változik. Lényeges szervezeti – és tartalmi - változást jelenthet az ítékezésben az, hogy az Alaptörvény megnyitja a lehetőséget a Magyarországon korábban is működő közigazgatási bíróság, mint különbírói bíróság létrehozása előtt. A bíróságok működése, a bírák ítélezési tevékenysége kapcsán, szemléletbeli módosulást

is tükröző új eleme az Alaptörvénynek, hogy a jogszabályok értelmezésekor követendő értékeként jelöli meg a józan ésszt, a közjót, az erkölcsösséget és a gazdaságosságot.

Az Alaptörvény ügyészség része viszonylag kevés és apróbb változtatással vette át elődjének rendelkezéseit.

Az ombudsman tekintetében ugyanakkor – funkciójának változatlanul hagyása mellett – az új Alaptörvény csupán egy biztost intézményesít, alapvető jogok biztosa elnevezéssel. Az egyes szakterületeket a továbbiakban nem önálló „szakombudsmanok”, hanem az alapvető jogok biztosának helyettesei felügyelik majd, melyek között - a korábbiakhoz képest - nem kap helyet az adatvédelem területe.

Végül az állami szervek körében nevesíti az Alaptörvény a helyi önkormányzatokat. Elvi jelentőségű módosulást jelent a kérdéskörben az, hogy az új szabályozás elhagyja az „önkormányzati alapjog” terminus alkalmazását és „csupán” a helyi önkormányzatok feladatait sorolja fel. Jelentősebb változás érhető tetten ugyanakkor a helyi önkormányzatok és a központi államhatalom viszonyában: várhatóan a korábbi törvényességi ellenőrzésnél erőteljesebb központi befolyásra lesz lehetősége a központi kormánynak az önkormányzatok irányában. Ha ugyanis a bíróság megállapítja azt, hogy egy helyi önkormányzat elmulasztotta törvényen alapuló jogalkotási kötelezettségét, és ennek a bíróság által meghatározott időpontig sem tesz eleget, a törvényesség helyreállítás érdekében a fővárosi és megyei kormányhivatal vezetője a helyi önkormányzat nevében megalkothatja az önkormányzat rendeletét. E beavatkozási lehetőség pedig mindenekelőtt azt jelenti, hogy a kormány és a helyi önkormányzatok viszonya a korábbi ellenőrzésről felügyeletre változik. E módosult reláció lényeges eleme továbbá az is, hogy törvény a költségvetési egyensúly megőrzése érdekében a Kormány hozzájárulásához kötheti az önkormányzat kölcsönfelvételét vagy más kötelezettségvállalását. Zárásképpen pedig arra a közvetlenül is érezhető változásra hívjuk fel a figyelmet, miszerint a helyi képviselőtestületeket és a polgármestereket a jövőben ötéves ciklusra választják az állampolgárok. ■

A közigazgatás szervezeti átalakítása

MAGYARY
PROGRAM

„Ha egy hivatal rosszul van szervezve és vezetve, az alárendeltek legnagyobb erőfeszítése és lelkiismeretessége sem fog teljes eredményt elérni.
(Magyary Zoltán)

A közigazgatás mint szervezetrendszer a nemzeti erőforrások közcélok megvalósítására történő felhasználásával foglalkozik, és az igazgatási szervek összességéből épül fel. A Magyary-program elsősorban az államigazgatás szervezetrendszerére kíván hatni, de egyes intézkedései érintik az önkormányzatokat és az általuk koordinált folyamatokat is.

Az államigazgatás szervezete központi, területi és helyi államigazgatásra osztható. A szervrendszer csúcsán általános hatáskörű, központi államigazgatási szervként a kormány áll mint a közösségi célok államigazgatási feladatokká történő átalakításának tengelye. A kormány felelős a nemzeti célok megvalósításáért, a minisztériumok pedig az ezt biztosító döntések előkészítéséért. Fontos szerepet töltenek be a nem minisztériumi formában működő központi államigazgatási szervek, így a kormányhivatalok, a központi hivatalok, valamint a speciális helyzetű – az államigazgatás részét képező, de nem a kormány irányítása alatt álló – autonóm államigazgatási szervek.

A minisztériumoknak alárendelt államigazgatási szervek zömét a területi és helyi államigazgatási szervek alkotják, amelyek közvetlenül érintkeznek a pol-

AZ ÁTALKÍTÁS EDDIGI LÉPÉSEI

Tevékenység

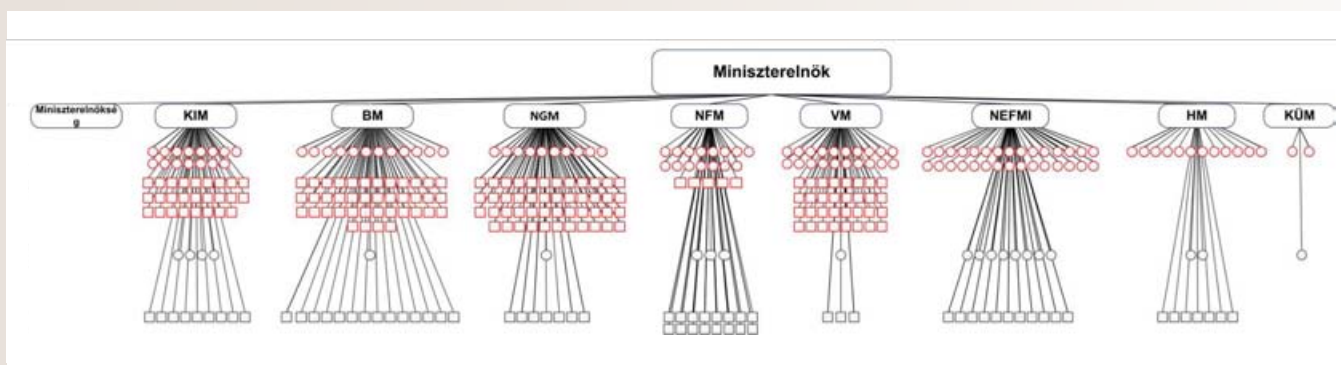
- minisztériumi szervezet kialakítása (12 minisztérium helyett 8, 14 miniszter helyett 8)
- megyei közigazgatási hivatalok létrehozása (alkotmányossági hiány megszüntetése)
- költségvetési szervek áttekintése: egyes költségvetési szervek központi hivatallá alakítása
- gazdasági társasági háttérintézmények áttekintése, a szükséges szervezeti és személyi intézkedések meghozatala
- (köz)alapítványok áttekintése és átszervezése (68 helyett 21)
- fővárosi és megyei kormányhivatalok létrehozása, APEH és VPOP integrációja a Nemzeti Adó és Vámhivatalban
- szervezetkataszter elkészítése

gárok. A területi és helyi államigazgatási szervek munkáját az ágazatért felelős miniszter vagy külön központi államigazgatási szerv irányítja. A miniszterek alá rendelt államigazgatási szervek külön csoportját képezik a háttérintézmények, amelyek a minisztériumok munkáját támogató feladatokat látnak el.

Mivel a negatív értelemben vett bürokrácia a versenyképesség fő korlátja, fontos, hogy a közigazgatás szervezetrendszerét időről időre átvilágítsuk, és a profiltisztítás jegyében a szervezetek számát és méretét is csökkentjük.

Ennek érdekében a kormány átalakítja a közigazgatás szervezetrendszerét.

Ahogy Magyary Zoltán is utal rá, a közigazgatás hatékony működésének alapfeltétele a megfelelő szervezeti (hivatali) struktúra. Ennek érdekében ki kell alakítani a feladatok számbavételéhez igazodva a takarékosabb, átláthatóbb szervezeti rendszert. Bármilyen átalakítás előfeltétele, hogy pontosan rögzítve legyen az átalakítandó szervezet felépítése. Ennek megfelelően – Magyary Zoltán 1941-es szervezetkataszterének ma is aktuális szerkesztési módszereire építve – elkészítettük a magyar közigazgatás szervezeti ábráját. Természetesen az így létrejött szervezetkatasztert a jövőben folyamatosan naprakészen tartjuk. ■

A KÖZIGAZGATÁSI SZERVEZETRENDSZER FELÉPÍTÉSE 2011 MÁJUSÁBAN

Az önkormányzatoktól a járásokig

szöveg: Kovács Péter Szabolcs, fotó: Hornyák Dániel

Megkezdte a kormány a történelmi hagyományokkal rendelkező járások újbóli bevezetésének előkészítését hazánkban. Az államigazgatás legalsó szintjének reformjával csökken a teher az önkormányzatokon, a kormányablakokkal együttesen pedig könnyedén biztosíthatóvá válik az állampolgárok számára a nyugodt és egyszerű ügyintézés.

A kormány az Országgyűlés által elfogadott Nemzeti Együttműködés Programja 5. Fejezet 5.2 Hiteles, őszinte, a választópolgárok bizalmára épülő kormányzás című pontjában vállalta, hogy megújítja a magyar közigazgatás rendszerét. A Nemzeti Együttműködés Programja szerint „[A] Nemzeti Ügyek Kormányja helyre fogja állítani a magyar állam tekintélyét. Közigazgatási rendszerét az ésszerűség útjára tereli és újra a közjó szolgálatába állítja.” Ennek keretében, első lépésben kialakításra kerültek a fővárosi és megyei kormányhivatalok. A területi közigazgatás rendszere megújításának következő fontos állomása a magyar közjogi és történelmi hagyományokra épülő, azonban a modern kor közigazgatási igényeinek megfelelő járások kialakítása lesz.

A járások kialakítása a közigazgatás átfogó, a közjót szolgáló átalakításának egyik eleme. A kormány által megfogalmazottak szerint a járások az államigazgatás legalsóbb területi szintjét jelentő egységek, amelyek az államigazgatási tevékenységek, szolgáltatások döntő többségét minden magyarországi állampolgár számára elérhető közelségben és magas minőségben biztosítják. A mainál hatékonyabban és az állampolgárok számára olcsóbban működő, jobb minőségű szolgáltatást nyújtó államigazgatási rendszerben a járás jelenti az egyik alapvető elemet.

A kormány a járások kialakításáról szóló Kormányhatározatban meghatározta a kialakítási folyamat lépéseit, elveit. A járás az állam szervezetének legalacsonyabb szintű területi és szervezeti egysége. A meghatározott alapelvek mentén a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium készíti el szeptemberben a járások kialakításáról szóló koncepciót, majd ezt követően lefolytatja az érintett társadalmi szervezetekkel történő széles körű szakmai egyeztetést.

A járások kialakításának időpontja 2013. január 1., a rendszer kialakítása során pedig olyan területi léptékű alsószintű államigazgatási egységeket kell létrehozni a település és a megye között, ahol a telepített feladatok méretgazdaságos elvégzésére van lehetőség.

A járások kialakítása során figyelembe kell venni továbbá az országon belüli településszerkezeti különbségeket, az egyes nagytérségek sajátosságait. A járások területe a megyék határaihoz metszés nélkül fog igazodni.

A járási rendszer bevezetése során biztosítani kell a térszervező funkciókat betöltő települések fejlődését, és lehetőség szerint hozzá kell járulni az ország hátrányos helyzetű térségeinek felzárkóztatásához.

A járások kialakításával párhuzamosan kiemelt feladata minden tárcának, hogy tekintse át az irányítása alatt működő államigazgatási szervek illetékességi

A mainál hatékonyabban működő, jobb minőségű szolgáltatást nyújtó államigazgatási rendszerben a járás a helyi szintű igazgatás alapegysége.

területét és törekedni kell a járások illetékességi területével való összehangolására, határaik lehetőség szerint metszés nélküli egybeesésére.

A járási székhelyek kiválasztása és kijelölése során arra kell törekedni, hogy járási székhely olyan település legyen, ahol már kiépült az államigazgatási infrastruktúra. A kormány döntése értelmében a járáson belül a székhelytől legtávolabb levő település lehetőség szerint ne legyen messzebb 30 kilométernél. Figyelembe kell venni a közlekedési infrastruktúra és a közúti-vasúti megközelíthetőség szempontjait, a tömegközlekedési lehetőségeket. Ezen elvek mentén optimálisan 160-170 db közötti járás kialakítására látunk lehetőséget, azonban a pontos szám és

az illetékességi terület a politikai és társadalmi egyeztetések során véglegződik. A járások kialakítása során szervezeti szinten is szét kell választani az önkormányzati és államigazgatási feladatok ellátását. A jelenleg önkormányzati feladatok államigazgatási feladattá minősítése esetén az ellátásukhoz, az intézmények fenntartásához szükséges költségvetési forrásokat, szervezeti kapacitásokat és elhelyezési feltételeket az államigazgatás keretében kell biztosítani és rendelkezni kell a feladatátadással összefüggő vagyon tulajdonjogi rendezéséről is. A járásokban járási hivatalok, a fővárosban kerületi járási hivatalok működnek majd, amelyek a fővárosi és megyei kor-

mányhivatalok kirendeltségei lesznek. A járási hivatalok és a kerületi hivatalok (a továbbiakban együtt: járási hivatalok) kialakítása az államigazgatási feladatokot ellátó szervek – a fővárosi és megyei kormányhivatalok kirendeltségei és a polgármesteri hivatalok – bázisán, a működési feltételek és szervezeti kapacitás feladatokot követő átcsoportosításával történik majd. A kialakítás folyamán ügyelni kell arra, hogy a meglévő ügyintézési helyszíneket lehetőség szerint fenn kell tartani. A járási hivatalok szervezeti egységeként működő járási kormányablakok kialakítása során pedig lehetővé kell tenni, hogy az ügyfelek a hivatali ügyintézés lehetőségéhez gyorsan és egyszerűen hozzáférjenek. ■

Egy felelős államminiszter alkotmányjogi programja 1956-ban

szöveg: Kukorelli István

Idén ünnepeljük Bibó István születésének 100. évfordulóját. Bibó nemcsak a 20. század egyik legnagyobb magyar politikai gondolkodója volt, hanem példamutató államférfi, az 1956-os forradalom és szabadságharc szimbolikus alakja. Litván György szerint „...ő lett – 1956 novemberében keletkezett nyilatkozataival, memorandumaival – a letiport forradalom eszmei védelmezője, 56 legfőbb hazai »tolmácsa«, képviselője külföld számára, majd a forradalom eszméinek megfogalmazója.” (Bibó István az 1956-os magyar forradalomban, Rubicon, 2004/4.)

Ma már alkotmányos szinten, az Alaptörvényben is szabályozott nemzeti ünnepünk, október 23-a előtt illő tehát megemlékezni róla és idézni a főbb alkotmányjogi gondolatokat államminiszteri tervezeteiből. Bibó István Nagy Imre második kormányának (1956. október 24. – november 4.) államminisztere 1956. november 2-től. Az október 30-án újjáalakult Nemzeti Parasztpárt (Petőfi Párt) javaslatára lett a koalíciós kabinet tagja, delegálását a források szerint Keresztury Dezső javasolta azzal az indoklással, hogy „*benne van civil kurázi*”. Több mint telitalálat az indoklás, Bibóban nem csak civil kurázi, hanem államférfiúi felelősség munkált, miniszteri megbízatását az első pillanattól kezdve alkotmányjogilag is komolyan vette, előterjesztést készített a kormány számára, amely – bár november 4-én 10 órára összehívták – sohasem ült össze. Bibó későbbi visszaemlékezésében ezen rendkívül elcsodálkozott: „*...azt éreztem, hogy ilyen rendkívüli helyzetben a minisztertanácsnak azonnal kell összeülnie, és*

fotó: 1956-os Intézet Archívuma

valamit kell csinálnia... Úgyhogy a zsemben maradt az előterjesztésem, és semmit sem tudtam csinálni.”

Ennél azonban jóval többet tett. Felelős államminiszterként – telefonhívásra – november 4. hajnalán megy be „*örhelyére*”, a parlamentbe, és a nap folyamán rádöbben arra, lényegében ő a kormány egyedül cselekvőképes tagja. Akik a parlamentben tartózkodtak, vagy kivártak, vagy elmentek. „Amikor 1956. november 4-én hajnalban mindenki menekült a parlamentből, íróasztalához ült, nyilatkozatot fogalmazott. A Kossuth Lajos téren

már szovjet tankok dübörögtek, és Bibó István gondolatai erejével próbálta menteni a magyar függetlenségét azt, amit még megmenthetőnek ítélt.” (Bibó István 1956, szerk. Szigethy Gábor. Az írásban később idézett bibói gondolatokat tartalmazó dokumentumok ebben a kötetben összefoglalóan megtalálhatók.) November 4-én kelt, *Magyarok!* kezdetű, megrázóan szép és veretes nyilatkozatában így írja le saját helyzetét: „*Az országgyűlés épületében egyedül alulrótt Bibó István államminiszter maradtam, mint az egyedüli törvényes magyar kormány egyedüli képviselője.*” Bibó tehát törvényesnek tekinti a kormányt, amelynek egyetlen olyan minisztere, aki a saját szavaival – a helyét is elfoglalta, lemondottnak sem tekinti magát és szabadlábban is van. Államminiszterként jegyzett nyilatkozatában felszólítja a magyar népet, hogy „*...a megszálló hadsereget, vagy az általa esetleg felállított bábkormányt törvényes felsőségnek ne tekintse, s vele szemben passzív ellenállás összes fegyverével éljen...*” Kiáll a dicsőséges magyar forradalom mellett és felszólítja a nagyhatalmakat

fotó: Terror Háza Múzeum

a magyar szabadság védelmére. Nem vérontásra, törvényességre hív fel. A november 6-án kelt, *Követ Úr* kezdetű (*Tervezet a magyar kérdés kompromisszumos megoldására*), majd a Nagy Imréhez írt november 11-i levélben a kormány törvényességét az 1956. október 23-ai forradalomból vezeti le, nem pedig az 1949-es Rákosi-féle alkotmányból, „amelyre való eskünek úgyszincs jelentősége.” Bibó alkotmányjogi érzékenységére és államférfiúi erényeire jellemző, hogy az utóbbi levélben – amely vélelmezhetően sosem jutott el Nagy Imréhez – a miniszterelnök utólagos hozzájárulását kéri miniszteri lépéseihez, amit annak tudatában tett meg, hogy Nagy Imrét „visszatartották” a szovjet követségen. E levélben javasolja, hogy a kormány ne lemondottnak, hanem csak erőszakkal eltávolítottnak tekintse magát. Még miniszteri megbízatása előtt kelt *A politikai és alkotmányjogi kibontakozás útja* című nevezetes írásában (erre épül a *Követ Úr!* kezdetű államminiszteri levél is) egyértelműen kifejti, hogy a törvényesség alapján akarnak kormányozni, s a magyar forradalom legitimitása csak a népakarat szabad megnyilvánulásán alapuló modern, racionális törvényesség lehet. Az első, október 30–31-én kelt tervezet 12 pontból, a második (a *Követ Úr!* kezdetű) hat pontból álló programot vázol fel.

E rövid, tisztelgő írás keretében kizárólag a közjogi elképzelések vázlatos bemutatására vállalkozom. Bibónak természetesen léteztek és ismeretesek a megalkuvást nem tűrő, ám kompromisszumos elképzelései, pl. a társadalmi-gazdasági rendről, a számonkérésről, a restaurációról, a jóvátételről és sok minden akkor aktu-

ális és megoldandó kérdésről – többek között a szovjet csapatok kivonásáról és a Varsói Szerződésből való kilépésről. Alkotmányjogi programjának sarokpontja az új alkotmánytörvény megalkotása, amelynek alapelvei a következők:

fotó: Terror Háza Múzeum

- a parlamentáris köztársaság állam- és kormányformája az 1848. évi III. tc., és az 1946. évi I. tc. alapján,
- a szabad választások, a miniszteri felelősség, a hatalmak elválasztása, a bírói függetlenség,
- a szabadságjogok teljessége, különös figyelemmel a szólás- és sajtószabadságra, továbbá a lelkiismereti és vallásszabadságra.

Tanulságosak az alkotmányozó hatalomra és az alkotmányvédelemre vonatkozó bibói elképzelések is. Októberi 12 pontjában még az utolsó törvényes szabad választások alapján összeült 1947. évi parlamentet jelöli meg az alkotmányos alanyaként. Államminiszteri tervezetében – az általános választások előtt – a forradalmi bizottságokra és tanácsokra épülő forradalmi alkotmányozó gyűlés mellett érvel, amely arra hivatott, hogy az alkotmányozás elveit elfogadja, esetleg államfőt választ és mindenképpen választójogi törvényt alkot.

Az alkotmányos rendszer védelmét a jövőben többpártrendszer viszonylatában fogalmazta meg, amely gondolatrendszerében nem kizárt, hogy korlátozott lett volna. „...nem indulhat párt, amely ezeket nem fogadja el; e felett a legfelsőbb bíróság – illetve keretében

megfelelően szervezett alkotmánybíróság – őrökdi.”

Életművét ismerve jól tudjuk, hogy Bibó sokat foglalkozott – pl. Magyary Zoltánnal vitatkozva – a közigazgatással, annak jogszerűségével, demokratizmusával. 1956-os tervezeteiben is kiemelt helyen szerepel a közigazgatás újjászervezése, amely a szakszerűség alapján, a versenyziszgarendszer általános bevezetésével történik. A közigazgatásba tömegesen bekerült diplománélküliek és „gyorsított kiképzéssel kiképzettek” helyzetét kötelező % megállapításával vélte megoldani. Pontos elképzelése volt a közigazgatás bírói ellenőrzésének visszaállítása.

A köztörténészek a korra visszahelyezve, és a korabeli jogszabályok alapján határozzák meg a kormányok és a miniszterek megbízatásának kezdetét és végét. A formális közjogi legitimitáció (a Nagy Imre-kormány felmentése és a Kádár-kormány kinevezése) a korba visszahelyezve is erőteljesen vitatható, a forradalmi legitimitáció viszont a Nagy Imre-kormányra és Bibó államminiszteri cselekedeteire igaz. Bibó István, aki nem mondott le és sohasem alkudott meg a Kádár-rendszerrel, számomra nem „kétnapos” (november 2–4.) közjogi tisztségviselő, hanem az 1956-os forradalom és szabadságharc örökös államminisztere, annak a forradalomnak a jelképe, amikor együtt volt a nemzet. Ezt a ritka, kegyelmi történelmi pillanatot a november 6-ai államminiszteri tervezetének zárómódatában így írja le: *„Magyarország e pillanatban a forradalom után az erkölcsi feyelemnek és közéleti emelkedettségének olyan állapotában van, amilyenben ezer éve nem volt, s a szovjet csapatok kivonulásának megtörténte és egy politikai és erkölcsi tekintéllyel bíró kormány intézkedései a közrend fenntartására teljességgel elegendők.”*

A történelem nem így alakult, ezt a szabadságharcot is leverték a nyugat hallgatása mellett. Joggal írta Bibó 1957-ben *Magyarország helyzete és a világpolitikai helyzet* című tanulmányában: Magyarország helyzete az egész világ botránnyává lett. Szigethy Gábor Adyval szólva azt írta Bibóról, hogy őrző volt a strázsán. Igen, 1956 cselekvő államminisztere itt is egy fejjel kimagaslott cselekvőképtelen vagy azzá tett kortársai közül, példát mutatva emberi tartásból és civil kurázsiból a későbbi államférfiaknak is. ■

A kormányhivatalok első félévéről

szöveg: Szabó Erika, fotó: Hornyák Dániel

A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Területi Közigazgatásért és Választásokért Felelős Államtitkársága jelentést készített a kormányhivatalok szervezéséről, létszámhelyzetéről, költségvetéséről és féléves működéséről a kormány számára.

A magyar területi államigazgatásra a területi széttagoltság, a szervezeti túlburjánzás, valamint a működés összehangolásának és ellenőrzésének alacsony szintje volt jellemző a kormányváltást megelőzően. Figyelembe véve azt a társadalom részéről jelentkező alapvető igényt, hogy a közigazgatás hatékonyan működjön, a kormány a beiktatását követően az elsődleges prioritások között az állam újjáépítését tűzte ki célul. A kormány szervezeti integrációról szóló döntésének indoka és célja az volt, hogy a területi államigazgatás áttekinthetetlen működését racionalizálja, az egyes funkcionális feladatokat közös feladatellátás útján költséghatékonyabbá tegye, a meglévő párhuzamosságokat felszámolja. Az első félév működése során több kérdésben kiderült, hogy korábban eltérő jogértelmezés, joggyakorlat, párhuzamos feladatellátás volt a jellemző, amelyek kérdésekben egységes megoldásokat alakítottak ki a hivatalok. Alapvető szempont volt a megyei hivatalokon belüli egységes működés, a funkcionális feladatok hivatalon belüli integrációjának végrehajtása, de ezzel párhuzamosan KIM a kormányhivatalok szervezéséről szóló döntésének indoka és célja az volt, hogy a területi államigazgatás áttekinthetetlen működését racionalizálja, az egyes funkcionális feladatokat közös feladatellátás útján költséghatékonyabbá tegye, a meglévő párhuzamosságokat felszámolja. Az első félév működése során több kérdésben kiderült, hogy korábban eltérő jogértelmezés, joggyakorlat, párhuzamos feladatellátás volt a jellemző, amelyek kérdésekben egységes megoldásokat alakítottak ki a hivatalok. Alapvető szempont volt a megyei hivatalokon belüli egységes működés, a funkcionális feladatok hivatalon belüli integrációjának végrehajtása, de ezzel párhuzamosan KIM a kormányhivatalok szervezéséről szóló döntésének indoka és célja az volt, hogy a területi államigazgatás áttekinthetetlen működését racionalizálja, az egyes funkcionális feladatokat közös feladatellátás útján költséghatékonyabbá tegye, a meglévő párhuzamosságokat felszámolja.

A jelentés elkészítését az indokolta, hogy a kormány tájékoztatást kapjon a területi államigazgatás átalakítása eredményeként január 1-jével kialakításra került kormányhivatalok létrehozásáról, féléves működéséről, működésének eredményeiről. A jelentés ebből adódóan a kormányhi-

A devizahitelek már a kormányablakokban is felvilágosítást kaphatnak lehetőségeikről.

vatalok szervezésével, létszámhelyzetével, költségvetésével és féléves működésének tapasztalataival kapcsolatban az egyes minisztériumok, illetve a kormányhivatalok által felmerült és megoldandó problémák bemutatását tartalmazza.

A jelentésben foglaltakból kitűnik, hogy az integráció megvalósulását szolgáló több ezer oldalnyi jogszabály elfogadása csak papíron teremtette meg a kormányhivatalok január 1-jével történő felállításának lehetőségét, az elmúlt félév során a gyakorlatban is biztosítani kellett a kormányhivatalok működőképességét, a feladatok magas színvonalú ellátását, és mindezt úgy, hogy az átállás nehézségeiből az állampolgárok, a kormányhivatalok ügyfelei semmit se érzékeljenek. Mindezek érdekében számos szervezeti irányítási, humánpolitikai, költségvetési, eszköz- és vagyongazdálkodási és informatikai intézkedésre került sor a félév folyamán biztosítva azt, hogy a valóságban is egységes és a Jó Állam célkitűzéseinek megfelelő kormányhivatalok működhessenek az állampolgárok szolgálatában, hiszen

az államnak az ország minden pontján azonos szolgáltatást kell nyújtania. Az egységes hivatalok megszilárdítása fontos, mivel a kormányhivatalok összlétszáma több mint 23 ezer fő, amely megköveteli, hogy egységes elvek mentén működjenek, ezért a jövőben szervezetfejlesztési és műszaki, gazdasági jellegű fejlesztéseket valósít meg a tárca a kormányhivataloknál. A kormányhivatalok szervezeti egységeként kezdték meg működésüket a kormányablakok is, amelyek segítségének, szolgáltatásainak igénybevétele az állampolgárok körében népszerűnek mondható. Működésük megkezdésének napjától augusztus 31-ig összesen több mint 165 ezer ügyintézés történt és közel 150 ezer ügyfél fordult ezekhez az integrált ügyfélszolgálatokhoz, ez kb. heti 4500-5000 ügyfélszámot jelent. A fővárosban és több megyében már elérték a 10 ezres ügyfélszámot.

Az országban működő 29 kormányablakban jelenleg 30 ügykör intézésére van lehetőség és folyamatos a munka annak érdekében, hogy tovább bővüljön a kormányablaknál intézhető ügyek köre. A legnépszerűbb ügykör az ügyfélkapu nyitása. Nagy az érdeklődés a családtámogatási rendszer egyes támogatási formái iránt is. Az Új Széchenyi Terv indulását követően a kormányablakok ÚSZT infopontokká váltak. Szeptember 1-je óta valamennyi kormányablakban felállításra került az Alaptörvény Asztala, így lehetőség van az Alaptörvény díszpéldányának megrendelésére. ■

Egyszerűsödnek a közigazgatási eljárások

szöveg: Szabó Erika, fotó: Hornyák Dániel

Küszöbön áll a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. – a szakmában csak Ket.-ként emlegetett –törvény, a közigazgatási eljárás alapkövének minősülő jogszabály széles körű módosítása. A javasolt változtatással elérni kívánt cél a Jó Állam megteremtése, amelyben közelebb kerül a közigazgatás az emberekhez. Így az állampolgárok nem riadnak el a hatósági ügyintézésétől, hanem bátran belevágnak céljaik megvalósításába, bízva abban, hogy segítő kezet kapnak.

Sajnálatos módon gyakori jelenség a közigazgatásban, hogy a hatóságok egyáltalán nem, vagy csak késve visznek véghez egyes eljárásokat, ebből pedig az ügyfeleknek komoly hátránya származhat. A gyakorlatban számos esetben abból fakad a késelem, hogy az egyik szerv nem teljesíti határidőre a másik szerv megkeresését, ezért ösztönző rendelkezésekre lenne szükség. Ennek keretében különböző határidőket vezet be a módosítási javaslat: értelemszerűen több időt igényel a tanúk meghallgatása, mint egy nyilvántartásból történő adatellenőrzés. Emellett a módosítás eszközöket is biztosít a mulasztó hatóság felelősségre vonásához. A cél, hogy a ciklus végére egy sikeres, szolgáltatás alapú közigazgatás működjön, olyan, amellyel egyrészt jelentősen növekszik az állampolgári elégedettség, másrészt hosszú távon képes biztosítani a közigazgatás hatékony és magas színvonalú működését. A hatósági határozatban megállapított jogok és kötelezettségek alapvetően önkéntes jogkövető magatartást várnak el. Ugyanakkor az érintett személyek önkéntességére való hagyatkozás önmagában nyilvánvalóan nem elegendő. Hatósági ellenőrzéssel kiszűrhető a szabálytalankodók, ezért a módosítás egyértelművé kívánja tenni

az ellenőrzés kereteit. Fontos újítás, hogy a javaslatkülönböző ellenőrzési tervek készítését, valamint ellenőrzési jelentések nyilvánosságra hozatalát írja elő általános keretszabályként. Az elérni kívánt elsődleges cél, hogy az ügyfelek önként alakítsák ki a tevékenység jogszabályszerű feltételeit. Így, az ellenőrzés rendszeressége révén, jobban megéri a jogkövető magatartás szabályainak betartása. A tisztviselőknek minden eszközt meg kell adniuk az állampolgárok számára ahhoz, hogy jogaiknak érvényt szerezhessenek, de segítséget is kell nyújtaniuk az állampolgári kötelezettségek teljesítéséhez. Az ügyfélbarát közigazgatási rendszer ugyanis a szabálykövető magatartás alól továbbra sem ad felmentést.

A Ket. egyik nagy hiányossága jelenleg, hogy az anyagi jogi bírságolási rendelkezések eljárási szempontú szabályozása mindaddig nem létezett. Ez a hiányosság egyes eljárásokban azt eredményezte, hogy bizonyos szempontok vagy szempontrendszerek jobban érvényesültek a többenél, ezért a módosítási javaslat e hiányok pótlását tűzte ki célul a hatékony, részrehajlás nélkül működő közigazgatás megvalósítása érdekében.

Ahhoz, hogy a kormányzati célkitűzések megvalósuljanak a közigazgatásban, újra

kell gondolni a végrehajtás eljárási szabályait. Ezért a törvény módosítása az eljárások gyorsítása érdekében szakít a végrehajtás megkezdéséhez szükséges előzetes elrendelés előírásával.

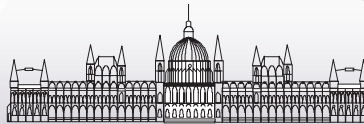
A Ket. jelenleg hatályos rendelkezései elnagyoltan kezelték az eljárási költségeket, és ez az alulszabályozottság ahhoz vezetett, hogy a felmerült költségeket gyakran méltánytalan módon osztották szét. A módosítási javaslat éppen ezért egy új rendszert teremt, amely elhatárolja a kérelemre és a hivatalból indult eljárásokat. Fontos változásokat eredményeznek a közigazgatásban a hatósági eljárást gyorsító rendelkezések, többek között a hivatalból történő eljárás és kizárás, a jegyzőkönyv alapján történő eljárás, valamint a hatósági szerződés területén. Ezek elengedhetetlenül szükségesek az ügyfélbarát, szolgáltató közigazgatás megteremtése érdekében.

A kormány a Nemzeti Együttműködés Programjában vállalta, hogy a közigazgatás rendszerét az ésszerűség útjára tereli, a közjó szolgálatába állítja, a bürokrácia okozta indokolatlan társadalmi terheket határozott lépésekkel mérsékli. A Ket. módosítása a tervek szerint újabb mérföldkövet jelent a Programban vállaltak megvalósításában. ■

Az alapvető jogok biztosa

szöveg: Péterfalvi Attila–Hajas Barnabás, forrás: obh.hu

Az Országgyűlés már több, az Alaptörvény végrehajtásához nélkülözhetetlen törvényt megalkotott a nyári rendkívüli ülészakon. Ezek közül – bár az Alaptörvény nem nevezi sarkalatosnak – az alapvető jogok garanciarendszerét fundamentumaiban érintő, kiemelkedő jelentőségű törvény rendelkezik az alapvető jogok biztosáról.

Az első ombudsmanok megválasztása – 1995 nyara óta Magyarországon is bebizonyosodott – az alapjogvédelmi rendszer egyik sarokköve a hatékony ombudsmani típusú jogvédelem kialakítása. Az Alaptörvény 30. cikkében az alapvető jogok hatékony, egységes szemléletű és legteljesebb védelmének megteremtése érdekében egységes ombudsmani rendszert alakított ki. E koncepció részletes szabályait az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. törvény állapította meg.

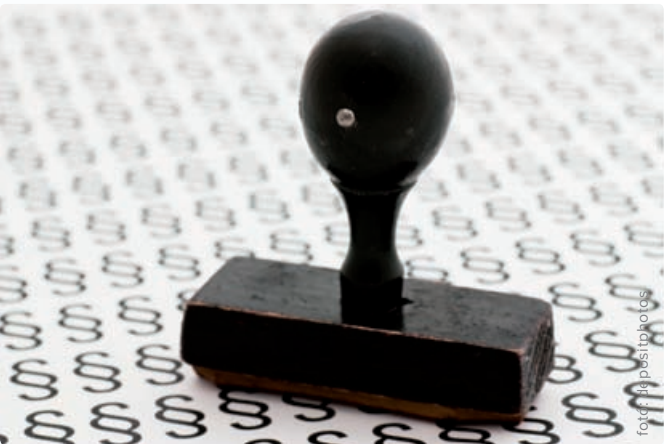
Az Alaptörvény 30. cikke alapján az alapvető jogok biztosa a köztársasági elnök által jelölt, az Országgyűlés által választott, alapjogvédelmi tevékenységet ellátó egyszemélyi szerv, akinek eljárását bárki kezdeményezheti. Hatásköre az alapvető jogokkal kapcsolatos vizsgálatok kivizsgálására és kivizsgálá-

tására terjed ki. A biztos ezek orvoslása érdekében általános vagy egyedi intézkedéseket kezdeményez, munkájáról évente beszámol az Országgyűlésnek. Az alapvető jogok biztosának hatásköre egyesíti és – egyes, más alkotmányos szervek által is ellátott hatáskörökkel kapcsolatos párhuzamosságokat megszüntetve – egységesíti a korábbi három országgyűlési biztos hatásköreit, továbbá két vonatkozásban bővíti azokat.

A törvényjavaslat kidolgozása során – az Alaptörvényben meghatározott keretek között – több szempontot vettek figyelembe. Az elmúlt tizenöt év ombudsmani tapasztalatai mellett figyelemmel voltak az országgyűlési biztos intézményét szabályozó hatályos törvény alkalmazásának ismereteire, az ombudsman típusú jogvédelemben megfigyelhető folyamatokra és a külföldi tapasztalatokra is. Ennek eredményeként – részben az egységes biztosi rendszer kialakításából fakadóan, részben pedig a szabályozás újdonságai és a differenciált eljárási szabályok miatt – az új törvény az alapjogvédelem elért szintjének növelésére alkalmas.

Az Országgyűlés az alapvető jogok biztosa munkájának segítésére két szakosított helyettest választott: egy helyettes a Magyarországon élő nemzetiségek jogaival és egy helyettes a jövő nemzedékek érdekeivel foglalkozik. A helyettesek a két speciális terület védelmének megvalósítása érdekében az alapvető jogok biztosának munkáját segítő, szakosított munkát végeznek majd. Ez biztosítja a jövőben, hogy – az Alaptörvény rendelkezésének megfelelően – az alapvető jogok biztosának tevékenységében a Magyarországon élő nemzetiségek jogai és a jövő nemzedékek érdekei fokozott hangsúlyt kapjanak.

Az egységes ombudsmani modell bevezetése miatt a korábbi szabályozáshoz képest szükségszerű volt a helyettesek feladatait is meghatározni. Mivel az Alaptörvényben biztosított hatáskör címzettje az alapvető jogok biztosa, ezért a helyettesekre vonatkozó szabályok kialakítása során erre figyelemmel kellett lenni. A helyettesek – törvény szerint – rendszeresen tájékoztatják az alapvető jogok biztosát a jövő nemzedékek érdekeinek, valamint a nemzetiségek jogainak érvényesülésével kapcsolatos tapasztalataikról. Felhív-

A biztos tevékenysége során megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak, a jövő nemzedékek érdekeinek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére.

ják az alapvető jogok biztosának figyelmét a természetes személyek nagyobb csoportját érintő jogsértés veszélyére, közreműködnek a vizsgálatokban, valamint javasolhatják az alapvető jogok biztosának hivatalból eljárás megindítását, illetve az Alkotmánybírósághoz való fordulást. Garanciális jelentőségű, hogy ha a helyettes feladatkörében tesz javaslatot arra, hogy az ombudsman hivatalból járjon el, vagy forduljon az Alkotmánybírósághoz, a biztos köteles ennek megfelelően eljárni, vagy az elutasítás indokairól éves beszámolójában az Országgyűlést tájékoztatni.

A hatályos szabályozáshoz képest jövőbeni feladat- és hatáskörbővítést jelent, hogy az alapvető jogok biztosára – az Alaptörvényben meghatározott feladat- és hatásköre mellett – független, nemzeti megelőző, illetve ellenőrző jogvédelmi feladatokat (ún. nemzeti megelőző mechanizmus) lát el, ha erre nemzetközi szerződésben vállalt kötelezettség teljesítése érdekében kijelölik. Ugyancsak előrelépés, hogy a törvény arról is rendelkezik, hogy a biztos tevékenysége során – különösen hivatalból indított eljárások lefolytatásával – megkülönböztetett figyelmet fordít a gyermekek jogainak, a jövő nemzedékek érdekeinek, a Magyarországon élő nemzetiségek jogainak, valamint a leginkább veszélyeztetett társadalmi csoportok jogainak a védelmére. (Meggjegyezzük, hogy jelenleg a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény II. § (2) bekezdése utalja a gyermekek jogainak

védelmét az ombudsman hatáskörébe. A leginkább rászoruló csoportok (most vulnerable groups) védelme eddig nevesítetten nem jelent meg a törvényben, azonban a korábbi ombudsmanok is különös figyelmet fordítottak a kiszolgáltatottak védelmének.

Figyelemmel arra, hogy eddig Magyarországon nem volt olyan statisztika, amely az alapvető jogok megsértésére vonatkozó adatokat tartalmazna, a törvény arról is rendelkezik, hogy az ombudsman áttekinti és elemzi az alapvető jogok magyarországi helyzetét, és az azokkal összefüggő, Magyarországon történt jogsértésekről statisztikai kimutatást készít. Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesülését ellenőrző közigazgatási szerv, a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság, a Független Rendészeti Panasztestület, valamint az oktatási jogok biztosára az alapvető jogok biztosának megkeresése alapján a statisztikai kimutatáshoz személyes információkat nem tartalmazó összesített adatokat szolgáltat.

Az ombudsman eddig csak hatóságokat és közszolgáltatást végző szerveket vizsgálhatott. Kiemelendő újdonság, hogy a hatályos szabályozáshoz képest az elfogadott törvény szerint az alapvető jogok biztosának hatásköre bővülni fog, mert a hatóságok mellett – kivételesen – lehetőséget ad arra, hogy adott esetben eljárást indítson hatóságnak nem minősülő szervezeteknél is (pl. cégek, bankok, társadalmi szervezetek). Az alapvető jogok biztosára a jövőben akkor indíthat majd

ilyen eljárást, ha feltehető, hogy súlyos alapjogsérelem áll fenn és természetes személyek nagyobb csoportját érinti. Ebben az esetben a vizsgált szervtől felvilágosítást, tájékoztatást kérhet. Eljárása jelentéssel zárul, illetve kezdeményezheti az illetékes hatóságok intézkedését.

Az új törvény a korábbi szabályokhoz képest differenciálta az ombudsmani eljárás szabályait, és az alapjogvédelem hatékonyságának növelése érdekében az alapvető joggal összefüggő visszasságok orvoslásáért érdekében új intézkedések lehetőségét is megteremti. Így a jogsérelem azonnali megoldásának lehetőségét megteremtő szabály, hogy az ügyészséget kell értesíteni, ha a biztos vizsgálata során a kényszerítéskövetés elrendelésének jogszerűtlenségére következtet. Ugyancsak a sérelmek orvoslását segíti elő az az új szabály is, hogy az alapvető jogok biztosára akkor is megküldheti a beadványt az ügyésznek, ha visszasságot nem állapított meg, de jogszabálysértésre utaló körülményt észlel.

Az alapvető jogok biztosának a feladattal kapcsolatos ügyvitel és előkészítés teendőit a jövőben is a biztos hivatala látja el. A hivatalt az alapvető jogok biztosára irányítja, és a főtitkár vezeti. Új szabály, hogy a hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatát az alapvető jogok biztosára normatív utasításban állapítja meg. A korábbi modellnek megfelelően a hivatal továbbra is önálló fejezet a központi költségvetés szerkezetében, a fejezetet irányító szerv vezetőjének jogosítványait a főtitkár gyakorolja. ■

Túljelentkezések a kormánytisztviselői továbbképzésen

szöveg: Tóth Nándor, fotó: Hornyák Dániel

Töretlenül zajlik a területi közigazgatás átalakításához illeszkedő kormányablakok kialakítása, egyúttal az ezekben feladatokat ellátó kormánytisztviselők továbbképzése is. Ehhez illeszkedve ősszel sor kerül a kormányhivatalokba integrálódott szakigazgatási szervek munkatársainak továbbképzésére is.

A kormányablakokban a megyei kormányhivatalok állományába tartozó ügyintézők látják el a feladatokat. Ahogyan Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter fogalmazott a miskolci kormányablakban tett látogatásakor, „a közigazgatás átalakításának egyik legfontosabb célja, hogy az ügyeit intéző állampolgár a legjobb szolgáltatást kapja. Ehhez pedig elengedhetetlen a fiatal, munkájukat magas színvonalon végző dolgozók.”

A kormányhivatalokban és a kormányhivatalokba integrálódott szakigazgatási egységeknél ügyfélszolgálati feladatokat ellátó kormánytisztviselők szeptembertől ügyfélszolgálati készségeket és képességeket fejlesztő képzéseken vesznek részt a Kormánytisztviselők jogállásáról szóló 2010. évi LVIII. törvény alkalmazása projekt keretében. A képzések szeptember 12-én kezdődtek hatalmas sikerrel. Az eredetileg meghirdetett 14-22 fős csoportok a folyamatos túljelentkezés miatt legalább 20 fővel indulnak el, a Nemzeti Közigazgatási Intézet munkatársai igyekeznek mindenkinek helyet biztosítani. Az Európai Unió finanszírozásában megvalósuló projekt helyszínei budapesti és megyei kormányhivatalok, ezzel elkerülhető a terembérlés költsége, tehát még több kormánytisztviselő tud részt venni a kurzuson. A program október 31-én zárul, ez alatt legalább 2460 kormányzati

hivatalban dolgozó munkatársat várnak a szervezők.

A képzések fókuszja a kormánytisztviselői törvény joganyagának egységes alkalmazása, a szolgáltató állam és az ügyfélközpontú közigazgatás megvalósításának a mindennapi munkavégzés során előforduló élethelyzetekben való szimulálása. A képzés alapvetően az ismeretanyag bővítésére és a feladatok hatékony elvégzéséhez szükséges kompetenciák elsajátítására épül. A szakismereti anyagok körébe a kapcsolódó jogszabályok, illetve a jogalkalmazási tevékenységek tartoznak. A hivatásetikai normák bemutatása, az ügyfelekkel szemben tanúsított helyes magatartásforma szintén részét képezi a programnak. Az új tudásanyag tehát két részre osztható: jogi és ügyfélszolgálati ismeretekre. Az állampolgárok életét könnyíti meg az ügyfélcentrikus és ügyfélbarát mentalitás elsajátítása. A kormánytisztviselők érdekes feladatokkal tanulják meg a konfliktuskezelés különböző módjait, a határozott (de nem agresszív) viselkedésformákat. A tárgyalástechnika a tréning izgalmas részét képezi, abba az irányba terelve a tisztviselőket, hogy az állampolgárokat partnernek tekintsék, hiszen közös érdek a problémák megoldása. A fentiek mellett az irodai stressz kezelését sajátíthatják még el a kormánytisztviselők – nehéz helyzetek ugyanis bármikor előfordulhatnak. ■

A váci, érdi és ceglédi kormányablakok

szöveg: Jordán Judit, fotó: Hornyák Dániel

A Pest Megyei Kormányhivatal az országban egyedülálló módon 3 kormányablakot működtet 3 vidéki városban. Országkiszerte jelenleg Vác és Cegléd kivételével kizárólag a megyeszékhelyeken, illetve a megyei jogú városokban működik kormányzati integrált ügyfélszolgálat, Pest megye azonban speciális, mert nem rendelkezik megyeszékhellyel.

Vác vonzáskörzete hatalmas, ezért itt a legnagyobb az ügyfélforgalom a megyében. Ebben az irodában fogadták nyáron a százezredik ügyfelet, aki emléklapot és az Alaptörvény díszkiadását kapta meg Tarnai Richárd kormány megbízottól. A kormányablakot frekvenciált helyszínen, földszinti helyiségben alakították ki egy üres épületrészben, így az arculati kiváncsalmak átültetésére kiváló lehetőség nyílt. Az ügyfélszolgálat a sokak által ismert egykori Cement Művek („CEMŰ”) székházában működik, amely régen a legnagyobb munkáltató volt a térségben. Más ügyfélszolgálatok (pl. Magyar

A KÉPZÉS KERETÉBEN ELSAJÁTÍTHATÓ ISMERETEK

- a kapcsolódó jogszabályi környezet
- az ügyintézés, ill. tágabban a jogalkalmazás segítésének módjai
- hivatásetikai alapelvek
- egységes szolgáltatás- és ügyfélcentrikus elvárások
- ügyfélbarát, etikus magatartás
- az ügyféltípusok felismerése

A KÉSZSÉGFEJLESZTŐ TRÉNING SORÁN ELSAJÁTÍTHATÓ KOMPETENCIÁK

- magas színvonalú, etikus ügyfélszolgálati, ügyfélcentrikus attitűd
- konfliktuskezelés
- asszertív kommunikáció
- stresszkezelés
- tárgyalástechnika

Az ügyfélszolgálati feladatokat ellátó kormánytisztviselők jogalkalmazását segítő képzés az Európai Unió támogatásával, az ÁROP-2-2-10-10-2010-0003 számú projekt keretében valósul meg.

Hol intézhetik el a Pest vonzaskörzetében élők az ügyeiket, ha nem utaznak be a fővárosba? Kormányablakokról szóló sorozatunkban ezúttal a váci, az érdi és a ceglédi ügyfélszolgálati irodákat mutatjuk be, amelyekben azon kívül, hogy mind a főváros közelében folytatják működésüket, közös az is, hogy olyan arculatot alakítottak ki az irodákban, amelyben az állampolgárok és az ott dolgozók egyaránt otthonosan érezhetik magukat mialatt hivatali ügyeiket intézik.

Államkincstár Budapesti és Pest Megyei Igazgatósága) is működnek itt. Az ügyfélszolgálatot tágas ügyfélváró, üvegfelületek, egymással harmonizáló szürke és fehér színek (pl. a falak, a bútortzat vagy a grafikák) jellemzik. Az európai elvárásoknak megfelelően kialakított iroda kellemes légkört biztosít az épületbe belépő állampolgárok számára, akik az ügyeiket egyszerűen és tisztán szeretnék átlátni.

Bár **Cegléd** nagyobb népességű város Vácnál, mégis kisebb a vonzaskörzete: a Dél-Pest megye területén élő lakosságot szolgálja ki. Sajátossága, hogy Cegléd két megyeszékhelyhez (Szolnok és Kecskemét) is közel helyezkedik el. A városban az ügyfelek jellemzően panaszügyekben keresik fel a kormányablakot. Az iroda a belvárosban, a Ceglédi Körzeti Földhivatallal közös ügyfélszolgálatként lett kialakítva, így nagy kihívást jelentett a már meglévő sajátosságokhoz igazodva, illetve azt megtartva a kormányablak arculati elemeinek megfelelő alkalmazása. Az ügyfélvárót is a kormányzati arculatnak megfelelően alakították ki, a korábbi földhivatali ügyintézői állomásokról kormányablakokká változott munkahelyeket térelválasztó elemekkel és kormányablak logókkal szerelték fel. Külön hangsúlyt fektettek az állampolgárok sajtón keresztül való tájékoztatására is, már csak a hosszabb nyitva tartás tekintetében is.

Pest megye legújabb, **érdi** ügyfélszolgálatán a Körzeti Földhivatallal egy épületben, de külön irodában júliustól fogadják az ügyfeleket. A kormányablak az ingatlan második emeletén működik, ezért útbaigazító táblákra és a lakosság tájékoztatására is szükség volt. Az ezt megelőző iroda egy bérelt irodaházban volt, ahol néhány hónapos működést követően olyan szigorú beléptetési rendszert vezettek be, amely az ügyfélfogadásra is kihatással volt. A bejárati ajtók zárva tartására épülő biztonsági rendszer az ügyfelek felé nem a Jó Állam üzenetet közvetítette, ezért új helyszín kialakítására került sor. Tarnai Richárd kormány megbízott elmondása szerint a költségvetést nem terheli a havi bérleti díj összege. Az előzetes várako-

zásoknak megfelelően Érden igen nagy az ügyfélérdeklődés a kormányablak szolgáltatásai iránt. Ennek egyik oka, hogy a városban kevésbé jellemző az államigazgatási szervek jelenléte. A három kormányablak közül itt a leghe-

terogénebb az ügytípusok köre, kiemelten sok az informálódni vágyó ügyfél egészségbiztosítási és nyugdíjbiztosítási ügyekben, és itt érezhető legjobban az egyablakos ügyintézésre vonatkozó igény is: általában egyszerre több ügyet is intéznek a polgárok. A tapasztalatok szerint Fejér megyei településekről (Tordas, Ercsi, Martonvásár) is érkeznek ügyfelek, mert az érdi ügyfélszolgálat közelebb van lakóhelyükhöz, mint a dunaújvárosi vagy a szé-

kesfehérvári kormányablak. A 4 ügyintézői munkaállomáshoz képest az iroda kis alapterületű, amelyet üvegfelületekkel és a dekoratív elemek használatával igyekeztek ellensúlyozni. Az egész ügyfélszolgálat alaphangulatát megadja a kuriózumnak számító, ezüstszürke Jó Állam falmatrica. A Pest Megyei Kormányhivatal büszke arra, hogy a közigazgatás átalakítását célzó reform jelen szakaszában is már három kormányablakot működtet. A megyében folytatott ügyfél-elégedettségi felmérés eredményei szerint ügyfelek nem távoznak dolgavégezetlenül, s bizalommal térnek vissza. ■

„Vesztettünk, de sebaj, mert így is a magyarok győztek”

– avagy a HATÁRTALANUL! program

szöveg: Csete Örs, a Határtalanul! program kidolgozója, a Bethlen Gábor Alapkezelő ZRt. Határtalanul! programigazgatója forrás: Bethlen Gábor

Alapkezelő Zrt.

A székelykeresztúri diákokkal vívott focimeccs eredményét foglalta össze a fenti szavakkal az a kalocsai hetedikes, aki néhány napja tért haza osztálytársaival az erdélyi tanulmányi kirándulásról. A Határtalanul! program támogatásával a 2011/12-es tanévben 15 ezer iskolás lépheti át a határokat, fedezheti fel a magyarlakta területeket, találkozhat ott élő diáktársakkal, és szerezhethet életre szóló élményeket, barátságokat a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. biztosította forrás jóvoltából.

2010. október 18-án határozott a parlament arról, hogy minden magyarországi közoktatásban tanuló diák jusson el egyszer a határainkon túli magyarlakta területekre az állam támogatásával. A határátlépés legnagyobb akadálya a tetemes útiköltség és szállásdíj, ami egy 5 napos erdélyi osztálykirándulás esetén elérheti akár az egymillió forintot is. Az állam támogatása szeptembertől alapvetően ezekre a költségekre terjed ki, a kiutazóknak csak a múzeumi belépőket és az étkezést kell fedezniük. Tavasszal hirdettünk minderre nyílt pályázatot, vagyis kétfajta utazásra: általános iskolák hetedik évfolyamán tanuló diákok szomszédos országok magyarlakta területeire irányuló tanulmányi kirándulásaira, valamint szakképző iskolák küllhoni magyar szakiskolákkal való együttműködéseire. A 617 benyújtott pályázat 351 nyertes iskolája (191 magyarországi településről) készül, kel útra a tanévben.

A Határtalanul! program (átfogó tervéről és a pilot tapasztalatairól bővebben: http://hatartalanul.eu/_userfiles/doc/HATARTALANUL_nemzeti_osszetartozas_az_oktatasban.pdf) előkészítése 2009-ben egy kutatással kezdődött, még az Apáczai Közalapítvány keretei közt. Axióma, hogy a küllhoni magyarság ismerete tekintetében

nemcsak a szocializmusban felnövekedett nemzedékek tapasztalata és tudása alacsony fokú, hanem a rendszerváltás után született fiak, unokák többségének tájékozottsága sem kielégítő. Munkatársaimmal feltérképeztük többek között a közoktatási intézmények küllhoni kapcsolatait, felmértük számos iskolaigazgató tapasztalatait, elvárásait. Bár minden nyolcadik magyar fiatal nem Magyarországon tanul magyar iskolában, ez nemigen tükröződött az intézményközi testvérkapcsolatok számában, ugyanakkor a meglévő kapcsolatok többsége is nélkülözi az oktatásszakmai tartalmat. Mindezek summájaként az általunk Határtalanul!-nak elnevezett program operatív célja a küllhoni magyarságról szóló társadalmi tudás és tájékozottság növelése, a határokon átvívelő kapcsolatok elősegítése, valamint egy, a magyarság összetartozását és egymás iránti szolidaritását megjelenítő hálózat (mozgalom) kialakítása. Ezek a célok alapvetően a közoktatási intézmények és a pedagógus kollégák partnerségével érhetők el. 2010-ben hatezer középiskolás utazhatott ki határon túlra a pilot programban, ennek során ismertük fel, hogy a tájékozottság emeléséhez, a kapcsolatok kialakításához, a nemzeti szolidaritást alapértékként zászlajára tűző hálózat életre segítéséhez a

kirándulástól mellett több eszköz komplex alkalmazására van szükség. Stratégiai érdek ugyanis, hogy a nemzet összetartozásának gyakorlata ne csak az utazásokon résztvevő – optimista közelítésben – évi százezer diák, hanem a teljes, 1,3 milliónyi diáktársadalom tudatába is néhány éven belül beépüljön. Ehhez túl kell terjedni a tanulmányi kiránduláson, ha tetszik, ki kell egészíteni, teljessé kell tenni azt: fel kell építeni a Határtalanul! márkát, internet alapú információs szolgáltatást kell indítani, vetélkedőket kell életre hívni, a szimpatizánsokból hálózatot kell építeni, oktatási segédanyagokat kell készíteni, a küllhoni tematikát be kell építeni a pedagógus továbbképzés rendszerébe, további forrásokat kell bevonni és így tovább. De mindenekelőtt trendivé kell tenni a fiatalok szemében a Határtalanul!-t, vagyis a nemzet összetartozását. A feladat nem csekély: a Határtalanul! programnak a nemzeti összetartozás olyan közösségszervező területévé kell válnia, amely az oktatáson keresztül éri el és szólítja meg a fiatalokat, hogy aztán rajtuk keresztül eljusson a szülőlkig, nagyszülőlkig, barátokig, szomszédokig, vagyis a teljes társadalomig. Mi történt eddig? Bevezettük a Határtalanul! márkát, amit folyamatosan népszerűsítünk, amihez a kirándulások

AZ EZERÉVES HATÁRON

Eötvös Loránd Műszaki Szakközépiskola,
Szakiskola és Kollégium, Kaposvár

FÜGGŐHÍDON A TAR-PATAK FÖLÖTT

Kandó Kálmán Szakközépiskola, Miskolc

KOPJAFÁK KÖZÖTT

Öveges József
Gyakorló Középiskola és
Szakiskola, Budapest

FAIPARI DIÁKOK MŰHELYLÁTOGATÁSON SZÁSZRÉGENBEN

Kaeszy Gyula Fajpári Szakközépiskola és Szakiskola, Budapest

résztevőinek és más fiataloknak csatlakoznia lehet és érdemes. Saját netes felületet hoztunk létre, celebeket vontunk be, logót, ajándéktárgyakat terveztünk, készítettünk, fotó- és videomegosztó versenyt bonyolítottunk le. Külön felületet hoztunk létre a programnak, a *hatartalanul.eu* oldalt, ahol a külföldi utazást segítő adatokat, mintaútvonalakat, olcsó

szálláshelyeket, szolgáltatásokat, pályázati lehetőségeket tettünk és teszünk közzé. A *Határtalanul!* brand vállalkozói szférába történő bevezetésére a külföldi utazásokhoz kapcsolódó szolgáltatók (utazásszervezők, szállítási vállalkozások, szálláshelyek) számára hirdetési lehetőséget kínálunk a program honlapján. Mivel a kirándulás önmagában nem cél, hanem eszköz, hatását megsokszorozni más eszközökkel kombinálva lehet, például a fiatalokhoz közel álló internetes lehetőségekkel. Ezért fordítottunk nagy figyelmet az információszolgáltatás tervezésére, így az internetalapú közösségépítés céljából

saját YouTube csatornát hoztunk létre, csoportjaink jelen vannak a Facebookon és az iwiwen is. Meggyőződésem, hogy a jövőben a térben széttagolt magyar nemzet összetartozása megéléséhez az internet ad kézenfekvő felületet.

Mit tervezünk? A *Határtalanul!* program akkor fejthet ki tartós társadalmi hatást, ha többféle módon sikerül a programcél a magyarországi iskolai tevékenységekhez kapcsolni. Az oktatási intézményekbe való integrálás egyrészt a külföldi tanulmányi kirándulások, másrészt a magyarországi-külföldi szakmai együttműködések, harmadrészt a vonatkozó oktatási fejlesztéseken keresztül történik. A külföldi kirándulásokról már szoltam. A szakmai együttműködések tekintve korábbi vizsgálataink alapján azt tapasztaltuk, hogy azért kevés a magyar-magyar intézményközi kapcsolat a határ két oldalán, mert a vezetők nem ismerik személyesen egymást, soha nem látogattak el például egy iskolába, a határ túlsó oldalán. Ennek megoldására nyújtottuk be a HU-SK Határon Átnyúló Együttműködési Programhoz pályázatunkat; a 159 ezer EUR uniós forrásból finanszírozandó pilot projekt az ősszel indul, célja a határ menti megyék szakképző intézményei vezetőinek összeismertetése, az együttműködési készség fejlesztése, közös oktatási projektek kidolgozása. Az oktatási fejlesztések sorában legelől kétségkívül a kapcsolódó tananyag, illetve pedagógiai program fejlesztése áll, és itt nem elsősorban daloskönyvek vagy útleírások elkészítésére gondolok, hanem olyan, az összetartozást erősítő összetett és többirányú pedagógiai projekt kivitelezésére, amelyhez hasonló például a KOMPASZ Emberi Jogi Képzés Ifjúsági Programjánál láthatunk.

Az előttünk álló időszak legfontosabb célja a *Határtalanul!* utazások résztvevőiből, szimpatizánsokból álló hálózat (mozgalom) életre segítése, amelynek alapelve, hogy az államhatárok átjárásának, a magyar-magyar együttműködésnek és az egymással való szolidaritásnak természetes állapotnak kell lennie. Következésképpen építkezni csak olyan közös jövőkép alapján érdemes, amely a történelmi determinációkat meghaladja, és így Trianont is maga mögé utasítja. Ugyanis csak így érhető el, hogy a fiatalok számára *menő legyen magyarnak lenni*, bárhol a világon, határtalanul. ■

Összefogás a jövőért

– doktoranduszok a fedélzeten

szöveg: Tóth Nándor Tamás, Csirikusz Gábor, fotó: Pelsőczy Csaba

Stratégiai együttműködési megállapodást írt alá szeptember végén a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) és a Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ). A dokumentum mindkét fél számára előnyös: a kutatók számára megnyílik a lehetőség hazánk közigazgatásának megismerésére, míg a kormány ezentúl hozzá tud férni a fiatalok hatalmas mennyiségű tudásához. Az egyezség lehetővé teszi a határon túli magyarok bevonását is a programba.

Megint bebizonyosodott, hogy a hazánk érdekében történő összefogás csak jó eredményre vezet. Ennek legújabb példája az a megállapodás, amelyet a Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi miniszter és Bojársky András, a DOSZ elnöke írt alá szeptember 27-én. „Ez a megállapodás lehetővé teszi, hogy hasznosítsuk azt a tudást, amelyet a doktoranduszok ma magukban hordoznak és kemény munkával elsajátítottak” – nyilatkozta Navracsics Tibor az ünnepélyes aláíráson.

Az 1994-ben alakult DOSZ a hazai képzésben részt vevő doktoranduszok/doktorjelöltek szakmai-érdekképviseleti szervezete. Gál András Levente, a szövetség alapítója – és jelenlegi tiszteletbeli elnöke – az augusztus végi sárospataki találkozón utalt először a megállapodás tervére. Ezek a fiatal, tehetséges emberek eddig kiaknázatlan lehetőséget jelentettek az ország számára, pedig a doktoranduszok fiatalságuk ellenére már bizonyítottak egy adott területen, komoly tudományos teljesítmények előtt állnak.

Ez az együttműködés mind a kormányzati szervek, mind a doktoranduszok számára kifejezetten előnyös lehetőségeket teremt. Az egyezmény egyik legpozitívabb vonulata a határon túli magyar doktoranduszok bevonása lesz az egyes szakértői döntések előkészítésében. „A Kárpát-medence egységes tudásrégió, amelyben együtt kell dol-

gozunk a nemzet felemelkedésért” – fogalmazta meg Bojársky András, DOSZ-elnök. A térség ismereti anyaga egy töről fakad, az ezeréves magyarságról, ezek az összekötő elemek eddig kihasználatlanok voltak.

A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy létrejön egy határokon túl nyúló hálózat, amelyen keresztül gyorsan elérhetővé válik egy hihetetlenül széles tudástár. Nagyjából fél-egy év alatt épül ki az az elektronikai adatbázis, amely majd nem csak a kormány munkáját tudja segíteni, hanem a tagok számára is rengeteg lehetőséget teremt. Számptalan gyakorlati program mellett különböző ösztöndíj-lehetőségeket is teremtene az állam, amelyben kölcsönösen vennének részt a hazai és a határon túli kutatók.

„Egy ilyen stratégiai megállapodás lehetővé teszi, hogy hasznosítsuk azt a tudást, amelyet a doktoranduszok ma magukban hordoznak és kemény munkával elsajátítottak” – nyilatkozta az esemény kapcsán Navracsics Tibor. A kormányzati szervek számára a megállapodás által hatalmas szakmai erőforrások váltak akár azonnal elérhetővé. A doktoranduszok ugyanis pont azokon a területeken rendelkeznek friss és naprakész tudással, amelyekre nehéz az államnak szakembert szerezni, vagy esetleg még nincs is ilyen. A felgyorsított információáramlással és a határokon túli tudásanyag hozzáféréssel jelentősen javul hazánk pozíciója egyes szakmai kérdések-

ben, főleg ha az a szomszédos államokat érinti. Például egy közös környezetvédelmi kérdésben, amelyben együttműködésre van szükség egy vagy akár több szomszédos országgal, most már a hazai kormányhivatal a másik fél vagy felek szabályrendszeréről könnyedén és gyorsan tudomást szerezhet a doktoranduszok által.

A kutatók is csak profitálhatnak a megállapodással. Lehetőségük lesz elméleti tudásukat felhasználni a gyakorlati életben, majd követni tudják annak következményeit is. Az állam a doktorandusz szakértőknek anyagi térítést is nyújt, továbbá a szakmai referenciák száma is bővül. Továbbra is megmaradnak az EU nyújtotta lehetőségek és ösztöndíjak, melyek az adatbázis kialakítása után eredményesebben pályázhatók meg. Elképzelhető egy szakmai gyakorlati program beindítása is, ami még szorosabbra fogná az együttműködést a kormány és a DOSZ között.

A stratégiai megállapodás előzménye az augusztus 25. és 28. között Sárospatakon megrendezett hagyományos Doktorandusz Tábor, amelynek legfontosabb programja a Nemzeti Kerekasztal-beszélgetés volt, ahol megjelent a KIM közigazgatási államtitkára, Gál András Levente, illetve a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkára, Répás Zsuzsanna is. Ezen a beszélgetésen dolgozták ki a most elfogadott megállapodás keretfeltételeit. ■

A barátságért minden nap tenni kell

szöveg: Kovács Orsolya Zsuzsanna, fotó: Pék József

A barátság értékéről beszélt Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes Veszprém-ben az ötnapos történelmi lengyel-magyar diáktábor díjátadó rendezvényén szeptember 17-én. A miniszter hangsúlyozta, hogy a *„barátság két nép között olyan, mint az emberek között – minden nap tenni kell érte”*. Elmondta, nem ismer még két olyan európai nemzetet, amelyet ezeréves barátság köt össze.

A Bem apó alakját középpontba helyező tábor a Lengyel-magyar Együttműködés 2011 programsorozat egyik kiemelt rendezvénye volt. A Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium a programot tavaly indította útjára Varsóban, Krzysztof Kwiatkowski lengyel igazságügyi miniszter közreműködésével. A kezdeményezés célja a „közös” soros uniós elnökség apropóján új tartalommal megtölteni a hagyományosan jó lengyel-magyar kapcsolatokat. A KIM különösen fontosnak tartja az olyan rendezvényeket, amelyek a fiatalok megismerhetik a két ország múltját, történelmét. A Veszprém Megyei Közgyűléssel közösen szervezett történelmi táborban mintegy 150 lengyel és magyar diák vett részt. Összesen 35 oktatási intézmény (21 középfokú, 14 általános iskola) képviseltette magát.

A nevezések is bizonyították a testvérvárosi kapcsolatok súlyát. 4 csapat érkezett Csopak lengyel testvértelepüléséről, Mysłenicéből, Bem tábornok szülővárosa, Tarnów 9 csapattal képviseltette magát, de több diák volt Erdélyből is. A Kovászna megyei lehményi Bem József Általános Iskola tanulói első helyezést értek el az általános iskolák korcsoportjában, őket a tarnóviai követték. A középiskolák csapatai közül a fehérgyarmati Deák Ferenc Gimnázium nyert. A fiatalok szakmai zsűri előtt mérettették meg magukat. A zsűri elnöke Kovács István történész, polonista, a Bem monográfia szerzője volt, a tagok pedig Danku Pál szamoskrassói helytörténész, illetve Jolanta Adamczyk, aki a tarnóvi múzeum képviselőjében érkezett. A szakmai programok, előadások mellett szabadidős foglalkozáson és kiránduláson is részt vettek a fiatalok. Megismerhették Balatonfüred, Tihany és Veszprém nevezetességeit. A nyertes magyar csapat lengyelországi, a legjobb lengyel csapat pedig magyarországi kirándulást kapott ajándékba. Navracsics Tibor a programsorozat logójával ellátott bögrét, pólót és jegyzetfüzetet ajándékozott a résztvevőknek. Az ünnepségen Roman Kowalski lengyel nagykövet köszönetét fejezte ki a minisztérium-

nak, amiért az következetesen képviseli a közép-európai eszmeiséget. Kowalski emlékeztetett arra, hogy a díjátadás napja, szeptember 17-e tragikus dátum a lengyel történelemben, hiszen 1939-ben ezen a napon támadta meg Szovjetunió Lengyelországot. Ennek következményeit ötven éven keresztül viselte hazája. A nagykövet kiemelte, hogy ennek az időszaknak voltak felemelő pillanatai, hiszen a II. világháború alatt épp Magyarország fogadott be több tízezer lengyel menekültet, vagyis a háborús tragédiának volt egy „pozitív hozadéka” is: a lengyel-magyar barátság történetében ez „egy rendkívül szép időszak” volt. Beszéde végén meghatottan mondta: ha ennyi fiatal képviselteti magát egy ilyen eseményen, akkor van remény arra, hogy a lengyel-magyar barátságnak gyümölcsöző jövője lesz.

A KIM a lengyel-magyar programsorozat folytatásaként ösztöndíjat hirdetett lengyel hallgatóknak, akik már a napokban megkezdik munkájukat a minisztériumban. A három lengyel fiatal az év végéig ismerkedhet a magyar közigazgatási rendszerrel.

A további rendezvények a [facebook.com/lengyelmagyar](https://www.facebook.com/lengyelmagyar) oldalon figyelemmel kísérhetők. ■

Közép-európai kvartett, katonai szövetségben?

szöveg: Kristály Lehel

A Magyarországon született Visegrádi Együttműködés országainak húszéves története alatt a négy közép-európai ország közös fellépései háromszor kaptak új lendületet. Először, 1998-ban a fiatal politikusi generációk hatalomra jutásával, majd 2004-ben a tagországok NATO és európai uniós integrációjának befejeztével. A harmadik feltámadás az EU soros elnökségének magyar féléve alatt következett be, és a most elnöklő Lengyelország vezetése alatt csúcsonyúlhat ki egy NATO-n belüli, katonai alszövetségben.

Húsz évvel ezelőtt korszakos, geopolitikai jelentőségű találkozó helyszíne volt Visegrád – mint korábban máskor is a történelem folyamán. 1335-ben a visegrádi vár – a magyar királyok korabeli székhelye – a magyar, a lengyel és a cseh király csúcstalálkozójának helyszíne volt, ahol Károly Róbert kezdeményezésére tanácskozást tartott III. Kázmér és Luxemburgi János. Az uralkodók elsimították ellentéteiket és gazdasági-politikai együttműködésben egyeztek ki: Bécs árumegállító joga ellenében új kereskedelmi utakat jelöltek ki, hogy kikerüljék az osztrák vámot.

A koronás fők kései utódait ez a találkozó ihlette arra a közép-európai kezdeményezésre, amely 1991. február 15-én indult el Visegrádi Együttműködés elnevezéssel. Ekkor írta alá a Visegrádi Nyilatkozatot Václav Havel, a Csehszlovák Köztársaság

elnöke, Lech Walesa, a Lengyel Köztársaság elnöke és Antall József, a Magyar Köztársaság miniszterelnöke. Az úgynevezett „visegrádi négyekről (V4)” ugyan csak a Csehszlovák Szövetségi Köztársaság 1993-ban történt kettéválását követően beszélünk, de az országok közti együttműködés alapvetéseit a három közép-európai politikus magyarországi találkozóján fektették le. A találkozón a politikusok nyilatkozatot írtak alá, hogy a három (ma már négy) ország szorosan együtt fog működni az európai integráció felé vezető úton. A kommunista rendszer összeomlása utáni közös munkájuk elősegítette a totalitárius rezsimből a szabad, pluralis és demokratikus társadalomba való átmenetet.

A V4-ek első, számottevő eredménye az EU-integráció előszobájaként felfogható Közép-európai Szabadkereskedelmi

Egyezmény (CEFTA) 1992-es létrehozásában csúcsonyúl ki, majd következett Csehszlovákia szétválása, a magyar-szlovák elhidegülés és az uniós integráció lelassulása, ami a visegrádi csoport lendületét is visszafogta. A találkozók egyre ritkultak, s a „dackorszak” csak 1998-ban ért véget, amikor fiatal, tette kész vezetők kerültek hatalomra a visegrádi országokban. Szlovákia kivételével a többiek ekkor csatlakoztak a NATO-hoz, és az EU is elérhető közelségbe került számukra.

A V4-ek eredeti céljai aztán 2004-re valósultak meg: ekkorra minden érintett csatlakozott az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO), illetve az Európai Unióhoz, s ugyan mindenütt megtörtént a demokratikus átmenet, és végbement a piacgazdaság megszilárdítása, időközben a tagok céljai megvált

toztak – épp a NATO-ba és az EU-ba való belépésükkel.

A négy ország vezetője a csehországi Kromerizben tartott 2004-es találkozóján fektette le az új célokat. A felek hangsúlyozták, hogy hosszú távú együttműködésre volna szükség a közös agrárpolitikában, a strukturális és kohéziós alapok ügyében, a közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos kérdésekben, illetve a schengeni rendszer működtetésében. Különösen fontosnak ítélték meg a NATO által is képviselt alapelvek érvényesítését, a transzatlanti kapcsolatok erősítését.

Idén májusban újabb, ismét a NATO-t érintő döntést hoztak a V4-ek védelmi miniszterei, akik Lőcsén megegyeztek egy közös, az EU-mintát követő harccsoport (tehát nem hadtest vagy harci csoport) 2016-ig történő létrehozásáról. George Friedman, a Stratfor amerikai elemzőcég alapítója szerint nem is annyira a harccsoporton van a hangsúly, mint inkább az országok stratégiai döntésén, amellyel létrehozták alszövetségüket, és „kezdték felelősséget vállalni saját nemzetbiztonságukért”.

Az amerikai szakember szerint a döntés hátterében az áll, hogy Oroszország energiapolitikája segítségével egyre inkább igyekszik befolyást szerezni az egykor a keleti tömbhöz tartozó térségben, miközben a közép-kelet európai térség vákuummá válhat. Friedman arra is utalt, hogy az Európai Unió legerősebb bástyájának számító Németország egyre nyilvánvalóbban függetleníti magát külpolitikában, biztonságpolitikában, s nem utolsósorban a gazdaságpolitikában az Uniótól, és egyre inkább fonódik össze Oroszországgal, ami „veszélyes folyamat a kisebb országok jövőjére nézve”. A Stratfor elemzője a visegrádi szövetség Romániával, Bulgáriával, Szerbiával és Ukrajnával való kibővítését tartja elképzelhetőnek, és azzal magyarázta a visegrádi döntést, hogy miközben a NATO óvatoskodik, s

az Európai Uniónak alig van egységes külpolitikai fellépése, a közép-európai országok az Egyesült Államokra sem számíthatnak, hiszen Washington figyelmét a Közel-Kelet köti le. Szerinte a V4-ek ezért döntöttek saját biztonságuk megerősítéséről.

A biztonságpolitika.hu szakportálon Berzsenyi Dániel és Csiki Tamás vitába szállt a Stratfor elemzőjével. Mint írták, George Friedman, akinek szavára globálisan is figyelmet fordítanak, elfogadhatatlan és túlzó értékelést készített.

A magyar szakértők szerint csúsztatás a közös harccsoport hadtestnek titulálása, mert az EU-mintát követő harccsoport zászlóalj alapú 1500–2500 fő közötti létszáma rendkívüli mértékben eltér a jellemzően több hadosztályból álló hadtest több tízezer fős létszámától. „De hasonlósággal értékelhető az is, hogy a harccsoport felállítása egy hirtelen stratégiai fordulatként jelenik meg és egy szó nem esik az előzményekről. Pedig a lőcsei megállapodás évek óta tartó előkészítő munka eredménye” – írták, majd azzal folytatták: „A tény, hogy a korábban alulértékelt és biztonságpolitikai téren gyakorlati tartalommal meg nem töltött visegrádi együttműködés most magasabb fokozatba kapcsol, a valós európai védelempolitikai trendeknek felel meg.”

Berzsenyi és Csiki szerint jelenleg és a stratégiai távlatban (20 év) valamelyest kalkulálható kockázatok között egy kutatóintézet vagy elemző cég valószínűsíthető forgatókönyvei sem szerepelnek nagyarányú, hagyományos katonai erővel végrehajtott támadást, amely veszélyeztetné akár a Visegrádi Négyek nemzeti önállóságát. „Európa nagy részén 60 éve béke honol. A fegyveres konfliktusok ilyen alacsony száma és intenzitása soha korábban nem látott együttműködést, (...) gazdasági és társadalmi fejlődést eredményezett a 21. századra. Az euro-atlanti integrációs szervezetek érték- és érdekösszege stabilitást és kiszámíthatósá-

got eredményezett, nem védtelenséget és kiszolgáltatottságot” – érveltek a magyar szakértők, megjegyezve azt is, hogy a nemzetközi elemzők jelentős része a Barack Obama amerikai elnök 2009-es beiktatása óta formálódó és részben arra is reagáló orosz külpolitikai irányvonal korábban nem látott mértékű együttműködő jellegét emeli ki.

Berzsenyi és Csiki másik érve az, hogy „az EU és Oroszország viszonyát sokkal inkább a gazdasági kapcsolatok határozzák meg, amelyek jelenleg kölcsönös függésen alapulnak még a kulcsfontosságú energiahordozók terén is. Stratégiai távlatban Európa pozíciója gyengülhet, versenyhelyezete romolhat, és emiatt függése nőhet, de ezek egyike sem vezet közvetlen katonai konfliktushoz, amire a »köztes helyzetben« lévő közép-európai államoknak szűk körű katonai együttműködés kialakításával kellene reagálni. El kell fogadni a tényt, hogy a kis államok érdekérvényesítő képességét ma már csak nagyobb nemzetközi intézményekbe tömörítve tudják megsokszorozni.” A szerzőpáros szerint még véletlenül sincs szó a George Friedman által vázolt, az EU és a NATO romjain kibontakozó oroszellenes közép-európai katonai erő létrehozásáról sem. „Védelempolitikai téren a Visegrádi Négyek válságkezelési eszköztára egy újabb elemmel bővül, ami elérhető lesz arra az esetre, ha ismét ezen országok szolgáltatnák az EU »készenléti harccsoportjait« 6 hónap időtartamban, valamint készen áll majd esetleges nagyarányú természeti-ipari katasztrófák segítségnyújtási feladataira” – írták a harccsoportról.

Hogy kinek van igaza, az csak az elkövetkező években derülhet ki. Az viszont kétségtelen, hogy a visegrádi négyek éppen a magyar és a lengyel EU-elnökség időszakában érkeztek el történetük legizgalmasabb időszakához, Varsó kezében pedig most nemcsak az EU, hanem a közép-európai térség irányításának a gyeplői is összefutnak. ■

Magyar-Lengyel Együttműködés
Współpraca Węgiersko-Polska
2011

„A kötelességérzetem, hogy a szabadságért küzdeni kell, a magyar forradalomhoz kapcsolódik”

Beszélgetés Jerzy Buzekkel,
az Európai Parlament elnökével

szöveg: Kovács Orsolya Zsuzsanna, fotó: EP

Az Európai Unió igazságügyi miniszterei augusztus 23-án Varsóban első alkalommal emlékeztek a totalitárius rendszerek áldozataira. A magyar uniós elnökség kezdeményezésére létrejött eseményen számos uniós igazságügyi miniszter mellett a lengyelországi strukturális reformokat 1997–2001 között miniszterelnökként irányító Jerzy Buzek is jelen volt, akivel Magyarországgal kapcsolatos kötelességeiről beszélgettünk.

Ma Magyarországon valóban radikális változásokra van szükség, mivel az elmúlt időszakban nem történtek meg azok az apró lépések, amelyekkel folyamatosan reformálni lehetett volna az országot.

» Az Európai Unió igazságügyi miniszterei augusztus 23-án Varsóban első alkalommal emlékeztek a totalitárius rendszerek áldozatairól. A magyar uniós igazságügyi elnökség kezdeményezésére létrejött eseményen számos uniós igazságügyi miniszter vett részt, a megemlékezés első napján Ön is jelen volt. Milyen személyes emlékei vannak az 1956-os magyar forradalomról, amely Európában az első komoly csapást mérte a kommunizmusra?

J. B. A lengyelek soha nem tudták elfogadni a totalitárius rendszert a saját országukban. A kommunizmussal való szembenállás 1945-től, a világháború befejezése óta tartott. 1956 júniusában Poznańban már vér folyt a demokráciáért, a szabadság szele megérintett bennünket. Ami néhány hónappal később Magyarországon lezajlott, Lengyelországban is meghatározta a következő évtizedeket. Felelősségteljesen állíthatom: a kötelességérzetem, hogy a szabadságért küzdeni kell, a magyar forradalomhoz kapcsolódik. A nagy szegénység ellenére ezek és ezek adtak vért, tíz- és tízezrek siettek adományaikkal a magyar forradalom, a magyar nép segítségére. A lengyel társadalom döntő többsége úgy viszonyult a magyar forradalomhoz, mint én, aki számára az meghatározó élmény volt, amelynek napjaiban éjjel-nappal a Szabad Európa Rádiót hallgattam. Az ellentétes információáradatból próbáltam kibontani, hogy Magyarország meg tudja-e még védeni magát. Van-e Magyarországnak esélye a demokráciára? Tizenéves kiskamaszként társaimmal együtt pontosan értettük, hogy 1956 őszén mi történik Magyarországon.

» 1956-ot követően nem kellett harminc évet sem várni, hogy megalakuljon Lengyelországban a Szolidaritás szakszervezeti mozgalom. A hadiállapot bevezetésének a harmincadik évfordulója is közeleg. Ön tevékenyen részt vett a földalatti ellenzék szervezésében. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

J. B. 1980 szeptemberében kezdtem el tevékenykedni a Szolidaritás mozgalomban. A szakszervezet Üzemi Tanácsának vezetőjévé választottak. 1981 nyarán delegáltak a Szolidaritás küldötteinek I. Országos Találkozójára. Az a megtiszteltetés ért, hogy a tárgyalások második fordulóján elnökölhettem. Később pedig a IV., V. és VI. Országos Szolidaritás gyű-

lésen is tevékenyen részt vettem.

» Hogy volt lehetséges, hogy Ön sokáig tudott bujkálni az állambiztonsági szervek elől?

J. B. Nem mondhatom, hogy ez könnyű időszak lett volna az életemnek. A hadiállapot bevezetésekor, 1981. december 13-án éppen nem tartózkodtam otthon, s ez a tény minden bizonnyal megkönnyítette a helyzetemet. Amikor hosszabb idő után ismét hazatérhettem, már valamelyest változott a politikai helyzet.

Ekkor már helyel-közzel megnyíltak a börtönök a politikai foglyok előtt. Így el tudtam kerülni az internálást.

» Visszatérve a jelenbe, amikor Lengyelország átvette Magyarországtól az Európai Unió soros elnöki tisztét, Ön ünnepi beszédében úgy fogalmazott, hogy ma az Uniónak a pozitív lengyel energiára, a szolidaritás lengyel tapasztalatára, valamint arra az erős hitre van szüksége, amivel a lengyelek a jövő felé tekintenek. Honnan merítik honfitársai ezt az erőt?

Akár a hadiállapot időszakából is. Átélttem azt a helyzetet, amelyben nekem volt szükségem mások segítségére. Én csak a hétvégeken tűntem el, szívódtam fel, s ekkor jártam a titkos találkozókra. Hét közben dolgoztam. Talpraesett emberek láncolatára, segítségére volt szükség ahhoz, hogy a földalatti találkozók helyszínére, a rendőrséget kijátszva, álcázva el tudjunk jutni. Bátor segítőknek köszönhető, hogy olyan emberek, akiket köröztek, találkozni tudtak. Ilyenkor egy-két napot együtt töltöttünk, s többek között ekkor fogalmaztuk meg a Szabad Európa Rádióban elhangzott felhívásainkat.

» Ön 1997 és 2001 között volt Lengyelország miniszterelnöke. Ekkor került bevezetésre négy strukturális reform, amely máig meghatározza Lengyelországot.

J. B. A reformok az alábbi területeket érintették: oktatás, egészségügy, a

nyugdíjrendszer és a közigazgatás teljes átalakítása. 1997 februárjában kerültem az AWS – Szolidaritás Választási Akció – gazdasági koordinációs csapatának az élére. Az ott kidolgozott gazdasági programcsomag nagyban hozzásegítette a pártot a választási győzelméhez. Parlamenti képviselő lettem, s ezzel megvalósult legfontosabb gyerekkori álmom. Amikor ugyanis 15 éves voltam, minden vágyam az volt, hogy majdan a szabad Lengyelországban legyek képviselő.

» Milyen tanácsa van azok számára, akik a magyarországi reformokat előkészítik?

J. B. A magyar kormány nem kezdőkből áll. A többség már vezette az országot, Orbán Viktor miniszterelnök is megfelelő tapasztalatokkal rendelkezik. Jó, hogy az első évben kerültek bevezetésre a komoly reformok, mi is így cselekedtünk 1997-ben. Lehet, hogy nem sikerül mindent az első időszakban elfogadni, de a ciklus második felében ez egyre nehezebb. Meggyőződésem, hogy elsősorban a magyar emberek javát szolgálják majd a most bevezetett reformok. Attól tartok, hogy ma Magyarországon valóban radikális változásokra van szükség, mivel az elmúlt időszakban nem történtek meg azok az apró lépések, amelyekkel folyamatosan reformálni lehetett volna az országot. Több személyes megbeszélésen vettem részt magyar barátaimmal, amelyeknek pont ez a kérdés volt a témája. Az esetek döntő többségében egyet értettünk. ■

Oroszország

szöveg: Bárczi Miklós

„Oroszország volt az entente Achilles-sarka. Mindig számítottam Oroszország belső felfordulására. A japáni háború utáni események s az azóta mindig forrongó belső elégedetlenség nagyon valószínűvé tették, hogy a hadsereg nagyobb veréséget a belső bomlás, a bomlást a teljes katonai és politikai tehetetlenség fogja követni.” – írta az ifjabb Andrassy Gyula gróf *Diplomácia és világháború* című művében.

Oroszország már jóval korábban vált Európát fenyegető rémmé (később kísértetévé), mint Kína – sőt az előbb említett Andrassy az I. világháború kirobbanásában is az országot kiáltja ki a fő felelősnek. A volt Szovjetunió a hidegháborús években valós fenyegetettséget jelentett az egész világra nézve, majd a történelmi távlatban rövid átmeneti időszak után, Putyin elnök alatt felzárkózott az új globális hatalmak mellé. Főleg ami az energiát illeti: tavaly Oroszország – alig lemaradva Szaúd-Arábia mögött – a világ második legnagyobb olajkitermelő országa volt, 11,6%-kal részesedve a globális kitermelésből. Az ország diplomáciája és gazdaságpolitikája pedig kiválóan használja e komparatív versenyelőnyt Európa és néhány volt szovjet tagköztársaság sakkban tartására, valamint a fosszilis energiahordozók árának meghatározására. Kiindulva Oroszország geopolitikai helyzetéből és az említett energia-nagyhatalmi státusából, Kína stratégiai helye az ország külpolitikájában megkérdőjelezhetetlen.

Az akkor még csak BRIC-országok első formális csúcstalálkozóját (Jekatyerinburg), 2009 nyarán megelőző shanghai

együttműködési szervezet ülésén már elhangzott: Kína és Oroszország növekvő globális gazdasági szerepe szükségessé teszi a nemzetközi pénzügyi rendszer reformját. Sőt, Kína és Oroszország abban is egyetértett, hogy kettejük egyeztetett álláspontja nélkül a BRIC együttműködés létre sem jött volna. Kína mint a világ legnagyobb energiafogyasztója legalább olyan interdependens viszonyban áll Oroszországgal, mint az USA-val, és a kelet-ázsiai regionális

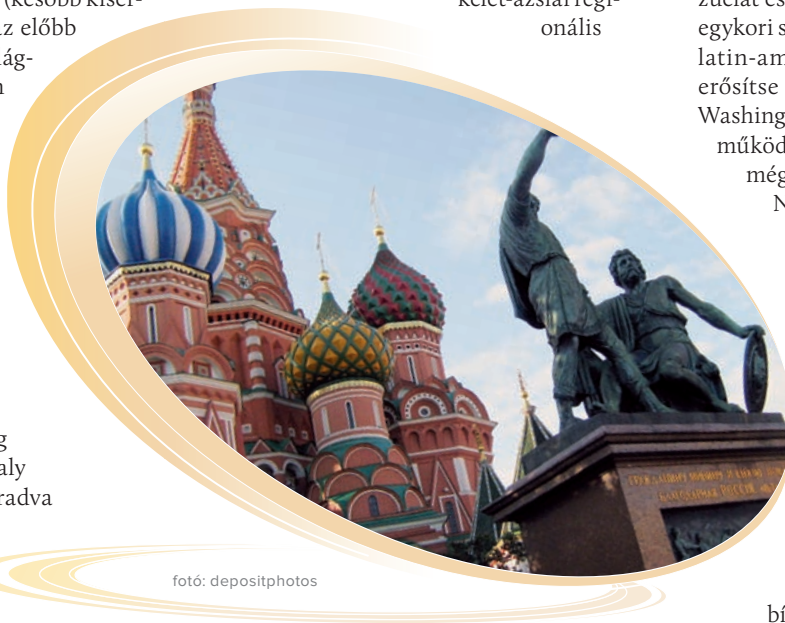

foto: depositphotos

politika viszonyrendszerére ez ugyanígy igaz.

Oroszország gazdasági térnyerése nem csak a BRICS-relációban látható: az OECD 2007-ben nyilvánosságra hozta az orosz csatlakozási folyamat forgatókönyvét, amely deklarálta közös érdekeken alapszik (ugyanakkor a folyamat a WTO tekintetében kissé lelassult).

Az Oroszországot érintő legutolsó nagy pénzügyi válság (1998, ami egy évvel később Brazíliára is kiterjedt) óta a külföldi közvetlen befektetések terén az ország pozíciói erősödtek, 2008-ban az

FDI (bejövő, kimenő) a globális 10 közép pozícionálta az oroszokat (szintén 2008-ban több tőkebefektetést vonzott, mint India vagy Brazília).

Az Európát és az USA-t sújtó pénzügyi válság mérsékelten érte csak el az orosz gazdaságot, de pont 2008 volt az az év, amikor Medvedyev és Lula Rio de Janeiroban kiadták közös nyilatkozatukat a BRIC közös válságreakció elindítására. Ez után egyébként az orosz elnök Venezuelát és Kubát is meglátogatta, hogy az egykori szovjet birodalom hagyományos latin-amerikai kötelékeit ismét megerősítse – s ezzel világos jelzést adjon Washingtonnak is: a brazil–orosz együttműködés a BRICS-en belül az USA-nak még okozhat majd jelentős fejfájást.

Napjainkban Oroszország nagyhatalmi státusát csak két dolog gyengíti: az egyik a demográfia, a másik pedig a cikk kezdetén idézett „belső felfordulás”. A Szovjetunió a világon elsőként legalizálta az abortuszt, ami nagyban hozzájárult ahhoz, hogy 2009-ben Oroszországnak már csak alig 143 millió lakosa volt – és a népesség egyre fogy. Az EU által is sokszor bírált oligarcha-típusú gazdasági struktúrák és demokráciadeficit politikai vezetés pedig a jól ismert „forrongó belső elégedetlenség”-nek készíti elő a táptalajt. Európa ugyanakkor túl gyenge, megosztott és oroszfüggő ahhoz, hogy ezekben a folyamatokba érdemben beleszóljon.

Ugyanakkor az európai nagyhatalmak – főleg a tágabb nemzetközi szinten – hasonlóan a világháborúk előtti időkhöz, nehezen tudnak Oroszország „feltörekvése” és új típusú szövetségi rendszere kapcsán egységes álláspontot jutni. Mindez persze nemcsak Moszkva, hanem az egész BRICS mozgásterét jelentősen megnöveli. ■

A Keleti Partnerség csúcstalálkozó társházigazdái voltunk

szöveg: Kristály Lehel

Lezajlott a Keleti Partnerség tagállamainak (Azerbajdzsán, Fehéroroszország, Grúzia, Moldova, Örményország és Ukrajna) második csúcstalálkozója szeptember végén a lengyel fővárosban, ahol Donald Tusk lengyel és Orbán Viktor magyar miniszterelnök társházigazdaként a hat ország állam- illetve kormányfőit, valamint az Európai Unió 27 tagállamának első számú vezetőit látta vendégül.

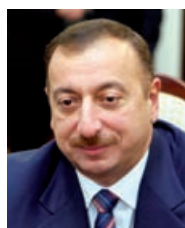
Mihail Szaakasvili,
Grúzia elnöke

Sergei Martynov,
Fehéroroszország
külgazdasági minisztere

Szerzs Szarzsjan,
örmény elnök

İlham Aliyev,
azerbajdzsáni elnök

Viktor Janukovics,
ukrán elnök

Vlad Filat,
moldovai elnök

Mint ismert, az EU a 2009. május 7-i prágai csúcstalálkozón indította formálisan útjára a Keleti Partnerséget, amely az európai szomszédságpolitika részeként célul tűzte ki az unió és hat volt szovjet tagköztársaság – tagsággal nem járó – gazdasági és politikai kapcsolatainak fejlesztését. Az együttműködés többoldalú dimenziójának legmagasabb szintű, két évente sorra kerülő rendezvénye a keleti partnerségi csúcstalálkozó, amelyet eredetileg a magyar uniós elnökségi félév idején, Gödöllőn szerveztek volna meg. A magyar kormány azonban 2011. február 17-én bejelentette: a soros magyar EU-elnökség és a következő soros elnökséget adó Lengyelország az Európai Tanács állandó elnökével folytatott konzultációk után kezdeményezte, hogy a Keleti Part-

nerség csúcstalálkozóját 2011 második felében, Lengyelországban tartsák meg. A találkozó tervezett májusi időpontjában ugyanis olyan más nagy nemzetközi rendezvények torlódtak össze, mint a G8/G20 találkozó vagy az OECD 50. évforduló miniszteri tanácsi ülése. Emiatt olyan logisztikai problémák támadtak, amelyeket nehéz lett volna kezelni. Mind Magyarország, mind az egész Unió számára rendkívül fontos politikáról van szó, ezért az elnökség nem kívánta kockáztatni a csúcstalálkozó programját és eredményességét, és ily módon is kifejezésre juttatta, hogy Magyarország számára nem a presztízsszempontok a döntőek, hanem az, hogy az EU érdekeit szolgálja. A Lengyelországgal létrejött megállapodás alapján Magyarország lett a csúcsta-

lálkozó társházigazdája, mint ahogyan eredetileg a Gödöllőre tervezett csúcson Lengyelország is társházigazda lett volna. A keleti partnerségi csúcstervezés is azt jelképezte, hogy 2011 Közép-Európa éve az EU-ban. Az előzményekhez tartozik, hogy az Európai Unió 2004-ben kialakította szomszédságpolitikáját annak érdekében, hogy ezen keresztül segítse azokat az országokat, amelyek nem vesznek részt a bővítési folyamatban. A politika célja, hogy segítsen a jólét, stabilitás és biztonság megteremtésében az EU-val szomszédos országokban. Ezen belül, a Keleti Partnerség arra ösztönzi a résztvevő országokat, hogy jogrendszerüket az uniós normákhoz közelítsék, de eddig nem kínálta fel az EU-tagság perspektíváját. »

fotó: Lengyel Kancellária Minisztérium

A Keleti Partnerség céljait Rác András, a Magyar Külügyi Intézet Keleti Partnerséggel foglalkozó tudományos főmunkatársa összegezte lapunknak, de mint hangsúlyozta, érdemes külön választani az EU egészének céljait, az egyes tagállamok céljait, valamint a Keleti Partnerség országainak céljait.

Az EU törekvése az, hogy a hat keleti partnerországot a korábbi szomszédságpolitikai keretknél szorosabban köthesse Európához, valamint intenzívebben működtetné az elmúlt években lelassult reformokat. A cél tehát a stabil és kiszámítható szomszédság mellett az, hogy fejlődő, prosperáló, és nyugat-orientált társadalmak alakuljanak ki a partnerek határain belül” – összegezte a szakértő.

Az egyes partnerségi tagállamok terveit illetően Rác András arra is rámutatott, hogy az Európai Unió belül már komoly törésvonalak léteznek, miután az unió déli államai elsősorban a déli szomszédokra fókuszálnak, miközben a nagy tagállamok közül Németország, Franciaország és Olaszország kimondottan szoros, szívélyes viszonyt ápol Moszkvával, ahol viszont bizonyos gyanakvással szemlélik a Keleti Partnerségi projektet. „Számomra nagy EU- tagállam – elsősorban Németország és Franciaország – bizonyos szempontból fontosabbnak érzi az Oroszországgal fenntartott jó viszonyt, mint a Keleti Partnerséget. Nem akarják kockáztatni moszkvai kapcsolataikat, hogy cserébe Fehéroroszországgal, Ukrajnával vagy éppen Grúziával javuljon lényegesen a viszonyuk; nem akarják ezzel irritálni Moszkvát, amely máig saját érdekszférájához tartozónak tekinti a Keleti Partnerség országait. Közben pedig az EU keleti államai sokkal elkötelezettebbeknek tűnnek a Keleti Partnerség iránt, s azt tartják sokkal fontosabbnak, mert sokkal közelebb vannak, sokkal intenzívebbek a kisebb- ségi, társadalmi és gazdasági kapcsolataik. Ráadásul az oroszokkal szemben ebben a térségben számos történelmi sérelemre is hivatkozni lehet, hogy a Moszkvával való jó viszony nekünk is fontos,

csak éppen kissé félünk is tőlük. Eközben – természetesen döntően történelmi okoktól vezérelve – a lengyelek a legelkötelezettebbek a Keleti Partnerség iránt” – fejtette ki Rác András, megjegyezve, hogy az EU a partnerségi keretében pénzügyi és fejlesztési támogatást is nyújt a hat keleti országnak, főleg a környezetvédelem és az energiabiztonság területén.

Végül a szakértő arra is kitért, hogy a Varsóban most elfogadott közös nyilatkozat hitet tesz a Keleti Partnerség további fontossága, és amellet, hogy az EU keleti szomszédságpolitikájában meg kell őrizni azt az értékorientált vonalat, amit egyébként hazánk is követ, s amely többek között az emberi jogok tiszteletben tartását, valamint a jogállamiságot foglalja magába.

A csúcson külön hangsúlyt kapott az Ukrajnával kötendő társulási megállapodás és az ennek részét képező szabadkereskedelmi egyezmény, amelynek aláírására az EU még mindig lát lehetőséget az idei év végéig, de ennek útjában komoly akadályt jelenthet a Julija Timosenko volt kormányfő ellen folyó per, illetve egy esetleges elmarasztaló ítélet. Az EU kilátásba helyezte a tárgyalások megkezdését Grúziával és Moldovával is egy szabadkereskedelmi megállapodásról, és a zárónyilatkozatban szó esik a vízumkötelezettség enyhítésének kilátásairól, amelyek más-más mértékben érintik az egyes partnerországokat, a szükséges feltételek teljesítésének függvényében.

Rác András azt is hangsúlyozta, hogy a magyar Külügyminisztérium tevékenyen részt vett a közös nyilatkozat megformálásában, s a lengyel fél az ezzel kapcsolatos munka minden fázisába bevonták Budapestet. „Van magyar összekötő a lengyel külügynél, s minden területen koordinált tevékenység zajlik. Nagyon jó lehetőség volt, hogy két olyan hagyományosan jó viszonyban levő közép-európai ország, mint hazánk és Lengyelország egymás után töltik be az uniós elnöksé-

get. Ezt a lehetőséget Varsó és Budapest egyaránt kihasználta” – mondta a külügyi szakértő, majd áttért a Keleti Partnerséghez tartozó országok közötti különbségek kiemelésére.

„Hat markánsan különböző országról van szó: mindannyian volt szovjet tagállamok, de fele nyugaton, fele keleten helyezkedik el. Egyiküknek – Azerbajdzsánnak – a lakossága muszlim, kettő – Fehéroroszország és Azerbajdzsán – kifejezetten autoriter berendezkedésű. Az azeriek ráadásul energiaexportőrök, míg a többi öt energiainportra szorul. Nem is mindegyikük törekszik különösebben közeli viszonyra az EU-val: míg Moldova, Ukrajna és Grúzia erősen elkötelezettek, Azerbajdzsánnak leginkább csak üzleti ambíciói vannak, Fehéroroszország pedig roppant erősen kötődik Oroszországhoz, és nem aspirálja, hogy szorosabbra vonja kapcsolatait az Unióval. Rengeteg tehát a különbség e országok között, mégis változó mértékben ugyan, de mind fontosak az EU számára” – mutatta be a partnereket Rác András.

Szerinte e különbségek azonban megnehezítik a multilaterális együttműködést, míg a kétoldalú kapcsolatokban bőven tapasztalhatunk előrelépéseket. Sok fejtörést okoz azonban Fehéroroszország, amely végül lemondta a részvételt, miután a meghívott külügyminiszter helyett a varsói fehérorosz nagykövet vezette a minszki küldöttséget, és ez diplomáciai bonyodalmakat okozott. Ugyanakkor Alexander Lukasenko elnök az EU számára vállalhatatlan partner, miután a tavaly decemberi, antidemokratikus választásokat követően brutálisan szétverette az ellene tüntető ellenzékieket. Fehéroroszországgal kapcsolatban a partnerországok Varsóban világossá tették, hogy addig nem mélyítik el az együttműködést, amíg Minszk nem teljesít néhány alapvető feltételt.

Újdonságnak számít ugyanakkor, hogy a varsói csúcás zárónyilatkozatában a keleti partnereket az aláírók „kelet-európai országoknak” nevezik, ami a lengyel diplomácia sikerét jelzi, mert megnyitja a távlatot az EU-tagság előtt is. Ráadásul Orbán Viktor Varsóban többször állást foglalt az EU további bővítése mellett. Szavai szerint az unió bővítése, a keleti partnereknek nyújtandó európai perspektíva nem veszély, hanem a megoldás része. ■

„Brüsszel figyelme nem lankadt”

szöveg: Csaba Réka, fotó: Hornyák Dániel

Az Európai Bizottság magyarországi képviseletét a Millenárison találjuk, ahol az Európai Parlament tájékoztatási irodájával közösen működtetik az egyre inkább közösségi térként működő Európa Pontot. A képviselet vezetőjével, Szűcs Tamással beszélgettünk a Képviselet tevékenységéről, a helyszínválasztás fontosságáról és a magyar elnökségi munkáról.

» Az Európai Bizottság tagországi képviseleteinek egyik legfontosabb feladata, hogy érthetővé tegyék az EU szakpolitikáit, és közelebb hozzák az emberekhez az Unió tevékenységét. Mit jelent ez a gyakorlatban, hol találkozhatunk a képviselet működésével?

Sz. T.: Valóban ez az egyik legfontosabb missziónk, bár nem az egyetlen. Három fő tevékenységünk van, az egyik a magyar lakosság tájékoztatása. Ennek érdekében megjelentünk többek között a közösségi médiában is: a Facebookos jelenlét mellett támogatunk egy független, az uniós szakpolitikákkal foglalkozó blogot is, ahol igyekszünk teret adni az egyéni véleményeknek. De nem csak a legszélesebb értelemben vett közönséghez próbálunk eljutni, célunk, hogy egyfajta tudományos, szakmai fórummá váljunk. Ennek érdekében szerveztük az Európa Akadémia elnevezésű program-sorozatunk első szakmai beszélgetését az euro-zóna válságáról, neves szakértők részvételével. Másik fontos feladatunk a sajtómegjelenések koordinálása. Ennek keretében nemcsak konkrétan a képviselet megjelenéseit, hanem az ide érkező európai bizottsági tagok, delegációk sajtókapcsolatait, valamint az egész európai uniós munka megjelenítését igyekszünk segíteni, többek között rendszeres sajtóreggelikkel, amelyeken átfogó tájékoztatást adunk az aktuális uniós eseményekről, döntésekről, intézkedésekről. Harmadik feladatunk az utóbbi 2-3 évben nagyon jól láthatóan előtérbe került: az Európai Bizottság brüsszeli központja számára politikai-gazdasági elemzé-

Szűcs Tamás

Költő || Rainer Maria Rilke

Film || Ingmar Bergman, Andrej Tarkovszkij

Zene || Jan Garbarek, jazz, világzene

Hobby || olvasás, utazás

seket készítünk a hazai folyamatokról, egyfajta értelmező-közvetítő szerepet is betöltünk így.

» *Év elején költöztek a Millenárisra. Izgalmas helyszínválasztás, nyilván nem véletlen.*

Sz. T.: Nagy változást jelentett, amikor az Európai Parlament tájékoztatási irodájával közösen megnyitottuk itt az Európa Pontot. Hosszas tájékozódás és nézelődés után választottuk ki ezt az egyedülálló vonzerővel bíró helyszínt. Szerettünk volna egy olyan helyet, amely mind szakmai, mind kulturális szempontból kiemelkedő hátteret nyújthat, és a Millenárison erre minden lehetőség adott.

Szerencsés egybeesés volt, hogy az elnökséggel együtt indultunk, egy nagyszabású megnyitó keretében, amely egybeesett a Bizottság Kollégiumának látogatásával, és amelyet így José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke, Viviane Reding, az Európai Bizottság alelnöke, valamint Orbán Viktor miniszterelnök úr és Schmitt Pál köztársasági elnök úr mellett számos magas rangú hazai és európai uniós politikus is megtisztelt a jelenlétével. Természetesen nem minden rendezvényünkön látunk vendégül ilyen magas rangú vezetőket, de igyekeztünk ezt a minőségi színvonalat tartani. Az elnökség alatt minden hónapban egy adott tematika köré rendeztük a kulturális és szakmai programokat. Havi 600-700 látogatója volt az eseményeinknek, ami a nagyobb múltú kulturális intézetekkel összehasonlítva is jó eredménynek

számít. Hasonló elvek mentén szervezzük programjainkat az elnökség után is, őszi ciklusunk szeptemberben indult.

» *Az Európa Pontot új közösségi térként definiálják. Kiket várnak „erre a térre”?*

Sz. T.: Mielőtt a képviselőt vezetését elvállaltam, hosszú ideig Brüsszelben dolgoztam és ott fogalmazódott meg bennem az ötlet, hogy minden tagországban legyen egy ún. Európa Pont, illetve Európai Közösségi Tér. A gondolat alapmotívuma az volt, hogyan lehetne közelebb hozni az emberekhez az Európai Uniót, hogy ne unalmas, szürke, bürokratikus dolog jusson eszükbe róla. Ezt egy olyan térben akartuk megvalósítani, ami jól identifikálható, és kapcsolódik az európai gondolathoz. Ezért is kombináljuk a szakmai programokat a kulturális eseményekkel, amelyek itt, a Millenárison, még inkább vonzóak lehetnek az egyik legfontosabb célcsoportunknak, a fiataloknak. A magyarországi Európa Pont a tagországok mintegy felében már működő hálózatban egyébként mind elhelyezkedését, mind programjait tekintve az első háromban van.

» *Az Európa Pontban állandó szolgáltatásokat is nyújtanak. Milyen jellegű kérésekkel, kérésekkel fordulhatunk ide segítségért?*

Sz. T.: Tájékoztató szolgálatunkhoz gyakorlatilag bármilyen, európai unióval kapcsolatos kérdéssel lehet fordulni, személyesen, írásban és telefonon is. Az elnökség alatt együttműködtünk a Külügyminisztériummal is, mi adtunk helyet az általuk üzemeltetett EU-vonalnak. A további kooperációról most folynak a tárgyalások, én bízom benne, hogy sikerül megállapodnunk.

A tájékoztató tevékenységbe igyekeztünk bevonni minden olyan hazai szervezetet, amelyek bármilyen módon kapcsolatban vannak vagy foglalkoznak az Európai Unióval. Ők is örültek a lehetőségnek, hogy az általunk betöltött, gyakorlatilag átfogó ügyfélszolgálati tevékenységben részt vehetnek. Másik állandó szolgáltatásunknak kávéházunk ad helyet, ahol egy kis könyvtárat is kialakítottunk. Ide többek között a fontosabb külföldi lapok is járnak, és minden olyan anyagot szívesen fogadunk, amelyek nem csak feltétlenül eu-s szakpolitikákkal foglalkoznak, hanem hozzájárulhatnak az általános tájékozódáshoz.

» *Hazánk január 1. és június 30. között töltötte be az Európai Unió Tanácsának elnöki tisztségét. Az Ön tapasztalatai alapján milyen visszhangja volt a magyar elnökségi munkának?*

Sz. T.: Az elnökséget gyakorlatilag legbelülről nézhettem, minden miniszteri szintű találkozón részt vettem, valamint magasabb szintű szakértői fórumokon is, és rendszeresen egyeztettem az ide érkező delegációkkal. Ahogyan azt már többször elmondtam, én megelégedtem a bizalmat: bíztam benne, hogy az uniós elnökség feladatainak teljesítése jól sikerüljön. A számos helyről érkező pozitív visszajelzések alapján elmondhatom, teljesültek a szakmai munka színvonalával kapcsolatos reményeim. Az elnökség emellett a képviselő működésére is pozitív hatással volt. Igen intenzív kapcsolatot tudtunk kialakítani az állam-

igazgatással, a minisztériumokkal, a szakmai és civil szervezetekkel, valamint az NGO-kkal.

» *Ön 2010. január 1. óta vezeti a képviselőt. Milyen célokkal indult a feladatnak? Mit sikerült megvalósítani, és milyen további fejlődési lehetőségeket lát?*

Sz. T.: Hosszú éveken át készültem rá, hogy megérkezek. Bár a Brüsszelben töltött 15 év alatt nem mindig Magyarországgal foglalkoztam, az ideérkezésem előtti években igyekeztem a lehető legjobban felkészülni erre a feladatra. A legnagyobb problémát akkor abban láttam, hogy a Képviselőlet ismertségének és „beágyazottságának” szintje elég messze van a kívánatostól. Igyekeztem elérni, hogy ismertebbé váljunk, és a kormányzati szervek mellett mind a közvélemény, mind pedig a civil szféra szemében is relevánsak legyünk. Ezért nagyon komoly szakmai munkát kértem minden munkatársamtól. Ez persze nem attól működik, hogy vezetőként ezt deklarálom, hanem a munkatársak azon igyekezetén, hogy aki hozzánk fordul, annak a lehető legjobb segítséget nyújtsuk. Ennek a minőségi munkának az elnökség kitűnő próbája volt, és úgy gondolom, jól sikerült ezt demonstrálnunk a lebonyolított találkozókkal, valamint megnövekedett kapcsolatrendszerünk is ezt bizonyítja. Másik fontos célokom az elnökség sikeres lebonyolításának támogatása volt. Részben ezért is érkeztem egy évvel az elnökség kezdete előtt, hogy legyen idő felkészülni a munkára, és lebonyolítani azokat a változtatásokat – köztük a költözést is –, amelyek ahhoz voltak szükségesek, hogy az elnökségi munkát már teljes sebességgel és megfelelő színvonalon tudjuk támogatni.

Hogy hogyan tovább...? Mindenképpen az elnökség alatt elért eredményekre szeretnénk építeni. Egyrészt az Európa Pont programjainak folytatásával, másrészt a sajtómunkánk szélesítésével, nem utolsósorban pedig folytatnunk kell politikai és gazdasági elemző tevékenységünket. Bárki, aki tájékozódik az aktuális helyzetről, láthatja, hogy az EU-val való kapcsolattartás ugyanolyan fontos továbbra is, mint az elnökség alatt volt. Bőven van elemezni való politikai és gazdasági téren, mert Brüsszel figyelme az ország iránt az elnökség vége óta átalakult ugyan, de nem lankadt. ■

Lengyel elnökség – magyar szemmel

szöveg: Boros László

Ha van pozitív érzelmekkel telt kapcsolat egy másik nemzethez Magyarországon, a lengyelekhez fűződő mindenképpen az. Ráadásul nemcsak a politikusok, művészek, tudósok között létezik ez a kötődés, mint számos más ország esetében, hanem honfitársaink széles tömegei körében is.

Az Európai Unió soros elnökségét július 1-től vette át Magyarországtól Lengyelország. Ezzel egy újabb országtrió kezdte el másfél éves elnökségi működését, a lengyelek mellett Dánia és Ciprus részvételével. Az első olyan hármast indult júliusban, amelyben két új tagállam is található.

Akik figyelemmel kísérték a magyar elnökségi félév eseményeit, nem irigylik a folytatásért felelős lengyel kormányt. A közösségnek az euró-zóna gyenge láncszemeit jelentő országok válsága nélkül is fontos és nehéz kérdésekkel kellett volna szembenéznie. Azonban 2011 eddig csak korlátozottan adott lehetőséget az Unió vezető politikusainak, hogy a távlatos fejlesztési problémákkal foglalkozzanak, a válságkezelés lekötötte az energiák nagy részét.

Ettől függetlenül a lengyel elnökség nagy ambíciókkal vágott neki a félévnek, mind a közösség működésével kapcsolatos átfogó kérdésekben, mind pedig néhány speciális, általuk fontosnak tartott szakpolitikai területen. A lengyel kormány minden megnyilvánulása egyértelműen integrációpárti. Egyik fő célkitűzésüknek a közösségi módszerek erősítését hirdették meg, ellentétben a néhány tagországban felbukkant Unió-ellenes vagy az integráció csökkentésére utaló nézetekkel.

Három olyan kérdéskör van, amelyekben nagyon markáns, többszörösen meghirdetett lengyel elnökségi célkitűzések vannak, és előrehaladás esetén Magyarország érdekei is érvényesülnek. Az első a schengeni övezet bővítésével kapcsolatos folyamat megítélése, amelyben Varsó mindvégig támogatta a magyar elnökséget a román és bolgár Schengen-tagság jóváhagyásáért folytatott küzdelemben. Lengyelországnak most valószínűleg első lépésben be kell érnie egy kompromisszumos megoldással, amelynek keretében a két ország a légi és vízi forgalomban csatlakozik a schengeni övezethez, de a szárazföldi közlekedésben erre még

várniuk kell. Magyarországnak nagyon fontos lenne a román schengeni integráció, és leginkább éppen a közutakon, hiszen ezzel a schengeni határ kitolódna az uniós határig.

A másik lengyel törekvés a közös agrárpolitika korszerűsítése, méghozzá úgy, hogy ne csökkenjen ennek a szakpolitikának a szerepe, és hogy a mezőgazdasági termelők összességében ne járjanak rosszabbul. Ezen a területen teljesen közös a magyar és a lengyel érdekltség, és ismerve Lengyelország eddigi aktivitását és elkötelezettségét, nagy valószínűséggel pozitív lesz a félév végi mezőgazdasági politikai mérleg.

Harmadikként a kohéziós politika folytatása mellett lengyel eltökéltséget említenénk, mint Magyarország számára is fontos mozzanatot. Ebben a kérdéskörben két irányban is küzdenie kell a lengyel szakpolitikusoknak. Egyrészt az átfogó, a hosszú távú költségvetési tendenciákról folytatandó vitákban kell érvelniük a felzárkóztatási szándékok fenntartása mellett. Másrészt aktuálisan meg akarják akadályozni, hogy a válságra hivatkozva befagyasszák a futó költségvetésben a kohéziós szintet.

Ami a lengyel esélyeket illeti, valószínűleg nem alaptalanul optimisták a jelenlegi kormány nagyon aktív, sokat nyilatkozó, a nyilvánosság megnyeréséért rengeteget dolgozó felelős politikusai és szakemberei. Lengyelországban a válság idején nemhogy csökkent volna az európai integráció népszerűsége, hanem egyértelműen nőtt. Igaz, a lengyel gazdaság nagyon jól teljesít, és így a kormány is népszerű, nagy valószínűséggel biztosan nyernek az októberi választásokon. Tehát belpolitikai feszültségektől sem kell tartaniuk, a lengyel társadalom nagy többsége lelkesen támogatja kormányának elnökségi törekvéseit.

Vannak olyan folyamatok, amelyekben szoros együttműködés marad az előző magyar, és a jelenlegi lengyel elnökség között. Ezek közül kiemelkedik a bővítési folyamat legújabb fejezete, a horvát csatlakozás immár politikailag eldöntött lehetősége. A legfontosabb döntés éppen a magyar elnökség idejére esett, de a jogi eljárás első nagy eseménye, a szerződés aláírása valószínűleg a lengyel kormány felelősségi körében zajlik majd le. A másik közös esemény az Európai Unió szomszédságpolitikájának egy mindkét országot erősen érintő földrajzi dimenziójával, a Keleti Partnerségnek nevezett térségi kapcsolatrendszerrel függ össze. A partnerségben hat volt szovjet tagköztársaság (Ukrajna, Moldávia, Fehéroroszország, Grúzia, Örményország és Azerbajdzsán) és a közösség viszonyának fejlesztése a cél. A kapcsolatrendszer fejlesztése érdekében, a magyar elnökség szervezésében eredetileg 2011 első félévére tervezett csúcserőkezletet a lengyel elnökség idejére napolták el, megrendezésének színhelye Lengyelország lesz, a magyar kormány társszervezőként maradt benne a programban.

A fentiekkel azonban még nem merítettük ki az összes lengyel elnökségi ambi-

ciót. A stratégiai célkitűzések területén a lengyel szlogen a „biztonságos Európa” jelszava. Az általános szándékot kifejező megfogalmazás mögött számos távlati összefüggés rejlik. Közülük a három lengyel prioritás az energiabiztonság, a makrogazdasági biztonság és a külső határok stabilitása. Ezeket a területeken is rengeteg magyar és lengyel érdek fonódik egybe, miközben természetesen néhány rész kérdésben különböznek az álláspontok.

Az egységes piac reformja, amely a lengyel álláspont szerint a hatékonyabb gazdasági kormányzás egyik előfeltétele, egyértelműen az integráció erősítését szolgálja. A téma nyilvánosabbá és népszerűbbé tétele érdekében Egységes Piaci Fórumot is szándékoznak összehívni a félév során.

Az energiabiztonságot veszélyeztető események az elmúlt években sokszor érintették Lengyelországot is, amely ráadásul méretei és ipari szerkezete révén is nagyon energiaérzékeny pozícióban van. Az Oroszországtól függetlenedés érdekében tett minden lehetséges lépés meleg fogadtatásban és intenzív támogatásban részesül majd lengyel oldalról az elkövetkezendő félévben.

A külső határok védelmének erősítése egyfelől a schengeni rendszer fejlesztésének is része, sőt, előfeltétele, de másfelől biztonságpolitikai, kereskedelempolitikai és bevándorlás-poli-

tikai jelentősége is óriási. Ráadásul Lengyelország ad otthont az Európai Unió határvédelmi ügynökségének, a FRONTEX-nek is.

Magyar szempontból nagy érdeklődésre tarthatnak számot a lengyel félét kísérő kulturális, tudományos és civil rendezvények is, amelyeket szép számmal terveztek a rendező ország felelős intézményei. A mi érintett intézményeink képviselői többször hangot adtak annak a reményüknek, hogy ezek az események valamelyest ismét dinamizálják a két ország közötti, egykor nagyon erőteljes turistaforgalmat is.

De egyes területeken az üzleti előnyök lehetősége is felmerült már a magyar elnökség idején. Egyik markáns példaként a médiában is teret kapott a két miniszterelnök átadás-átvételi találkozója utáni lengyel nyilatkozat, miszerint az elnökségi rendezvények többségén magyar borokat szolgálnak majd fel.

Végezetül hangot adhatunk abbeli reményeinknek, hogy a két egymást követő elnökségből adódó, szükségszerűen szoros együttműködés javít a kelet-közép-európai térség, ezen belül szűkebben a visegrádi együttműködés számos okból meg-megbillenő hatékonyságán is. A régió országai, nemzetei, nemzetiségei és etnikai csoportjai végzetesen és elválaszthatatlanul egymásra vannak utalva történelmileg és perspektivikusan egyaránt. Az Európai Unióban, annak tagjaiként ezt az egymásra utaltságot csak nagyon ritkán sikerült együttes fellépésekkel megkönnyítenie az érintett országoknak. Talán ezen a téren is javuló esélyekről számolhatunk be a két térségi ország elnöksége alatt lefutó 2011-es év végén. ■

Az új közigazgatási alapvizsgáról

A szakszerű és hatékony közigazgatási munkavégzés elengedhetetlen feltétele egy olyan közigazgatási alpműveltség megléte, mely elősegíti a tapasztalatok megszerezését és a később megszerzendő ismeretek számára is biztos alapot szolgáltat. Ennek szellemében kerül ismételt bevezetésre a tartalmilag és tanulási, oktatási, valamint vizsgáztatási szempontból is jelentősen megújított közigazgatási alapvizsga. A megújulás mellett fontos célkitűzés a közigazgatási, rendészeti és katonai életpályák összehangolása, a pályák közti átjárhatóság biztosítása, melyben szintén nagy szerepe lesz az új alapvizsga rendszernek.

Hazánkban sokan dolgoznak a közzszolgálatban, akik nem rendelkeznek az oktatási rendszerben elsajátított alapfokú közigazgatási előképzettséggel. Belépéskor szervezetüket nem tudják elhelyezni a közigazgatás bonyolult rendszerében, saját hivatalukon kívül nem ismerik más közigazgatási szervek gyakorlatát, így nincs elképzelésük a közigazgatási működés esszenciájáról sem.

A kormány a Nemzeti Együttműködési Programban és az ezt részletező Magyar-programban fogalmazta meg a közigazgatás modernizációjával kapcsolatos célkitűzéseit. Ennek egyik pillére a társadalom által elvárt, megfelelő szaktudású és elhivatottságú közigazgatási kar kialakítása. Ennélfogva a közigazgatási „alpműveltség” megszerzésének biztosítása elengedhetetlen a közzszolgáltatások színvonal-növekedéséhez, a „jó állam – jó közigazgatás” ideájának megvalósításához.

A közigazgatási alapvizsga közel 18 éves fennállása alatt a közzszolgálati továbbképzési rendszer egyik sarokkövévé vált. Eredeti célja az volt, hogy a közigazgatási ismeretekkel nem rendelkező köztisztviselők a közzszolgálati munka ellátásához szükséges alapismereteket megszerezzék. A szeptember

rendelkező tisztviselők munkájuk ellátásához szükséges általános közigazgatási alapismereteket közvetlenül a jogviszony létesítését követően, a pályán maradás feltételeként elsajátítsák, oly módon, hogy az így megszerzett általános tudásra a speciális ágazati ismeretek később, a továbbképzési rendszer keretében ráépíthetők legyenek.

Ugyanakkor az új közigazgatási alapvizsga a közigazgatási életpálya és előmeneteli rendszer részeként illeszkedik a honvédelmi és rendészeti életpályához, képzési és vizsgarendszerhez. Az erős állam kialakítását ugyanis az szolgálja leginkább, ha a közigazgatási tisztviselők, valamint a fegyveres és más hivatásos állomány életpályáinak fejlesztése közös elvek és értékek mentén történik. Az egységes közzszolgálati vizsgarendszer alapvető követelménye pedig egy olyan közös közzszolgálati tudásszint feltételez, amire ráépíthetők az egyes ágazatok speciális ismeretei. A közigazgatási, rendészeti és honvédelmi életpályák egyik kapcsolódási pontja, közös közzszolgálati tudásszintje a közigazgatási alapvizsga. Ebből következően az alapvizsga követelményrendszere ma már beépül a rendészeti szakképzésbe, az ismeret

képezi a nemzetvédelmi és a katonai oktatás képzési programjának is.

A megújult közigazgatási alapvizsga tartalmi és módszertani szempontból is több változást hozott. Előzőn nem csupán tananyagok hatályosítását és megváltozott szemléletben történő kialakítását értjük, hanem azt, hogy a korábbi témakörök (így az alkotmányjogi, közigazgatási, gazdálkodási és pénzügyi, adatvédelmi és az európai integrációval kapcsolatos alapismeretek) újabb, a tisztviselők hatékony munkavégzéséhez szükséges témákkal egészültek ki, így pl. a szervezeti igazgatás vagy az információbiztonság. A módszertani megújulást pedig egyrészt az elektronikus jelentkeztetés rendszere, másrészt az elektronikus írásbeli vizsgaforma kizárólagossága, harmadrészt az alternatív felkészülési módok kínálata jelenti. A tananyag elsajátítása az új szisztémában – igény szerint – történhet önálló, illetve szervezett felkészítők keretében. A konzultáció is új módszertani szemléletet tükröz, amelynek lényege, hogy a vizsgára való felkészítőt a tanulás aktív részének, a résztvevőt pedig aktív részesének tekinti.

A közigazgatási alapvizsga teljesítése végső soron a közzszolgálati pályára való érettséget bizonyítja. Bízunk abban, hogy a több szempontból megváltozott alapvizsga hozzájárul a közigazgatás fejlesztéséhez kapcsolódó célkitűzések megvalósításához, így minden kétséget kizáróan alapot adhat a társadalom által elvárt ügy

„A szakkoli annyit ad, amennyit beleteszel”

A Magyary Zoltán Szakkollégium

szöveg: Szilágyi Bettina, fotó: Magyary Zoltán Népfőiskolai Társaság

A szemináriumcsoport létszámú szakkollégium névadójának kiválasztásakor egyértelműen Magyary Zoltán volt a befutó, figyelemmel a magyar közigazgatásért folytatott munkásságára, számos előremutató művére, a közigazgatási jog oktatásában való hatékony közreműködésére. Modernizációra, hatékony működésre törekvése a szakkollégiumi ars poeticájaként szolgál.

A szakkollégium létrehozáskor lehetőséget kívántunk nyújtani a hallgatóknak arra, hogy a tantárgyi keretek között elsajátítható tudásanyagot túl önálló, illetve közös kutatómunkával bővíthessék közigazgatási ismereteiket, egyúttal részesévé válhassanak egy öntevékeny, demokratikus elvek szerint működő közösségnek. Ma is ezt az alapelvet tartjuk szem előtt, tagjaink magas színvonalú szakmai és közösségi műhelyet tartanak fent. A szakkollégium idén 10 éves, ennek alkalmából egy emlékkötetet készülünk kiadni.

A szakkollégium egyre szervezettebb keretek között működik, elkészült az új SZMSZ, rendelkezünk önálló honlappal, rendszeresen megjelenő folyóirattal (Tanítványok), ahol a tagoknak lehetőségük van szakmai publikációkra. Az elmúlt tíz év alatt saját kurzusokat, előadásokat szerveztünk (a szakkollégium volt az első, amely idegen nyelvű előadás-sorozatot rendezett), tavaly pedig új elemmel bővült a szakkollégium repertoárja, hiszen a közigazgatás-tudomány klasszikusa halálának évfordulójára emlékezve 2010-ben hagyományteremtő céllal rendeztük meg az I. Magyary Zoltán Emlékkonferenciát. Az előadók az állami szerepvállalás aktuális kérdéseiről, a következő évi II. konferencián pedig a közzszolgálati életpályáról számoltak be.

Törekszünk arra, hogy jó viszonyt alakítsunk ki más szakkollégiumokkal és diákszervezetekkel, s a Magyary-hagyományt őrző szervezetekkel. Kapcsolatban állunk a Magyary E-Közigazgatástudományi Egyesülettel, valamint a tatai Magyary Zoltán Népfőiskolai Társasággal is. Ugyanakkor Tata városával nem csak ebben a formában van kapcsolatunk, hiszen a szakkollégium rendszeresen itt tartotta évzáró, tisztújító közgyűlését. Az 1930-s években Magyary és kollégája, Kiss István által végzett tatai járás vizsgálatának újraelemzését a szakkollégium folyamatosan végzi, arra helyezve a hangsúlyt, miben változott a környezet közigazgatása az elmúlt évtizedek alatt. A vizsgálat fókuszában Kocs község áll.

A régi szakkollégisták közül többen is a közigazgatásban találták meg a helyüket. Szeretnénk azt hinni, ehhez a szakkollégiumi évek jelentősen hozzásegítették őket. Ha valaki aktívan részt vesz a közösség életében, s kihasználja az általa nyújtott lehetőségeket, sok hasznos tapasztalatra tehet szert, és az élet számos területén kamatoztatható kapcsolatot építhet ki. A szakkollégista soha nem elveszett, mindig ott van a közösség mögötte, háttérként, amellyel kölcsönösen sokat adnak egymásnak: tudást, szeretetet, nézeteket, csapatszellemet.

Magyary Zoltán szellemi öröksége napjaink közigazgatási problémái, elméleti és gyakorlati kérdései tekintetében is alapként szolgál. E szellemi örökség ápolásában a Magyary Zoltán Szakkollégium a jövőben is fontos szereplő kíván lenni. ■

Sok-sok közös ismerős

A kormányzati kommunikáció első éve a közösségi médiában

szöveg: Kovács Dóra Katalin, Bentsák Ágnes, fotó: Árvai Károly

A kormány egy központi oldalra költöztette a minisztériumok honlapjait, felszámolva ezzel a korábban létező mintegy 420 különböző domaint és használaton kívüli microsite-ot, releváns témáihoz pedig Facebook-profilot rendelt, amely lehetővé teszi a folyamatos párbeszédet. A közösségi média a tematikus kampányok tervezésének és hatékonyságmérésének is állandó részévé vált.

nista relikviák eladásából származó összeget a vörösiszap-katasztrófa áldozatainak támogatására

ajánlották fel. Az első Facebook-játékot pedig az első kormányzati iPhone-alkalmazás követte, a kormányzatnak immár alapértelmezetté vált a közösségi média minden területének kihasználása.

A *Gombold újra! Divat a magyar* elnevezésű, az eddigi talán legrendhagyóbb kormányzati kezdeményezés címére joggal pályázó projekt pedig arra is rámutatott, hogy egy kormányzati Facebook-oldal is lehet sikeres, sőt sikeresebb, mint „versenyszférából jött társai”. Amellett, hogy a divatshow blogon történő élő közvetítése alatt mintegy 1000 fővel ugrott meg a rajongók száma, a rendezvény hetében az oldal Magyarország legaktívabb Facebook-közösségévé vált. Márpedig ami a közösségi médi-

ában még a rajongók számánál is többet ér, az a rajongók aktivitása. A divatshow közösségdíját 22 000 szavazattal a Facebook-közösség ítélte meg: szemléből immár aktív résztvevővé válva a kormányzati kezdeményezésben.

Az önkéntesség évében megrendezett *TeSzedd!* szemétszedési akció interaktív szeméttérképe, az interneten regisztrált több mint 162 000 önkéntese szintén optimizmusra ad okot, nem beszélve a szemétszedést követően személyes fotókkal, köszönőlevelekkel és saját vírustartalmakkal ellátott élményfallá alakult Facebook-oldalról. A kezdeményezés során közösségek alakultak, együtt mozdtak meg a jó ügyért, amelyről aztán egymásnak is beszámoltak. Mindebben nagy szerepe volt a közösségi médiának, amelyről bebizonyosodott, hogy nem csak nevében közösségi! ■

Minden a ReGenerációval kezdődött. A 2010 szeptemberében megrendezett Kormányzati Karrier Expót megelőző kététes kampány az azóta 6000 főt is meghaladó Facebook-közösségre, a ReGeneráció blogra és az Optimus Prime-ot Nagy Annával összehozó vírusvideóra épült. Ekkor került meghirdetésre az első kormányzati Facebook-játék is, *Egy nap a szóvivővel* címen. A kampány rávilágított, hogy a közigazgatás „rebranding”-je nemcsak a tartalom, hanem a kommunikációs eszközök innovációját is jelenti. A Karrier Expo több mint 8000 fős látogatószáma pedig igazolta, hogy az elsődleges célcsoportnak számító 18–25 éves korosztály a legegyszerűbben a világhálóról érhető el. A *Soha többet! Harmadszor* jótékonysági árveréssel az is bebizonyosodott, hogy a Facebook a mozgósítás mellett az összefogásra is képes. A nem mindennapi árverés keretében a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium épületében talált kommu-

2. Jön! Jön! Jön!

Kormányzati Karrier Expo!

szöveg: Kovács Dóra Katalin , fotó: KIM

A második Regeneráció – Kormányzati Karrier Expo, a hagyományokhoz híven, egyben nemzedéki konferencia is lesz, ahol a minisztériumok, háttérintézmények és kormányhivatalok standjai mellett egész napos kerekasztalbeszélgetés-sorozat várja a látogatókat.

A beszélgetések lehetőséget teremtenek arra, hogy a közigazgatás megújítása mellett a fiatalok új közszolgálati karrierlehetőségei és a felnövekvő generáció világlátása eszmecsere tárgya legyen. Ezáltal az Expón résztvevő fiatalok a közigazgatásban zajló változásokról, újításokról első kézből szerezzenek tudomást, továbbá megismerjék az egyes életpályamodelleket. A továbbiakban egy kis ízelítőt adunk a Kormányzati Karrier Expo programjaiból. Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes, a Regeneráció kitalálója nyitja meg az eseményt. A miniszter elsőszámú feladatnak tekinti a közigazgatás újjászervezését, az állam által ellátott szolgáltatások színvonalának javítása mellett, a kormánytisztviselői pálya vonzóvá tételét a fiatalok számára. Az Expóval a kormány megnyitja a közigazgatást azok felé, akik érdeklődnek, hogyan lehet munkával kapcsolatos elképzeléseiket megvalósítani a közszférában.

Gál András Levente a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) közigazgatási államtitkára beszélgetőpartnereivel a minisztériumokban kidolgozott életpályamodellek versenyképességéről értekeznek. A közigazgatás-fejlesztési stratégiát a Magyar-y-program foglalta össze, amely az Igazságügyi Reformmal és az Önkormányzati Reformmal együtt teszi ki a Jó Állam Fejlesztési Konceptiót. A közigazgatási életpályamodell ismertetése mellett arra is kitérnek majd a kerekasztal-beszélgetés résztvevői, milyen együttműködés van a versenyszféra karrierlehetőségeivel. Az Expo egyik legnagyobb dobása idén is a Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprog-

ram meghirdetése lesz. Ösztöndíjasok, akik jelenleg külföldi gyakorlatukat töltik, élő videokapcsolás során mesélnek eddigi tapasztalataikról. Többek között Bozóky Alex, aki a KIM Miniszteri Kabinetében, most pedig Magyarország brüsszeli Állandó Képviselőlet bel- és igazságügyi osztályán, vagy Kovács Fruzsina, aki a NAV Közép-Magyarországi Regionális Főigazgatósága után most Stuttgartban a baden-württemberg-i Vidékfejlesztési és Fogyasztóvédelmi Minisztériumban tölti szakmai gyakorlatát.

Mit lehet tudni a Kormányablakok designjáról? Erről beszélgetnek majd maguk a tervezők. Hosszú Gergely és Sümegi Éva a Co&Co Márkaügynökség munkatársai, akik szerint a designkommunikáció, nem csupán funkció és forma, hanem tartalom, üzenet, stílus és kultúra is egyben. A kormányablakok megjelenésével szemben támasztott elvárásokat, azaz a letisztult, korszerű és elegáns arculatot, az innovatív tervezői megoldásokat és nem utolsósorban a költséghatékony megvalósítás lehetőségét, minden elemében visszatükrözte győztes koncepciójuk. A kormányablakok designjának bemutatása mellett, a húsz magyar megyei kormányhivatal működéséről is szó esik, a KIM területi közigazgatásért felelős államtitkára, Szabó Erika, Rácz Róbert hivatalvezetővel cserél eszmét a kérdésben.

A kultúrdiplomáciáról és a pozitív magyar országkép külföldi és belföldi közvetítésének lehetőségeiről is információkat kaphatnak az Expo látogatói. Hatós Pál a Balassi Intézet főigazgatója, többek között Pröhle Gergellyel, a Külügyi-

nisztérium államtitkárával járja körbe a témát. A Balassi Intézet a magyar kultúra külföldi bemutatásáért felel, egyfajta irányító központként működik, 17 ország magyar intézetének munkáját koordinálja és hangolja össze, ezáltal egy egységbe foglalva a Magyarországról külföldre közvetíteni kívánt országképet. Az Expo záró beszélgetése igazán izgalmasnak ígérkezik. Mi lehet a hasonlóság Mihalovics Péter új nemzedék jövőjéért felelős miniszteri biztos és Molnár Tibor őrnagy, vadászpilóta között? Fiatal tehetségek, akik további beszélgetőpartnerekkel magukról mesélnek, megtudhatjuk miként váltak sikeressé saját szakterületükön. A fenti programok kiragadott példák az október 15-én, a Millenáris B épületében megrendezésre kerülő Regeneráció – Kormányzati Karrier Expo programkinálataiból, a teljes programról bővebb információk találhatóak a facebook.com/regeneracio oldalon. ■

REGENERÁCIÓ

fotó: KIM

Az elmúlt évben nagy sikerű programokkal – Kormányzati Karrier Expóval, Közigazgatási Nyílt Nappal és Regeneráció Táborral – várta a kormány a közigazgatás iránt érdeklődő fiatalokat. A Regeneráció idén is folytatódik.

A Regeneráció ötlete, amelynek legfontosabb üzenete, hogy a magyar közigazgatás igenis lehetőségekkel teli, és szüksége van a rátermett, tehetséges, jól képzett fiatalokra, Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes nevéhez kötődik. Rendezvényei során a hallgatók és pályakezdők közvetlen élményekkel nyerhetnek betekintést a közigazgatási pályába, és ismerkedhetnek meg a kormányzat kiemelt témáival. A Regeneráció Facebook oldalán folyamatos tájékoztatást nyújt több ezer fős közösségének aktuális történéseiről. Az elmúlt évben három kiemelt eseménye volt, amelyeken több ezer fiatal vett részt. 2010 szeptemberében rendezték meg az első Regeneráció – Kormányzati Karrier Expót, amelyre 8000-en látogattak ki. Az Expón az új kormányzati rendszer összes minisztériuma és több háttérintézménye képviseltette magát, standjaiknál az érdeklődők személyesen beszélgethettek miniszterekkel, államtitkárságok vezetőivel, és ezáltal közvetlen betekintést nyerhettek az egyes intézmények munkáiba. Mindemellett a helyszínen folyamatoskonferenciabeszélgetések zajlottak, mindegyik teltházzal. Ekkor mutatták be az első Magyar Közigazgatási Ösztöndíjprogramot is, amelynek keretében fiatalok

kaptak lehetőséget arra, hogy egyéves szakmai gyakorlat során szerezzenek hazai és külföldi tapasztalatot a közigazgatásban, amely tudást későbbiekben itthon kamatoztathatnak. A Karrier Expo sikerén felbuzdulva 2011 tavaszán folytatódott a Regeneráció: a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (KIM) megnyitotta kapuit a fiatalok előtt a Közigazgatási Nyílt Nap során, amelyre 600-nál is többen jöttek el. Az egész napos rendezvényen a látogatók államtitkárok előadásait hallgathatták meg a KIM kiemelt projektjeiről, kisebb csoportokban pedig megismerkedhettek a minisztérium épületével. A séta során betértek államtitkári szobákba vagy akár a miniszter dolgozószobájába, ahol maga Navracsics Tibor fogadta a vendégeket. A sétavezetők a minisztérium fiatal munkatársai voltak, néhányszor azonban a miniszter vagy az államtitkárok is becsatlakoztak. A nap folyamán Nagy Anna közreműködésével sor került még egy játékra is, ahol bátor jelentkezők néhány perc erejéig kipróbálhatták, milyen kormányzóvívőnek lenni.

Nyáron a Regeneráció következő állomása Siófok volt, ahol 60 egyetemista vehetett részt az első Regeneráció Táborban. A fiatalok izgalmas beszélgetéseken kaphattak információkat az országmárka alakításról, az EU-elnökségről és az ifjúságpolitikáról. A szemináriumoknál azonban nem ért véget a program. A fiatalok szimulációs játékban próbálhatták ki, milyen egy valódi országos projekt előkészítése, a búcsúestén pedig a hazai borok kóstolójával zárult a program az Agrármarketing Centrum jóvoltából. A második Kormányzati Karrier Expót október 15-én a budapesti Millenáris „B” épületében rendezik meg. Fontos újítása, hogy a közigazgatás Budapesten kívüli bástyáival, a megyei kormányhivatalokkal is megismerkedhetnek a látogatók, amely nagy lehetőséget jelent a vidéki és pályájukat otthon elképzelő fiataloknak. Idén is meghirdetésre kerül az ösztöndíj program, amelynek keretében 150 fiatalnak nyílik lehetősége külföldi szakmai gyakorlat után elhelyezkedni valamely hazai közigazgatási intézménynél. ■

Barátaink Lengyelországban

szöveg: Csaba Réka, Jordán Judit, fotó: Magyarország Varsói Nagykövetsége

Lapunk megjelenése idején az MKÖ-sök második hónapjukat töltik külföldi gyakorlati helyeiken, tehát az első benyomásokon már túlestek, a beilleszkedés folyamatban van, ám messze még a karácsony, amikor a gyakornokok hazautaznak. A Lengyel–magyar Együtműködés 2011 és az Európai Unió Tanácsának lengyel elnöksége apropóján a Közzolgálat magazin azokat a gyakornokokat kereste fel, akik a polyák testvéreknél kaptak lehetőséget 4 hónapra.

A lapunknak nyilatkozók közül Besenyei Soma Magyarország varsói Nagykövetségén, Zeöld Zsombor a lengyel közigazgatás egyik legfontosabb szervénél, a Miniszterelnöki Hivatalban, Nagy Márton Gábor pedig az Igazságügyi Minisztériumban tölti szakmai gyakorlatát. Rajtuk kívül még tizenegyen utaztak az MKÖ keretében Lengyelországba. Ezzel a létszámmal Németország, Belgium, Ausztria és Franciaország után Lengyelország az ötödik legtöbb magyar ösztöndíjast befogadó ország. A közigazgatási és igazságügyi területeken kívül a fiatalok olyan további központi szerveknél helyezkedtek el ebben az országban, mint az Egészségügyi, az Oktatási,

a Védelmi, a Regionális Fejlesztési vagy az Infrastruktúraügyi Minisztérium, a Sportminisztérium, illetve a Pénzügyminisztérium, de a Környezetvédelmi Felügyelet is foglalkoztat gyakornokokat hazánkból.

Az ösztöndíjasok első tapasztalatai alapján a lengyel fogadóintézményekben szívesen látják a magyar ösztöndíjasokat, alaposan felkészültek a fogadásukra, előkészítették a szakmai gyakorlatukat és segítik beilleszkedésüket.

A lengyel partnerek MKÖ Program iránti élénk érdeklődését jól mutatja, hogy élve a mobilitási program kölcsönösségének lehetőségével, a partnerországok közül elsőként ők küldenek ösztöndíjasokat

Magyarországra. A Nemzeti Fejlesztési Minisztériumban október 24-én két lengyel ösztöndíjas kezdi meg kéthónapos szakmai gyakorlatát, amelynek keretében a magyar közigazgatás működésével ismerkedhetnek meg.

Az ezeréves állammal közel százéves diplomáciai kapcsolatot ápolunk elsősorban nagykövetségeink révén. A két ország között élénk a történelmi gyökerű kapcsolat. A magyar–lengyel barátság kiemelkedő szintjét bizonyítja az a tény is, hogy a Magyar Országgyűlés és a lengyel Szejm március 23-át a Lengyel–Magyar Barátság Napjává nyilvánította, amelyet a két országban minden évben megünnepelnek.

Miniszterelnöki Hivatal

idővel talán azok a dolgok válnak fontossá, amelyek otthonról ismerősek, így valamilyen biztosságot tudnak adni. Még a lengyel fővárosban is egyszerű magyarként élni. Nyelvtanulóként a szokásos lépcsőfokokat kellett végigjárni: csak lassan tárgult ki az a világ, ami akkor körülvettem, és amihez az ajtó a nyelven keresztül vezetett. Magyaroként Krakkóban egy-két érdekes helyzettel találkoztam: ilyen volt például az, amikor a kihívott mosógépszerelő tört magyarsággal szólt hozzám.

2007–2008-ban a Nemzetközi Visegrádi Alap támogatásával fantasztikus tíz hónapot tölthettem el Krakkóban, a Jagelló Egyetemen. Nagyon jó társaság gyűlt össze – ehhez jött hozzá, hogy szerencsére kiváló tanári gárda tanított minket. Lengyel tanárom is beletartozott ebbe a körbe; főleg neki köszönhető, hogy megszerettem a nyelvet. A mindennapi életben könnyebbség, hogy a lengyelek kulturálisan nincsenek annyira távol a magyaroktól, illetve az sem hátrány, hogy a tradicionális lengyel konyha a magyar gyomor számára teljesen „emészthető”. Külföldön élve és dolgozva

ZEÖLD ZSOMBOR a nemzetközi kapcsolatok szakértő képzést magyar és angol nyelven egyaránt elvégezte. Szakmai gyakorlatát a Magyar Külügyi Intézetben, a Magyar Köztársaság Varsói Nagykövetségén, az Európai Parlamentben, illetve egy skopjei kutatóintézetben szerezte.

Varsói Nagykövetség

feladata a lengyel elnökség alatti konferenciák szervezéséhez kapcsolódik. Nyelvtudásom sokat segített a beilleszkedésben, és büszke vagyok rá, hogy mostanra már szinte kizárólag csak lengyelül kommunikálok munkatársaimmal.

A lengyel nyelv minél magasabb szintű elsajátítása a legnagyobb kihívás, amivel szembesülök, de ezen felül meg kell felelnem az évezredes magyar–lengyel barátság elvárásainak is. Nagyon örülnék, ha magam is hozzájárulhatnék az itt töltött időszak alatt ahhoz, hogy lengyel munkatársaimban megerősödjön az érzés: érdemes a szoros viszonyt fenntartani velünk, hiszen e két nemzet többször is példát mutatott az elmúlt évszázadok során abban, hogy közös erőfeszítéssel az egész európai kontinensre kiható pozitív változásokat képesek előidézni.

Örömmel tapasztaltam, hogy a minisztériumban kedvező kép él Magyarországról, munkatársaim gyakran kérdeznak az ott-honi viszonyokról, érdeklődnek állami vezetőink munkássága iránt. Ezt a kiemelt érdeklődést nemrég a Szejm igazság- és belügyi bizottsági ülésen is tapasztaltam, amikor is az ülés után egy helyettes államtitkár, valamint egy képviselő asszony is szóba elegyedett velem, az utóbbi később személyes találkozóra is invitált.

Az egyik legmulatságosabb szabadidős élményem az volt, amikor egy szombat este épp egy legénybúcsút ünneplő lengyel csoporttal találkoztunk az utcán. Amint megtudták, hogy magyarok vagyunk, rögtön pertura invitáltak, valamint kérték, hogy énekeljünk velük és vegyünk részt a vőlegény búcsúztatásában. Egyszer az életben mindenkinek el kellene látogatnia Lengyelországba, hogy megérezze a két nemzet évezredes barátságának felejthetetlen ízét.

Henryk Sienkiewicz és Andzej Stasiuk regényei indítottak arra, hogy a lengyel kultúrát mélyebben is megismerjem. Öt éve tanulok lengyelül, és úgy éreztem, hogy egy négyhónapos szakmai gyakorlat Varsóban sokat segíthet a nyelv elsajátításában. A lengyel Igazságügyi Minisztérium Nemzetközi Együttműködési Főosztályának egyik fontos

BESZENYEI SOMA a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Kar hallgatója. Kiváló ismerője az európai unió angol szaknyelvi közegének, angoltudását az Egyesült Királyságbeli Dundee-i Egyetemen töltött egy év során alapozta meg. Szakmai gyakorlatát a XV. kerületi önkormányzatban és egy ügyvédi irodánál szerezte.

Lengyelországot első sorban a soros EU-s elnökség és a Magyarországhoz fűződő szoros kapcsolat miatt választottam. Érdekes kihívásnak gondoltam, hogy a magyar elnökséget követően egy másik tagállamban is részt vehetek hasonló munkában, összevetve a hazai és az itteni tapasztalatokat. Ami az országot illeti, változatos tájaival és pezsgő metropoliszaival igazi csemegét jelent, Varsó pedig, felhőkarcolóival és óvárosával egyszerre idézi Berlin üzleti negyedét és Prága történelmi belvárosát. Ami a teljesíthetetlen kihívásokat illeti, a munkahelyen nemigen találkoztam ilyennel, a nagykövetségen pontos feladatot kaptunk, és a lengyel intézményeknél elhelyezett ösztöndíjasokat is instruktorként segítjük a mindennapi munkavégzés során. A lengyelekre általánosan igaz, hogy jól beszélnek angolul, és mindemellett rendkívül barátságosak, főleg a magyarokkal, ugyanis minket itt még mindig megkülönböztetett figyelem övez.

A legnagyobb élményem pedig a Legia Warszawa meccséhez fűződik, amelyet volt szerencsém az imponáns hazai stadionban lengyel barátaimmal együtt végigszurkolni.

Igazságügyi Minisztérium

NAGY MÁRTON GÁBOR a Debreceni Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán jogászként és angol–történelem szakos tanárként végzett. Szakmai gyakorlatát a Hajdúböszörményi Önkormányzat Jogi Osztályán, valamint Gyámhivatalában, a Dezső és Társai Ügyvédi Irodában, a BT Limited Magyarországi Fióktelepén, valamint a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen jogi előadóként (BME) szerezte.

Gondolatok a tisztviselői életpályáról 4.

Elégedettek vagyunk-e?

Kormánytisztviselői elkötelezettség a közigazgatásban

szöveg: Baranyai Mária, Papp Gergely

fotó: depositphotos

Mit jelent a tisztviselők elkötelezettsége? Milyen tényezők befolyásolják?

Milyen hatással van az elkötelezettség a szervezeti teljesítményre?

Milyen forrásokból nyerhetünk képet az elkötelezettségről?

Ezekre a kérdésekre adunk választ az idén májusban a kormánytisztviselők körében elvégzett elkötelezettségmérés alapján.

Előzmények

A mérést a Személyügyi központ szervezetfejlesztése és teljesítményértékelés című, ÁROP-2-2-1. számú kiemelt projekt keretében a Nemzeti Közigazgatási Intézet (NKI) végezte el.

A 2006–2013 közötti fejlesztéspolitikai időszakra szóló Operatív Programok egyike az Államreform Operatív Program (ÁROP), ami a közigazgatás személyügyi megújítását szolgálja; a közigazgatás, a kormányzat a Magyar-program céljainak végrehajtása érdekében is felhasználja forrásait.

A fejlesztések egyik mérőszáma a köztisztviselői elkötelezettség mértéke.

Az első mérésre az NFÜ szervezésében 2008-ban került sor, a másodikra pedig idén, az NKI irányításával.

Az elkötelezettségről

Az elkötelezettség fejezi ki a szervezeti célokkal, értékekkel és szakmai szabályokkal való azonosulást, és azt, hogy a köztisztviselő az egzisztenciális megfontolásokon túl is az adott pálya mellett döntene-e, illetőleg mennyire hajlandó hosszú távon a pályán maradni.

Az elkötelezett munkatársak mindennapi életük során

- pozitívan nyilatkoznak munkáltatójukról, annak jó hírét terjesztik (SAY),
- nem terveznek állást változtatni (STAY),
- és aktívan megtesznek mindent a szervezet céljainak elérése érdekében (STRIVE).

Az elkötelezettség más, több mint az elégedettség: az elkötelezettség sokkal inkább egyfajta *viselkedésforma*, míg az

elégedettség pusztán a *szervezet iránti érzésekről* szól.

Az egyes tényezőkkel való elégedettség természetesen befolyásolja a dolgozók munkahelyükön való viselkedését, hatással van tehát az elköteleződésre.

Hogyan mértük az elkötelezettséget? Ki számít elkötelezettnek?

A mérés kérdőív felvételével történt, elektronikus formában, az anonimitás teljes biztosítása mellett. Az adatfelvételhez az NKI saját oktatásmenedzsment rendszerének felületét használta. A válaszok összesítése két szinten történt: egyrészt készült egy államigazgatási szintű összefoglaló, valamint szervezeti szintű riportokra is sor került, a mérésben résztvevő azon szerveknél,

ahol azt a megfelelően magas kitöltői létszám lehetővé tette.

A kérdőívben hatfokú skálán jelezhették véleményüket a kitöltők (1 = egyáltalán nem értek egyet; 6 = teljesen egyetértek). A mérés az elkötelezettségre jelentős hatással lévő elégedettségi területeket vizsgálta. Ezek értékelése 6 meghatározó faktorba csoportosítva történt:

- Kapcsolatok
- Elismerés
- Munkavégzés
- Szabályozások

Életminőség

A mérés hat kérdéssel vizsgálta a három elkötelezettségi területet

- Maradni:
 - Nehéz szívvel válnék meg a munkahelyemtől.
 - Csak ritkán vagy egyáltalán nem gondolok arra, hogy munkahelyet váltsak.

- Jó hírt kelteni:
 - Alkalmadtán szívesen elmondom másoknak, mit szeretek a munkahelyemben.
 - Nyugodt szívvel ajánlanám a munkahelyemet a munkát kereső barátaimnak.
- Erőfeszítéseket tenni a szervezeti célkért:
 - Itt minden arra ösztönöz, hogy nap, mint nap a legtöbbet hozzam ki magamból.
 - Munkahelyem arra ösztönöz, hogy az elvárásokon felül teljesítsek a munkámban.

Elkötelezettnek azon munkatársak tekinthetők, akiknek a fenti 6 kérdésre a hatfokozatú („*egyáltalán nem ért egyet*” és „*teljesen egyetért*” értékek között áryalt) skálán adott válaszainak átlaga eléri vagy meghaladja a 4,5-öt.

A mérések adatai és eredményei

A magyar átlag mintegy 30 000 főt, 150-200 (közintézményt, piaci vállalatot, pénzintézetet is magában foglaló) intézményt érintő összetett mérés alapján került meghatározásra.

A 2008-as mérés idején a közigazgatási átlag 40% volt, ami lényegesen elmaradt az akkori hazai átlagtól is. Idén a közigazgatási átlag 58% volt, ami jelentős előrelépés. Ezzel az igazgatási átlag elérte a 2008. évi 50%-hoz képest is magasabb, 57%-os hazai átlagot.

A mérés összetett képet ad az erősségekről és a fejlesztendő területekről, segíti a további tervezést. A tartalmi eredmények szerint az államigazgatás legnagyobb erősségei a kollégák egymás felé irányuló kölcsönös tisztelete és megbecsülése, a fizikai munkakörnyezet adottságai, és a munkafeladatok, amelyet a dolgozók közel kétharmada nap, mint nap szívesen végez.

Szempon	Első mérés, 2008	Második mérés, 2011
Célcsoport	Központi közigazgatás: minisztériumok, kormányhivatalok, központi hivatalok	Központi közigazgatás: minisztériumok, kormányhivatalok, központi hivatalok
Intézmények száma	46	71
A célcsoport létszáma	44 000 fő	67 000 fő
A kérdőívet kitöltők száma	4 228 fő	22 583 fő
Részvételi arány (létszám/kitöltők)	9,5%	33,5%
Elkötelezett munkatársak aránya	40%	58%
Magyar átlag	50%	57%

Fejlesztendő területként a juttatások kérdésköre rajzolódott ki a legmarkánsabban; az állomány jelentős része fejezte ki, hogy ezen a területen magasabb elvárásai vannak. A legnagyobb fejlődési lehetőség az emberközponúság, valamint a munkáltatói hitelesség erősítésében, a karrierlehetőségek biztosításában és az önmegvalósítás lehetőségének minél szélesebb körű megteremtésében van.

A válaszok alapján az elkötelezettség szinten tartása és növelése érdekében érdemes foglalkozni a teljesítménymenedzsment, a munka/magánélet egyensúlyának, a folyamatok szabályozottságának és a szakmai fejlődés lehetőségeinek területével is. A mérés eredményei szerint is kiemelt jelentőségű területek szerepelnek a tervezett kormányzati személyügyi intézkedések célterületei között, részei a kidolgozás alatt álló életpályamodellnek. A mérés ennek kidolgozását is támogatja.

A köztisztviselői elégedettség, elköteleződés mérése tehát egyrésztől viszszacsatolás az elindított személyzeti és szervezeti fejlesztésekkel kapcsolatban, másrésztől alapul szolgál a jövőbeli személyzeti és szervezeti fejlesztések tervezésekor.

Tapasztalatok szerint a 65% vagy annál nagyobb elkötelezettséggel bíró szervezetek kimagasló teljesítményt érnek el. Ezzel szemben azok a szervezetek, ahol

fotó: Hornyák Dániel

az elkötelezettség 40% alatti, könnyen elvesztik azon képességüket, hogy elérjék céljaikat. Az államigazgatás jelenleg 58%-os elkötelezettségi szinten áll, ami megfelelő intézkedésekkel szinten tartható, növelhető. Annak érdekében, hogy a szervek megtervezzék és megtegyék a szükséges intézkedéseket, a KIM a szervezeti eredmények megismertetése után minden szervezettől humánpolitikai intézkedési terv benyújtását és végrehajtását kérte; ehhez a feladathoz az NKI módszertani támogatást nyújt.

A következő központi mérés 2013-ban esedékes, de igény esetén az NKI az érdeklődő közigazgatási szervezeteknek segítséget nyújt köztes mérések, egyéb vizsgálatok, intézkedések, módszertani fejlesztések bevezetéséhez.

Az elkötelezettség-mérés országos összefoglalója az NKI honlapján (www.nki.gov.hu) elérhető. ■

Partnerinformációk

A mérés során az elektronikus kérdőív programozását informatikai partnerként a WHS Kft. végezte. A kérdőív az intézet oktatásmenedzsment rendszerén volt elérhető. A NAV saját belső rendszerén programozta és tette elérhetővé a kérdőívet. Az NKI módszertani partnere az Aon Hewitt volt. A cég közel egy évtizede készíti a Legjobb Munkahely Felmérést, ami módszertanában közel áll az államigazgatási elköteleződés méréséhez. Ez a felmérés adja azt a hivatkozott magyar átlagot, amivel az államigazgatási eredményt is összehasonlítottuk.

Jelentős munkaerő-piaci szakmai értéke miatt a felmérés 2003-tól a mindenkorai munkaügyekért felelős minisztérium védnöksége mellett zajlik. A 2010-es mérés díjainak átadásán a Nemzetgazdasági Minisztériumot Czomba Sándor foglalkoztatáspolitikáért felelős államtitkár képviselte.

A szociológia fellegvára A KSH épülete

szöveg: Juhász Rita

A millennium évének békéjét és polgári fejlődését idézi a Bimbó és a Keleti Károly utca találkozásánál álló eklektikus palota. Avítt-sága látszólagos, a távolságtartón visszhangzó, nagy belmagasságú lépcsőházat megtölti a szakma büszke öntudata, a korukat meghaladó eredményeket elért vezetők falakon és vitrinekben elhelyezett emlékei. A környező utcák is (Keleti Károly, Buday László, Fényes Elek) statisztikusok neveit viselik, méltósággal emlékeztetve arra, hogy a tudományág azok egyike maradt, amely magyarországi, 1869-es intézményesülése óta a legkevésbé veszített szakmai igényességéből az egymást váltó háborúk és rezsimek alatt. (Igaz, bizonyos években szigorúan korlátozták a statisztikai adatok nyilvánosságát.) A statisztikusok mintegy 25 év vándorlás után Dániel Ernő kereskedelmi miniszter 1896-os törvényjavaslatának – „*az országos m. kir. statisztikai hivatal elhelyezése céljából Budapesten emelendő állami épületről*” – elfogadásával nyerhették el mára 110 éve állandó helyüket. „*A Margit-körút élénk forgalmú vonalától oldalt, jóval magasabban fekszik, nyugodta munkálkodásra igen alkalmas csöndes vidéken. Éjszaki és nyugati oldalán tágas szabad tér, melyet a székes főváros parkká alakít. (...) Tudományos intézet számára alig lehetne ennél alkalmasabb helyet találni.*” – Közöl lelkes beszámolót a *Vasárnapi Ujság* című hetilap a Czigler Győző tervezte palota 1898-as elkészül-

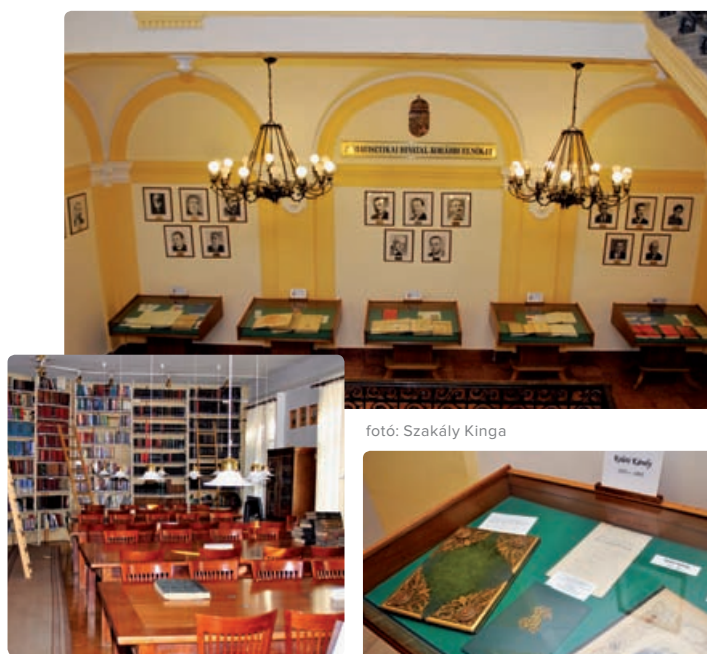
fotó: KSH

fotó: Rácz Gergő

fotó: Rácz Gergő

fotó: Szakály Kinga

tekor (1898. évi 2. szám), nem felejtve el megemlíteni a kivitelezés jelentős megtakarításait.

Az épület olyanmire otthonosra sikerült, hogy egész az 1900-as évek elejéig az elnökök családostul lakták az első emeleti, sok egybenylő szobás elnöki rezidenciát, amelyhez a körfolyosón megközelíthető konyha és fürdő rész is tartozott. Az építők nagy büszkesége, hogy a kialakított 140 helyiség (az épület kisebb bővítésével jelenleg 3 szinten mintegy 200 iroda üzemel) mindegyike az utcáfrontra néz. A három, második világháborúban lebombázott torony közül a 2000-es felújításkor csak a középsőt állították vissza. A tető ezzel egyidejű letakarítása óta tündököl újra a színes üvegberakásos mennyezeti ablakon keresztül szűrődő fényben az évtizedek óta sötétségbe burkolódzott, tágas lépcsőház. 1929-ben, majd az évszázad második felében újabb 3 épületet emeltek a KSH-nak; a Buday László utcai épületszárnyban dolgozik jelenleg a ma már korszerű informatikai eszközökkel ellátott apparátus. Az alapítóatyák, a statisztikus szakma magyar alapköveit lerakó szakemberek és volt intézményvezetők tisztelete a dísz- és konferenciatermek elnevezésében is visszaköszön. Hogy az impozáns névsorból csak néhány példát említsünk: Keleti Károly közigazdász 1867-ben kérte fel a kormány, hogy a nem-

zetközi gyakorlatot alapul véve teremtesse meg a statisztikai hivatal létrehozásának feltételeit. A szervezet 1869-ben öt fővel üzemelt, 1880-ban pedig már Keleti irányításával végrehajtotta az első egyéni számlálólapra alapozott népszámlálást. Az első statisztikai évkönyv kiadása már utóda, az 1896-ban kezdődött építkezést is levezénylő Jekelfalussy József nevéhez fűződik. De nem csak a statisztikus szakmához hű egyéniségekkel büszkélkedhet az intézet: Bibó István volt államminiszter, Vargha Gyula nyugatos költő, Elekes Dezső sakk-világbajnok is alkotott a falai között. Ahogy munkatársuk mondja, az egyáltalán nem unalmas, csak épp introvertált egyéniségekkel teli közeg kiváló táptalaja az olyan sporttevékenységeknek, mint a sakk, a túrázás vagy az asztalitenisz. Az 50-es évektől kezdődően Ormai László vezetésével innen nőtt ki magát a Marczibányi téri statisztika asztalitenisz birodalom, és a KSH dolgozói ma is lelkesen versengenek az évente megrendezett, római parti Grafikon Napokon.

A sportolás helyett könyvgyűjtési szenvedélyéről elhíresült Körösy József szorgalmának és munkatársának, Szabó Ervinnek köszönhető a ma már a gondozó nevét viselő fővárosi könyvtárrá tereblyesült szakdokumentum-gyűjtemény. A KSH önálló könyvtára – Keleti Károly

utcai bejáratával – ma is az ország egyik legnagyobbja, nem mellesleg Európa egyik legrégebbi és legnagyobb statisztikai szakkönyv-gyűjteménye.

Talán a laikusok közül kevesen tudják, hogy a magyar statisztika a nemzetközi szakmai szintéren hagyományos elismertségnek örvend. Az 1897-es statisztikai törvény rendkívül korszerűnek számított, az egy évvel későbbi munkaprogramról pedig Mike Gyula ezt írja a szolgálat történetéről szóló könyvében (KSH 1942): „*Hatalmas és átfogó munkaprogram ez, amely alkalmasnak látszik arra, hogy annak alapján a hivatal az ország közállapotainak fontosabb viszonyairól áttekintést tudjon nyújtani.*” Addigra a hivatal már olyan jelentőségű felvételek lebonyolításán volt túl, mint az 1893. évi cigányszámlálás, vagy az 1895. évi mezőgazdasági üzemfelvétel. Az ENSZ nemzetgazdasági számlarendszerének megteremtése után nem sokkal pedig Magyarország már GDP-adatokat számolt, persze párhuzamosan a szovjet típusú nemzetgazdasági össztermelési mutatók nyilvánosságra hozatalával. Nem kisebb a jelentősége a hivatal aktuális szakmai feladatának, az uniós szinten összehangolt 2011-es népszámlálás lebonyolításának, amelynek adatait a KSH ősz végétől folyamatosan hozza majd nyilvánosságra. ■

Baranya megye

Bács-Kiskun megye

Békés megye

Hajdú-Bihar megye

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Csongrád megye

Budapest város

Fejér megye

Győr-Moson-Sopron megye

A megyék szimbólumhasználata Magyarországon

Első rész

Szöveg: Vitek Gábor

„Azoknak a különböző alkalmatlanságoknak az elkerülése végett, amelyek a vármegyékben eddigelé többször azért fordultak elő, mert a pecsétek bizonytalanok és ismeretlenek voltak, jövőre a vármegye nevében kiadandó leveleket a királyi felség kegyes engedélyéből egy pecsét alatt adják ki.”

(1550. évi LXII. törvénycikk)

A területi közigazgatást ellátó magyarországi vármegye, a megye a legősibb, tradicionális közigazgatási és önkormányzati szervünk, amelynek történeti gyökerei még a legnagyobb társadalmi földindulások idején is megóvták a felszámolástól. A megyei szimbólumok története Magyarország történetének egy markáns szelete. A történelem képi megformálásának lenyomata. Háromrészes sorozatunkban a szerző a kezdetektől napjainkig követi a megyei szimbólumok (pecsét, címer, zászló) használatának kényszerű változásait a történelmi, azaz Trianon előtti és a mai Magyarországon. A bevezető közlemény a megyei jelképek kialakulásába nyújt betekintést, hangsúlyozva, hogy a pecsétre (és vele együtt legfőbb kellékeként a címerre) valójában egy bizonyos jogi körülmény megerősítéseként kell tekintünk, amely a vármegyét – amely által, s amelynek neve alatt a pecsét kiadásra került – jelképezi, mintegy megszemélyesíti. A továbbiakban azt követi nyomon, hogyan vált a megyei pecsét és a címer a területi közigazgatás nélkülözhetetlen jogbiztosító eszközévé, majd a záró szakaszban a megyei jelképek legutóbbi három évszázadának történetét összefoglalja.

Hogyan születtek a megyei címerek?

Nemzeti történelmünkben a sarkalatosan hatósági jogkört szimbolizáló, a korábbi évszázadokban hadi jelvényként is szereplő, s díszítőelemként is megjelenő jelképek: pecsétek, címerek, zászlók nem csupán a harcmezők, a lovagi tornák, a hivatalos és társas érintkezés „színterei”, vagy a művészeti alkotások kedvelt alkotóelemei, de különösen jog-, társadalom- és gazdaságtörténeti – nemkülönben esztétikai – szempontból is egyaránt figyelemre méltók.

A korábban királyi ítélőmesteri, királyi személynöki, majd 1525–1526 között a nádori tisztséget is betöltő Werbőczy István a magyar szokásjogot összegző – a szakirodalomban röviden csak *Háromkönyvnek* nevezett – munkájában a következőképpen határozta meg a pecsétet: „aranyba vagy más ércbe, vagy viaszba nyomott, s minden tettet megerősítő ismertető jegy”. Alább kétfajta pecsétet különböztetett meg, a hiteleset (autentikus) és a nem hiteleset.

Hitelesnek tekintette az uralkodók (fejedelmek), az ország rendes bírái, a káptalanok és a konventek pecsétjeit. Ezeken felül utalt a (szabad királyi) városok és a mezővárosok hitelt érdemlő pecsétjeire is. Werbőczy még nem tett említést a vármegyék és a községek pecsétjeiről; előbbieket pecséthasználatának alapjait a – fentebb idézett – 1550. évi LXII. törvénycikk vetette meg, utóbbiak a községbírói szervezet működése során az ő korára terjedtek el számottevően. Kumorovitz Lajos Bernát megállapította, hogy a pecsét az oklevéladó személyek és testületek tekintélyének a szokásjog által is elfogadott autentikus, a bizonyításban közhittelt élvező szimbóluma, amelyből kiadványaik jogi érvényessége fakad. Rámutatott arra is, hogy a pecsét valójában jelképezője a tulajdonos akaratának. Napjainkban Bertényi Iván meghatározásában a pecsét kemény nyomóra alkalmazott ábrázolásnak képlékeny anyagra átvitt lenyomata,

Heves megye

Jász-Nagykun-
Szolnok megyeKomárom-Esztergom
megye

Nógrád megye

Somogy megye

Szabolcs-Szat-
már-Bereg megye

Tolna megye

Vas megye

Veszprém megye

Zala megye

amelyet magánszemély(ek) vagy valamely testület megkülönböztető (hiteles) jelként használ(nak). Ezekben a meghatározásokban közös elem, hogy a pecsét igazoló, bizonyító eszköz, amelynek alkalmazása során három feladatot lát el: garantálja az adott tartalom sértetlenségét, tulajdont bizonyít és érvényesít, hitelesít. A historikus ábrázolások tehát egyrészt hatósági jogkört szimbolizáltak, másfelől hadi jelvényként, illetve díszítőelemként szerepeltek, s így van ez napjainkban is. A továbbiakban – a vármegyéken keresztül – sommásan áttekintjük a magyarországi területiális szimbólumhasználat jogi hátterének alapvető történeti állomásait.

A magyar nemzet történetének hivatalos állami jelképei mellett kialakult területiális közigazgatási egységei, a vármegyék pecsét-, címer-, illetve zászlóhasználat is. A 13. század első felében az egyes vidékeken élő birtokos nemesek – a széthulló királyi vármegyék kereteit felhasználva – nemesi vármegyéket szerveztek. Tevékenysége első fennmaradt írásos emlékének a szakirodalom jelentékeny része azt az oklevelet tartja, amelyet – egy per során kimondott ítéletük írásba foglalására – a Zala vármegyei királyi szerviensek 1232-ben állítottak ki, s amelyen még a 18. században is megfigyelhető volt egy kettős keresztet ábrázoló latin köriratú pecsét („zalai szerviensek pecsétje”). Azzal a korábbi hipotézissel kapcsolatban, hogy ez lett volna az első nyoma a vármegyei pecséthasználatnak – noha ezen nem külön vármegyei címer szerepelt, hanem az ország címerének egy elemét, a kettős keresztet tartalmazta –, Bertényi Iván arra a megállapításra jutott, hogy a 13. században az ország főtisztviselői általában a király címerét viselték, ennek megfelelően a kehidai oklevél még nem a nemesi vármegye, hanem a (bíráskodásra királyi engedélyt kapott) szerviensek terméke.

Fejér vármegye magyar köriratú címeres pecsétje az 1837. évi diplomában lefestve

Előjáróban hangsúlyozzuk, hogy a jelképrendszer pecsétani (szfragisztkai) és címertani (heraldikai) arculata összefonódik; szoros kötelékükben a címer a pecsét megkerülhetetlen összetevője, amelyen az gyakorlatilag ősi állapotában s jogaiban fennmaradt. Amennyiben a pecsétre egy bizonyos jogi körülmény megerősítéseként tekintünk; legfőbb kelléke a címer, amely által, s amelynek neve alatt a pecsét kiadásra került – jelképezi, mint egy megszemélyesíti.

Noha az egyes kiváltságolt területek (erdélyi és szepesi szászok, székelyek) a 13. századtól használtak testületi pecsétet, használatának historikus fejlődése, a 13. század utolsó harmadától fokozatosan kialakuló vármegyei oklevél-hitelesítési gyakorlat azonban más irányba mozdult, s a késő középkor derekáig a vármegyék egyáltalán nem rendelkeztek pecsétnyomóval. Megjelenésükig a főispán – általa az alispán és a szolgabírák – nemzetségi címerét ábrázoló gyűrűspecstjével erősítette meg hiteles kiadványait.

A szolgabírák pecsétjének hitelességét a XV. században három jogszabály biztosította. Az 1435. évi II. decretum II. törvénycikk 4. paragrafusa: „*És legyen könnyen felismerhető pecsétjük, hogy más szolgabíráknak és az ispánnak vagy alispánnak pecsétjeivel együttesen hitelt érdemlő leveleket adhassanak.*” Az 1486. évi IX. törvénycikk 3. paragrafusa: „*És ezek a szolgabírák könnyen megismerhető címereket és pecsétet kötelesek és tar-*

toznak használni.” Az 1492. évi XXXIV. törvénycikk 3. paragrafusa: „*könnyen felismerhető pecsétet tartván, hogy a többi szolgabíráknak és az ispánnak vagy az alispánnak pecsétjeivel együttesen hitelt érdemlő leveleket adhassanak.*”

Utóbb ez a folyamat az önálló, saját ábrájú és önmegnevező köriratú alispáni pecsét kialakulása felé vezetett. Noha a 15. század végéig a vármegyék nem bírtak saját pecséttel (ez által saját címerrel sem), meg kell jegyeznünk, hogy a fentebb elmondottak alapján erre nem is volt szükségük; amint a közigazgatásban a tisztviselők saját pecsétjeiket használták, úgy honvédelmi kötelezettségeiket is a vármegye élén álló főispán saját címeres zászlaja alatt teljesítették. Az 1435. évi I. decretum I. törvénycikk és 1458. évi II. törvénycikk is ezt a gyakorlatot erősítette meg. Előbbi törvényhely arról, „*hogy a király hada mellett az előkelők is tartoznak fölkelni*” első paragrafusa úgy intézkedett, hogy a „*háborúval megtámadott [...] részeknek védelmére rendelt egyes vármegyék ispánjai, a mondott vármegyék báróival, előkelőivel, nemesivel és hadinépeivel a királyi bandérium alatt tartoznak közönséges hadviselés módjára, az említett ellenséges támadások visszaverése céljából összetett és egyesített erővel segítségünkre jönni*”. Utóbbi arról rendelkezett, hogy a „*király a maga jövedelméből köteles hadat viselni; különben a zászlósok és végül a nemesek is keljenek föl*”.

A legkorábbi vármegyei címeres pecsétet – köriratának tanúsága szerint 1490-től, jöllehet a szakirodalom óvatosan kezeli a dátumot – Hunyad vármegye használta, ezt követően II. Ulászló 1498-ban – első ízben – Somogy vármegyéet részesítette pecsétre vésethető címeradómanyanban. A vármegyei pecsét ekkor még nem hiteles pecsét (sigillum authenticum), s – amint arra korábban utaltunk – Werbőczy István sem sorolta ezek közé 1514-ben összeállított *Háromskönyvében*. ■

Puskás, a hungarikum

Szerencsések vagyunk, hogy a legtöbben éppen vele azonosítják hazánkat

szöveg: Szöllösi György, a felcsúti Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia kommunikációs igazgatója

A világszerte legismertebb magyar nyelvű szó egy pár évvel ezelőtti felmérés szerint: Puskás. Természetesen Puskás Ferenc (1927–2006), a legendás futballista révén. Ő ugyanis messze-messze a legismertebb magyar ember, s ami nagy szó, a legnépszerűbb is. Az egyetlen igazi magyar világsztár, aki nem egyszerűen a szakmájában, a saját területén vált ismertté, nem a művelt emberek, a vájt fülűek nemzetközi kedvence, mint egy-egy nagyszerű tudósunk, művészünk, hanem olyasvalaki, akit valóban emberek százmilliói szeretnek, tartanak számon a huszadik század nagy hatású egyéniségei között.

A zseniális futballtehetségre, Puskás különleges egyéniségére és számos történelmi folyamat szerencsés összejátszására volt szükség ahhoz, hogy ez a Kispesten nevelkedett sváb-magyar fiú Magyarországot szimbólumává váljon. Egyszerűbben: jókor volt jó helyen. Aztán meg: jókor ment jó helyre.

Puskás akkor lett eleve elrendelten futballista (a focipálya mellett nevelkedett, s már apja is félpofa játékos, majd edző volt), amikor a labdarúgás fokozatosan az emberiség kedvenc időtöltésévé, a világszerte legkedveltebb játékká, sportággá vált. Sikereinek hajnalán ráadásul Magyarországon óriási sportélet formálódott, amelyet tovább éltetett, és saját céljaira használva, tovább erősített a kommunista diktatúra. És ehhez jött aztán a hatvanas években a televízió, amely tovább hatványozta a foci, a focisták ismertségét, népszerűségét.

Puskás világhódításába „kissé bezavart” a világ akkori kettészakítottsága, s hogy a

foto: www.puskasferenc.hu

szocialista Magyarország kereteit szétfeszítette az ő tudása, zsenialitása. Ezt súlyos emberi és családi dráma árán kellett megélnie, midőn az 1956-os forradalom után úgy döntött, nem tér haza Magyarországra, s ezzel örökre száműzi magát nemcsak a magyar válogatottból, de hosszú időre (akkor úgy tűnt, talán örökre) szeretett hazája közelétől, a nélküle nevelkedő nemzedékek szívéből is.

Ma már világos, hogy szakmailag és erkölcsileg is helyes döntést hozott: kötelességének érezte tudását kiteljesíteni, a világ akkori legjobb csapatában,

a Real Madridban játszani, még akkor is, ha akkor ezért megbélyegzés, fenyegetés járt.

Döbbenetes leírni is ezt a szót Puskással, az első számú „hungarikummal” kapcsolatban, de bizony idehaza hivatalosan is „hazaárulónak” nevezték, ez a szó szerepelt a Belügyminisztériumban vezetett körözési dossziéjának fedőlapján.

A magyarságát mindenütt büszkén hirdető, honfitársait minden eszközzel segítő Puskást eközben a sportlapok címdalán ünnepelte a világ a Real Madrid sorrendben ötszörös Bajnokok Ligája-győztes csodacsapatának világsztárjaként, spanyol állampolgárként. A magyar válogatottal olimpiai bajnok, világbajnoki ezüstérmes, Európa Kupa-győztes Puskás ugyanis túl a harmincon egy varázslatos második karrierbe kezdett: a négy magyar gólkirályi cím mellé négyszer a spanyol ligában is a legjobb góllövő lett, az öt magyar bajnoki cím mellé begyűjtött ugyanennyi spanyol elsőséget, háromszor nyert BEK-et (BLT), győztese és hőse volt az első Világkupa-döntőnek, újabb világbajnokságon játszott, immár spanyol színekben. 39 éves koráig volt aktív a legmagasabb szinten, ezután pedig edzőként vitte el a futball üzenetét mind az öt kontinensre. A sors azzal kárpótolta, hogy rövid ideig a magyar válogatott szövetségi kapitánya is lehetett. Élete végén hazaköltözött Magyarországra. S ez a mi nagy-nagy szerencsénk. „Védjegyük” egy olyan ember lett, akiről mindenkinek a virtuozitás, a humor, a nagylelkűség, a varázslatos gólok sora, a társak, a közönség rajongó szeretete jut eszébe. Mr. Magyarország, azaz Puskás Ferenc mindenüvé jó hírlüket vitte, nagyszerű családfő, kitűnő diplomata, nagy hazafi és persze utólérhetetlen futballista volt. ■

Jön a BuBi

szöveg: Csaba Réka, forrás: www.retrobibliothek.de

„Közlekedéstörténeti reneszánsz”, „kritikus tömeg”, fenntartható közlekedés, kerékpáros turizmus. Ezek ma a magyarországi kerékpáros közlekedés kulcsszavai.

A kerékpár első prototípusának 1817-ben történt megalkotása óta hatalmas fejlődésen ment keresztül, és ma már az egyik legfontosabb közlekedési eszköz, a fenntartható közlekedés egyik leglényesebb eleme. Magyarországon évente kb. 300 ezer kerékpárt adnak el, ez 5-8 év átlagos használati idővel számolva 1,5-2 millió olyan embert jelent, akik akár egy hétvégi túra kedvéért, akár a mindennapi közlekedés céljából, de rendszeresen pattannak nyeregbe. A fővárosban biciklivel közlekedők száma – a Múzeum körúti számláló adatai alapján – az elmúlt években folyamatosan növekedett. Idén szeptember 13-án például közel kétszerannyi bringás tekert át a számláló alatt, mint tavaly ugyanezen a napon, de a teljes trendet tekintve is legalább másfélszeres a kerékpáros forgalom növekedése az elmúlt évhez képest. A budapesti városvezetés azzal számol, hogy rövidesen 10%-ra nőhet a kerékpáros közlekedés aránya a fővárosban.

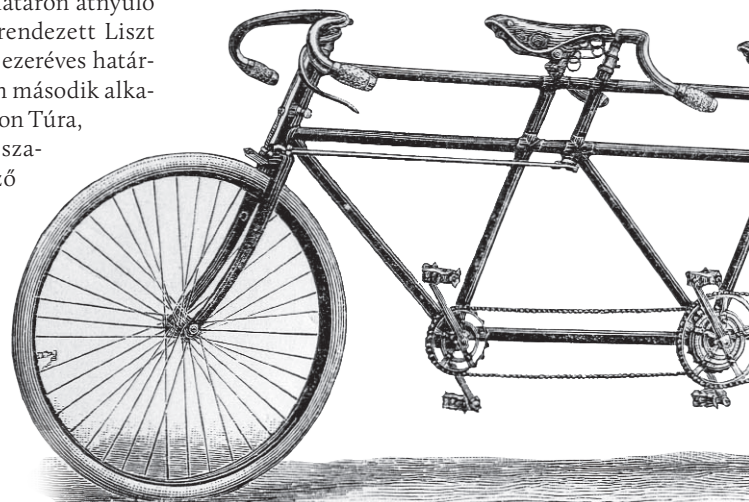
Budapesten közlekedve egyre inkább nyilvánvalóvá válik, hogy a bringások száma lassan eléri a „kritikus tömeget”, ami megdönti azt a régóta divatos sztereotípiát, miszerint csak az biciklizik, aki nem

teheti meg, hogy autóval járjon. A közlekedési szabályokat gyakran figyelmen kívül hagyó, bár kétségtelenül fontos, úttörő szerepet betöltő futárok is alakították a városi kerékpározásról az emberek fejében kialakuló képet. A felkapott fővárosi szórakozóhelyek előtt parkoló, egyre igényesebben és jobban felszerelt – nem ritkán igen drága és extravagáns – bicajok és a velük közlekedők napjainkban definiálják újra a biciklizést. Aki biciklivel jár iskolába, dolgozni vagy este szórakozni, az egy kicsit valóban lázad, de főleg a környezetszennyező közlekedési módok és a forgalmi dugók ellen. Az átlagos városi bicajos pedig ma már nem feltétlenül a villamosíneken bűvészkedő futár, hanem az egyetemre siető diák, vagy a gyerekeit a kerékpársávban közlekedni tanító anyuka, sőt, ha továbbra is folytatódik a nyugati trendek követése, hamarosan talán az öltönyös-biciklis üzletember képe is egyre ismerősebb lesz. Ahogyan az egyik stílusformáló biciklis blog fogalmaz, kétségtelenül „közlekedéstörténeti reneszánsz” zajlik az egész országban. Egymást érik a nagyszabású kerékpáros programok: a Magyar Kerékpáros Klub folyamatos kampányai és rendezvényei, a Critical Mass tavaszi és őszi felvonulásai, az évek óta népszerű Balaton körüli túrák, a zeneszerző szülőhelyének régiójában, határon átnyúló együttműködéssel megrendezett Liszt Ferenc-kerékpártúra, az ezeréves határtól Budapestig tartó, idén második alkalommal szervezett Határon Túra, a turistáknak kínált éjszakai budapesti városnéző élménytúrák és az évek óta többezres résztvevővel, kormányzati szervek támogatásával is zajló Bringázz a munkába! kampány mind a biciklizés fontosságára,

közösségformáló erejére és a benne rejlő gazdasági és társadalmi lehetőségekre igyekszik felhívni a figyelmet.

A kerékpározás „robbanásszerű” terjedését nem hagyhatja figyelmen kívül a politikai és gazdasági szféra sem. A Budapesti Közlekedési Központ vezetősége nyáron jelentette be, hogy a fővárosban hat helyszínen kezdődik kerékpárút-építés, amelyek főként az elővárosokból történő bejutást könnyítik majd meg, szeptember 22-én pedig sor került a Budapesti Kerékpáros Közösségi Közlekedési Rendszer, a BuBi (Budapest Bicikli) támogatási szerződésének aláírására is. A biciklizés azonban nem csak városi muri, a kerékpáros turizmus nemzetközi előrejelzései alapján a természet-közelit turisztikai ágazatokban jelentős potenciál rejlik. Az európai szakmai szervezetek előrejelzései azt mutatják, hogy a kerékpáros turizmus az elkövetkező 20 évben 15 milliárd euróval járulhat hozzá Európa gazdaságához. Arról, hogy a kormány milyen stratégiai célokat fogalmaz meg a kerékpáros közlekedés és a turizmus infrastruktúra-fejlesztésével kapcsolatban, és azokat milyen konkrét intézkedésekkel szeretné megvalósítani, következő számunkban olvashatnak. ■

A BuBi egy bérbicikli-rendszer, amely számos európai városban működik már sikeresen. A közösségi szolgáltatás célja, hogy azoknak is megadják a közlekedésnek ezen környezetkímélő, egyszerű és városi közlekedési viszonyok között gyors módját, akiknek nincs kerékpárjuk, vagy turistaként, átutazóként érkeznek a fővárosba. A rendszer a tervek szerint éjjel-nappal üzemel majd, a kezdő 30 perces ingyenes bérleti időszak után fokozatosan emelkedő díjszabással. Az előzetes regisztráció után bárki használhatja a BuBit, amelyet a Margit híd és a Petőfi híd közötti területen építenek ki, 74 db dokkoló állomással.

Kispadra az ultrákkal!

szöveg: Csaba Réka, fotó: Hornyák Dániel

A sporthuliganizmus jelensége elleni fellépés érdekében született meg a 2011. CIV. törvény a sportrendezvények és az azokra kilátogatók biztonsága érdekében. Kontrát Károly, a Belügyminisztérium parlamenti államtitkára szerint szükség van a szigorúbb szabályozásra, amellyel többek között maguk a sportklubok is nyerhetnek: nemcsak erőszak- és botránymentes mérkőzéseket, hanem a bevételek növekedését is.

» *Bár volt rá példa, hogy a hírek a hazai szurkolói keménymag atrocitásairól szólnak, a sporthuliganizmusról elsősorban inkább az angol vagy olasz ultrák (szélsőséges drukkerek) juthatnak eszünkbe. Mennyire volt súlyos itthon a helyzet? Mi indokolta a törvénymódosításokat?*

Az utóbbi időben elszaladt egyes szurkolói csoportokkal a ló. Néhány budapesti mérkőzésre menet már a metrószerelvénnyel elkezdődött a harc, az odavezető úton pedig farkasszemet nézve egymásnak feszültek a szurkolótáborok. Több labdarúgó-mérkőzésen szinte háborús állapotok voltak. Petárdák robbantak és egymásnak estek az ultrák a nézőtérén. Fontos kiemelni, hogy az ultrák nem a többséget, hanem a kisebbséget jelentették, a pályákra többségében törvénytisztelő emberek járnak, azonban ez a kisebbség pont az ő szórakozásukat rontotta el. E felfoghatatlan, érthetetlen és elfogadhatatlan jelenségeket nem lehetett tudomásul venni. Ezek az állapotok félelmet keltek az emberekben, a családok, a gyerekeket nem lehetett kivinni a pályákra. A kormányprogramban a rend és közbiztonság helyreállítását határoztuk meg. Márpedig a közbiztonság szerves része a sportbiztonság, így rendet kellett

teremteni a foci pályákon is, ez vitathatatlan. Az angol és az olasz ultrákat jó gondolat volt párhuzamba hozni a mi problémáinkkal, hiszen a jogalkotást úgy kezdtük meg, hogy megnéztük, milyen megoldások működnek azokban az államokban, ahol már régebben küzdenek ezekkel a gondokkal.

A kormány célja, hogy az emberek nyugodt körülmények között, akár családostól együtt szurkolhassanak a kedvenc csapatuknak úgy, hogy közben ne kelljen a futballhuliganóktól félniük.

Korábban ugyan voltak jogszabály-módosítások, de ezek hatástalanok maradtak, valamint pénzügyi forrásokat sem rendeltek mellé. Az új törvény nemcsak jogszabály-módosításokat és szigorításokat tartalmazott, hanem pénzügyi kezeletet is rendelt a cél megvalósítására.

» *Hogyan foglalhatjuk össze a változtatások lényegét? Mi volt a legfőbb cél?*

A törvény öt látványsportágra, vagyis a labdarúgásra, a kézilabdára, a kosárlabdára, a vízilabdára és a jégkorongra vonatkozik, de persze a legnagyobb feladat a futball. Öt fő pontban emelném ki a változtatások lényegét: új büncselekményforma (sportrendezvény rendezés megzavarása) törvénybe iktatása,

komolyabb rendőri adatszolgáltatás és adatáramlás – ezzel összefüggésben a szurkolói kártyák és az adatbázis összekapcsolása –, erősebb szabálysértési jogkörök, a kitiltás és az odavezető út biztosításának lehetősége és a beléptető kapuk bevezetése.

Ezekhez természetesen meg kellett alkotni a jogszabályi hátteret, ami a Büntető Törvénykönyv és a rendőrségről szóló törvény módosítását, valamint a szabálysértési törvény, a sporttörvény és a magánnyomozói, személy- és vagyonvédelmi törvény átalakítását jelentették. A Büntető Törvénykönyvben egy új tényállást vezetünk be, amely jobban körülírja a jogellenes magatartást.

A sportrendezvény rendje megzavarásának tényállásába mostantól beletartozik a szervezők ellen tanúsított erőszakos vagy fenyegető magatartás, a nézők elől elzárt területre való jogosulatlan behatolás és bizonyos tárgyak bedobása az ilyen területekre.

A rendőrségről szóló törvény módosítása biztosítja, hogy a sportrendezvény szervezője, valamint a jegyértékesítést végzők a nyilvántartásból adatot igényelhessenek. A szabálysértési törvényt azért kellett szigorítani, mert a kitiltás

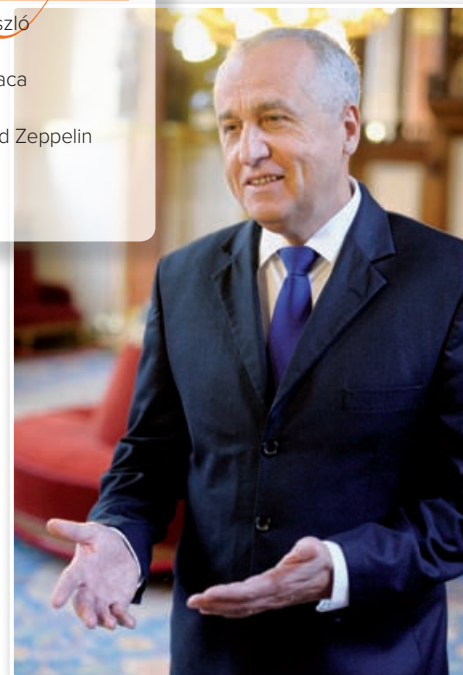
Kontrát Károly

Író II Mikszáth Kálmán, Zilahy Lajos, Nagy László

Film II Sodrásban, Eldorádó, Amarcord, Gattaca

Zene II Cseh Tamás, Csík Zenekar, Utódok, Led Zeppelin

Hobbi II régi órák, foci

jogintézményének alkalmazhatósági körét bővíteni volt szükséges. A sporttörvényt lényegében az ezekkel való összhang megteremtése céljából kellett módosítani, meg persze a jegyértékesítést, a beléptető rendszereket, az ezzel kapcsolatos rendőrségi és szervező általi adatkezelést, a sportrendezvények biztonsági minősítésére vonatkozó új intézményrendszert is át kellett vezetni. A személy- és vagyonvédelmi törvényt a visszatartás intézménye miatt kellett módosítani. Volt még egy, a gyakorlatban felmerült probléma, amit meg kellett oldani. A meccseken, sportrendezvényeken adott esetben kontrollálható szurkolói csoportok az oda- vagy a visszavezető úton kezdenek randalírozni. Ezt a jelenséget is meg kellett fogni jogalkotási eszközökkel, hiszen éppolyan veszélyes, mint a pályákon tanúsított jogellenes magatartás. A javaslat e tekintetben a későbbi bírói gyakorlat számára széles körben megengedi a mérlegelési lehetőséget. E változtatások szeptember 1-jétől hatályba léptek.

» **Mit is jelent pontosan a rendőrség és a klubok közötti hatékonyabb adatszolgáltatás?**

Az úgynevezett előzetes regisztráció jogintézménye ahhoz kapcsolódik, hogy az adatok a klubok között szabadabban áramoljanak. Aki kitiltás hatálya alá esik, bekerül egy központi nyilvántartásba és később erre tekintettel nem juthat be a mérkőzésekre.

» **Említette, hogy szeptember 1-től léptek hatályba a módosítások, mennyi idő után lesznek érzékelhetőek a változások?**

A törvény időt hagy a legfontosabb változtatásnak: jövő júliustól válik kötelezővé a beléptetési rendszer a fokozott és kiemelt biztonsági kockázatú labdarúgó-mérkőzéseken. Ennek működtetéséhez, valamint a biztonsági kockázatot jelentő szurkolók kiszűréséhez létrehozuk a sportrendészeti nyilvántartást, amelyből a jegyértékesítés és beléptetés során adatok kérhetők, így az eltiltottak és kitiltottak nem juthatnak be a mérkőzésekre. Ezzel egy olyan zárt rendszert hozunk létre, amely ténylegesen alkalmas a kívánt célok eléréséhez. Szeretném kiemelni, hogy a kormány megfelelő támogatási forrást, vagyis 960 millió forintot is biztosít ennek megvalósításához, így semmiképpen nem fogadható el az

kritika, miszerint csupán látszatin-tézkedésekről lenne szó.

» **A szakma és a közönség hogyan fogadta az új szabályozást?**

Tulajdonképp éppen a szakma kezdeményezte a szigorítást. A futballklubok érzékelték a problémákat és tapasztalták, hogy a korábbi szabályok nem igazán működnek. Ezt jelezték a megfelelő szerveknek és elindult egy együttgondolkodási folyamat. A korábbi ciklusokban sokszor elkövették azt a hibát, hogy mindenféle törvényileg előírt egyeztetést végrehajtottak, anélkül, hogy az érintetteket megkérdezték volna. Most nem így történt, ezt a törvényt azok kezdeményezték, akiket érint. Közel egyéves egyeztetés zajlott, ennek keretében munkatársaink személyesen is jártak azokban az országokban, ahol a problémákat már korábban sikeresen kezelték. A széles körű konzultációs folyamat a sportszövetségek szakértőivel már a koncepció megszületésekor elindult, de a tervezet közvetlenül is a sportszövetségek rendelkezésére bocsátottuk. A javaslat társadalmi egyeztetésre került törvényjavaslat állami szervek véleményével összhangban készült.

» **A kritikusok közül sokan azt mondták, nem szigorításra, inkább az eddigi törvények betartására lenne szükség. Mégis kell a szigor? Valóban szükség van a sportrendészeti nyilvántartásra és a beléptetési rendszerre?**

Ez az érv mindig, minden módosítás kapcsán előkerül, de egyértelmű választ tudok adni: a korábbi szabályozás nem működött, hiszen gyakran láttunk súlyos rendbontásokat. Voltak persze próbálkozások, de egyszerűen maga a koncepció nem volt igazán teljes, másrészt pedig a korábbi kormányok egész egyszerűen nem rendeltek anyagi forrásokat és elegendő erőt a végrehajtáshoz.

Az úgynevezett szigor kapcsán ki kell emelnem, hogy az új törvény csak a rendbontókat, a jogsértőket sújtja. Aki a tör-

vénnyel tiszteletben tartja és követi, annak semmilyen félnivalója nincs. Magyarul: a meccsekre mérkőzést nézni járók már jobb körülmények, biztonságos keretek között szurkolhatnak kedvenc csapatuknak. Aki pedig balhét akar, azt kiszűrjük. A sportrendészeti nyilvántartást egyébként egy Európai Tanácsi határozat is előírta.

» **Milyen pozitív hatásokra számítanak a jövőben a változtatások nyomán?**

Úgy gondolom, a pozitív hatások egyértelműek. A törvény teljes hatálybalépését követően nagyobb biztonságban lehetnek azok, akik kilátogatnak a magyar pályákra vagy a stadionokba, hiszen felszabadultan lehet a csapatoknak szurkolni, a mérkőzéseket, a sportversenyeket nyugodtan lehet nézni, és nem kell attól félni, hogy esetleg szándékosan megakadályozzák a sporteseményeket, netán szétverik a stadiont. Európai kimutatók alapján elmondható, hogy amelyik sportklubnál rendezték az úgynevezett „huligánkérdést”, ott 30-50%-kal magasabb lett a rendezvények látogatottsága, és ezáltal a bevételek is jelentősen növekedtek. Bízunk abban, hogy a nézőszám nálunk is emelkedni fog, ha a családok nyugodtan kijárhatnak a meccsekre. A futball-mérkőzések közös látogatása korábban egy jó családi program volt, reméljük, újra azzá válik. ■

A minisztérium erős embere

szöveg: Dombrovsky Ádám, fotó: Illés Bálint

Illés Bálint az emberi teljesítőképesség határait feszegeti. A Vidékfejlesztési Minisztérium nemzetközi helyettes államtitkársága titkárságvezetőjeként és nemzetközi projektekkel foglalkozó osztálya vezetőjeként egy státusban kettős feladatot látott el hazánk soros Európai Unió elnöksége idején. Ezen feladatok mellett készült fel arra a júliusi bajorországi ironman-világversenyre, ahol profikkal kellett összemérni tudását az embert próbáló triatlon sportágban.

– Hangsúlyozom, ezek a feladatok kiegészítik egymást – szögezi le Illés Bálint. Szó sincs arról, hogy egymástól vennék el az időt. Amúgy is reggel 5 óra előtt kelek, hogy 7-re már túl legyek a tréningeken. De még más is belefért ebbe a május-júniusba. Ekkor szereztem ugyanis felsőfokú adótanácsadói képesítést, ráadásul a családi méhészkedési munkák dandárja is e hónapokra esett.

Illés Bálint munkájába is „beszűrődött” a sport, hiszen vezetésével bicikliztek a környezetvédelmi miniszterek a budapesti EU Informális Tanácsülésének színhelyére. Ő készítette fel a tárca válogatottját is a stájerországi Nemzetközi Minisztériumi Sporttalálkozóra.

– A szeptember 7–11. között megrendezett viadalon nyolc sportágban – labdarúgás, tenisz, asztalitenisz, röplabda, sakk, curling, lövészet és futás – folytak a versenyek. A minisztériumi válogatott négy aranyérmel nyert: hármat futásban és egyet a curling csapatban. Az egyéni ötezer méteres távon Tarnai Bence kollegám mögött szoros küzdelemben a második helyet szereztem meg, nyolcszáz méteren pedig a legjobb egyéni időt értem el. A magyar kollégák kiváló futóteljesítménye alapján a nemzetek közötti összesítésben Magyarország szerezte meg az aranyérmel. 1964 óta kétfévente sor kerül erre a közös nemzetközi tornára. 2013-ban mi leszünk a házigazdák, erre már most elkezdtük a felkészülést.

Ami pedig Bálint említett vasember-versenyét illeti, az már tavasszal is különleges felkészülést igényelt. Hiszen egyvég-tében kellett 3,8 km-t leúszni, majd 180 km-t kerékpározni, s végül a maratoni táv több mint 42 km-ét lefutni. Ehhez neki július 10-én Rothban 11 óra 43 perce volt szüksége, így a profikat is felvontató mezőnyben az első harmadban végzett.

– Kemény verseny volt, hiszen nem egyszerű dolog elkezdni a maratoni futást úgy, hogy már túl vagy egy órás úszáson, öt-hatórás kerékpározáson, és pokoli a hőség. Összességében már a 16. ironman-versenym volt. A 10 óra 7 perces egyéni

csúcson 2005-ben Nagyatádon, a magyar bajnokságon értem el. Leggyakrabban a Margitszigeten, a Városligetben, a Hármashatár-hegyen vagy a Vértes erdeiben edzek, de biciklimmal gyakran kimegyek a Dunakanyarba, a Gerecsébe, vagy a Bakonyba. Terepfutóként a szigethalmi teljesítménytúrázókkal is együtt készülök, velük már hatszor nyertem magyar bajnoki aranyat, és az egyesület színeiben több alkalommal futottam pályacsúcsot 50 és 100 kilométer közötti hegyi távokon. A triatlon előtt is rendszeresen sportoltam: olimpikon evezős édesapám ösztönzésére eveztem is.

Mint mondja: 32 évesen, családi és hivatali kötelességei mellett fel sem merül benne, hogy lemondjon a sportról. A motivációi között pedig nem mások legyőzése a fontos.

– Felüdít, felfrissít, ha a csodás természeti környezetben úzhatem a sportágaimat. A jó levegőn gondolkodni is jobban lehet, sokszor ilyenkor világosodik meg egy jó megoldás a munkámhoz vagy az élet egyéb területeihez. Emellett megismerem a saját határait, közelebbi kapcsolatba kerülök a természettel, értékes emberekkel. Nem érzek hiányt, hogy az edzés mástól venné el az időmet. Magyarországon az emberek átlagosan naponta három órán át nézik a televíziót. Én e helyett kettőt edzem, és még mindig ott van plusz egy óra, amit más fontos dologra fordíthatok. A feladatok elvégzéséhez pedig mindig kapok segítséget – akár a szeretteimtől, akár a Gondviseléstől. Ilyenkor tudatosul bennem, hogy nem vagyok egyedül, és bármit meg tudok tenni, ha van hozzá elég hitem. Ha az elmúlt időszakban is sikerült a lehetetlennek tűnő feladatokat is elvégezni, az élet megannyi kisebb-nagyobb versenyén „célba érni”. A világ egyik legnagyobb triatlonistája, Kropkó Péter könyvének címét idézve, ebben az évben többször is elmondhattam: „Megtettem, mert elhittem.” ■

Tartozni valahová

Vitézy Zsófiával
beszélgettünk

szöveg: Bárdos Zita, fotó: Erdei Gábor

Immár 20. alkalommal rendezik meg a Budapesti Őszi Fesztivált, amely a kerek évfordulóra nevében, arculatában és tartalmában is megújult. A Dobozban rendezett sajtótájékoztatón beszélgettünk Vitézy Zsófiával változásról, múltról és jelenről...

» *Milyen inspirációk mentén alakult át a Fesztivál?*

V. Zs.: A megújítással az volt a szándékunk, hogy kissé korszerűbb, egyedibb ruhába csomagoljuk a fesztivált. Nem kötelező, de ajánlatos olykor-olykor a megújulás. Ez történelmi pillanatnak ígérkezett nemcsak az évforduló, hanem a váltás miatt is. A divatnak a kultúra és a kultúra arculata is rendkívüli módon kitett, és szeretnék minden eszközt megragadni arra, hogy a lehető legnagyobb közönséget vonzzuk. Az új dizájnunk olyan sikeres, hogy a Nemzeti Galéria el is teszi plakátgyűjteményébe, mert figyelemreméltónak találja. Az új név mögött húzóódó filozófia lényege pedig, hogy Budapestre mint közösségi helyre is szeretnék tekinteni. A depresszió, rossz hangulat legjobb ellenszere a társaság, illetve a valahová tartozás tudata. Mindenki több közösség tagja is egyszerre, kisebb és nagyobb hazájáé, vallási csoportjáé, munkahelyéé, iskolájáé, és bizony, a közös ízlés, az együtt átélt művészeti élmény is alapja lehet ennek az érzésnek, tudatnak.

» *Milyen programokkal készültek az idei alkalommal?*

V. Zs.: Zenei, színházi és táncelőadásokat kínálunk változatos helyszíneken. A programokat Horváth Csaba koreográfus válogatta, aki a néptánc, népzene világa felől érkezett a kortárs tánc univerzumába. Ezt

tükrözi vissza a fesztivál is. Olyan előadásokat, művészeket keresett, akik újraértelmezik a tradíciókat, és akik hitelesen reagálnak a Jelen történéseire. Meg akartunk felelni a fesztivál nevében hordozott új koncepciónak, ezért kávéházakba is szerveztünk előadásokat. A Jövőtánc című sorozat keretében több helyszínen szállítjuk a vendégekhez a művészetet – ingyen. Különleges eseménynek ígérkezik a Szabados György emlékére tartott koncert az Olasz Kultúrintézetben október 13-án. Itt a közelmúltban elhunyt muzsikusi művei hangzanak fel a Dohnányi kamarazenekar tolmácsolásában. 15-én, szombaton rendhagyó túravezetésekben lehet részt venni, amelyek során másképp tekinthetjük meg a várost, mint ahogy általában látjuk. Szintén szombaton egy nagyszerű táncelőadásra várjuk a nézőket a Trafóba, illetve egy lengyel duó meghitt, lírai estjére Magnolia címmel a Thália Színházba – szintén tánc műfajban. Szerepet kap a képzőművészet is, ha csak három kiállítás erejéig is: a Puskin Kávéházban Milorad Krstic Budapestről készült fotói láthatók, a Doboz nevű szórakozóhelyen egy fiatal festő, Juhász Dávid szociális érzékenységről árulkodó képei lesznek kiállítva, és a Pintér Sonja Galériában a Budapest és a café címmel hirdetett pályázatra beérkező

műveket lehet megtekinteni a fesztivál végéig.

Milyen költségvetésű ez a fesztivál?

V. Zs.: Ahhoz képest, hogy külföldi előadókat is felvonultatunk, köztük elég drágákat is, azt mondanám, az alacsony költségvetésű kategóriába tartozik. Fővárosi, NKA és magánszponzori támogatásból mindösszesen 80 millió forint áll

rendelkezésünkre, amiből a művészek honoráriumát, utazását, szállását, az összes marketingköltséget és az iroda szervezési költségeit kell kigazdálkodnunk. Ha több idő áll rendelkezésre, kreativitással sokat el lehet érni, akkor is, ha nincs túl sok pénz, de ehhez a szervezést nem nyáron, hanem rögtön a tavalyi fesztivál befejezésekor meg kellett volna kezdeni. Az idei tavasz azonban a fesztiválközpont átadás-átvételi eljárásaival telt, aminek sajnos még mindig nincs vége. Dolgozni viszont kell eközben is, és már gőzerővel készülünk a Tavaszi Fesztiválra, amelynek kiemelkedő programjaira reményeink szerint már novemberben elkezdjük árusítani a jegyeket. Ha megengedi, ezekből is kiemelnek párat: vendégünk lesz az Orosz Nemzeti Zenekar Mihail Pletnyev vezényletével, az Il musici di Roma, amely Vivaldit játszik, a Royal Philharmonic Orchestra Charles Dutoit-val vagy a Gustav Mahler Ifjúsági zenekar Ingo Metzmacher vezetésével. ■

20. Jubileumi Borfesztivál a Budai Várban

Szöveg: Bárdos Zita, fotó: Hornyák Dániel

A Budai Vár szeptember 7. és 11. között adott otthont a 20. Jubileumi Borfesztiválnak. A legkiválóbb borok és az izgalmas gasztronómiai kínálat mellett zenés és táncos programokkal, borárveréssel és kiállításokkal, valamint előadásokkal várták a látogatókat. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter a 20. születésnapját ünneplő Budavári Borfesztivált megnyitva a mezőgazdaságban, így a szőlészetekben és borászatokban zajló újjáépítésről beszélt.

René Roudaut, Franciaország magyarországi nagykövete köszönetet mondott a fesztivál szervezőinek, hogy a jeles évfordulón Franciaországot választották az esemény díszvendégének. A fesztiválra tíz pincészet érkezett Bordeaux-ból, Champagne-ból, Elzászból, a Loire-völgyből és Languedoc-Roussillonból. A Francia Kapcsolat bisztró pedig a francia konyha kedvelőinek vagy a gasztronómia iránt érdeklődőknek eredeti francia alapanyagokból készítette az ország hagyományos ételeit nap, mint nap.

A hazai és a francia borokon kívül további tizenhárom ország szőlőinek termésével ismerkedhettek a látogatók: találkozhattak többek között olasz, osztrák, chilei, szlovén, görög és német borokkal is, és idén határon túli magyar pincészetek is jelen voltak a boraikkal.

A szórakoztatás középpontjába a népzene és a néptánc, valamint a francia vendégművészek műsora került.

A program a Művészetek Palotájában indult egy különleges gálakoncerttel, majd a budai várban folytatódott. A közel 50 produkció között többek között a Ghymes Együttes, a Söndörgő és Tompos Kátya, a Benkő Dixieland Band, a Hot Jazz Band, a Vivat Bacchus Énekegyüttes, a Bartók Béla Férfikar, a Lippentő és a Csillagszemű Táncegyüttes mellett számos más néptáncsoport is fellépett.

A minisztérium elsődleges célja az ágazat gyümölcscsőzévé tétele. Az eddigi erőfeszítéseknek köszönhetően a hazai és nemzetközi borversenyeken elért előkelő helyezések.

(Fazekas Sándor)

Szeptember 5–6-án tartotta óráit a mindig népszerű Bor-egyetem. A kétnapos kurzus elismert szakemberek közközlővel egybekötött előadásain hasznos információkkal gazdagodhattak a borbarátok és a tudásukat frissíteni vágyó szakmabeliek, a Vinagora Sátorban pedig ötven perces turnusokban hat bort bírálhattak szakemberek segítségével, professzionális módszerekkel. A Népművészeti Egyesületek Szövetsége közreműködésével a Borfesztivál felé vezető úton, a Szent György utcában népművészek mutatták be a borkészítéssel kapcsolatos mesterségeket, és a használati tárgyak elkészítésének módját.

Az idén újabb rekord született a Jótékonyági Borárverésen, ahol a magyar borászok, borászatok és más szervezetek nagyvonalú felajánlásai mellett a 12. VinAgora Nemzetközi Borverseny magyar és külföldi aranyérmes boraira is lehetett licitálni. A több mint 5 millió forintot összeget a korábbi évek gyakorlatának megfelelően a Magyar Máltai Szereztőszolgálat kapta.

A szervezők számos újdonsággal is készültek a jubileumi eseményre: első alkalommal biztosítottak ingyenes vezeték nélküli internetet, valamint a tájékozódást segítő, okostelefonokra fejlesztett Borfesztivál-alkalmazást. ■

Gyógyítás kövekkel

szöveg: Adorján Zsuzsa

Az emberiség születése óta meghatározó szerepe van a köveknek. Olyan tudást hordoznak, amelynek mélységét még csak most kezdjük teljesen megérteni. Mindig eljutnak azokhoz, akikhez tartoznak, akiknek szüksége van rájuk. Ha megbecsüljük őket, ha kommunikálunk velük, ha szeretjük őket, segíteni tudnak helyreállítani az összhangot bennünk. Gyöngéden kiigazítják az általunk eltorzított energiákat a sajátjuk mintájára, ugyanis a kövek energiája tökéletes, megbonthatatlan. Elme- és tudattisztító hatásúak, kitágítják felfogóképességünket. Partnereink a változásokban is: megadják a bátorság erejét, és segítenek megtenni az első lépést. A kövek társaságban jobban érzik magukat, támogatják egymás energiáit a mi javunkra, ezért bátran hordjunk magunkon többfélét is, ez fokozza gyógyulásunkat! Példaként említjük a jászpist és a napkövet.

JÁSPIS

SZÍN: minden szín sárga, barna, vörös, zöld, csíkos vagy foltos **ÁTLÁTSZÓSÁG:** ritkán áttetsző **ELŐFORDULÁS:** Németország, Franciaország, India, Madagaszkár
ELEM: föld, tűz

A jászpisok az élet minden területére hatással vannak. Felhasználásukat illetően a választás fő szempontja az adott kő színe, mert színéből kiderül, melyik csakrához kapcsolódik. A jászpisok segítenek gondolataink kitisztításában, érzelmi mérgeink kioldásában. A jászpissal átlátjuk és megértjük félelmeinket, a környezetünkön keresztül szembesítenek saját gondolatainkkal.

NAPKŐ

ELŐFORDULÁS: India, Kanada, Madagaszkár
ELEM: tűz **GYÓGYÍTÓ HATÁS:** krónikus torokgyulladás, gyomorfekély, porcprobléma, reuma, szabályozza a vegetatív idegrendszer

A napkő segítségével felderül az életünk! A napkő átvilágítja problémáinkat, segít megérteni, miért okozzuk azokat magunknak. A kő segítségével szembeszállhatunk félelmeinkkel is: életünkéből eltávolítja az árnyékokat, így felderül a napsugár. ■

www.hatvanianna.alkotokboltja.hu

KREATÍV IRODATEREK

szöveg: Molnár Szilvia szakíró, fotó: Facebook

A fejlett, de már a feltörekvő országokban is mind többen és többen dolgoznak irodai környezetben, és egyre több cég komolyan foglalkozik irodaterei igényes kialakításával.

A multinacionális cégek szintjén ugyan gyakran nehéz az áttérés, mivel legtöbbjük felesleges pénzkidobásnak tartja az olcsó irodatechnika és irodai bútorzat helyett a kreatív, környezettudatos megoldásokat. A szemléletváltásnak a gazdasági válság is gátat szab, ám ha egy cég messzire tekint, érdemesebb más szempontok szerint kezelni az iroda berendezésének kérdését. Kezdetben elsősorban a reklámügynökségek és az IT cégek (Google, Facebook) alakították open space (egyterű) irodájukat részben vagy teljesen game space (játsszótér) karakterűre. Ezeket az irodai tereket az élénk színek használata, a kényelmes kanapékkal és időnként bútorklasszikusokkal kialakított közösségi, valamint privát terek, úgynevezett csendszigetek létrehozása jellemzi. Mindezek mellett fontos a környezettudatosság is, a használt, felújított bútorok, környezetkímélő

anyagok, energiatakarékos világítástechnika és hűtés-fűtés használata. Felmerülhet a kérdés, hogy miért éri meg a cégeknek a sokszor valóban költségesebb, kreatív iroda-berendezési megoldások alkalmazása. Az egyik ok, hogy az így kialakított pozitív kép előnyhöz juttatja őket az igazán értékes és lojális munkavállalóért folytatott harcban a munkaerőpiacon. Másrészt manapság nem ritka, hogy egy irodában dolgozó alkalmazott napi 11-12 órát is a munkahelyén tölt. Ezért a munkáltatónak is érdeke, hogy ne csak ergonómiai szempontból megfelelő irodai környezetet, hanem egyúttal otthonos, kellemes miliőt is teremtsen. Ez a szemlélet a belső terek kialakításával, lényegében a tárgyak nyelvén beszél arról, hogy nem mindenki pótolható, hogy minden egyes munkatárs fontos, aki a cég érdekében életének jelentős részét az irodában tölti. Van persze marketing része is a történetnek: egy ötletes, környezettudatos anyagokkal, megoldásokkal létrehozott irodát szívesen mutatnak be az ingyenes online, offline újságok, blogok, ami konkrét, pénzben mérhető nyereséget jelenthet az adott cégnek. Ráadásul a kreatív irodateretek kialakításakor a beszállítók részéről jellemző a „jó ügyhöz jó csatlakozni” hozzáállás, azaz megrendelőjük számára nem ritkán alacsonyabb árat kínálnak. ■

Ősz Párizstól Budapestig

szöveg: Nagy Fruzsina

Már javában benne járunk az őszenben, és lassan mindenkinek megfordul a fejében, hogy valamelyest felfrissítse a ruhatárát. A nemzetközi trendek az őszi/téli szezonra remekül variálható öltözékeket vonultatnak fel, különös tekintettel az irodai munka során jól használható darabokra. A meghatározó irányvonal idén a maskulin és feminin darabok kombinálásából született.

Az európai tervezők többnyire a fekete–szürke–fehér színvilág búvárkörében alkották meg kollekcioikat a hidegebb hónapokra. Karl Lagerfeld, a Chanel Divatház vezető tervezője zord időjárásra számít idén télen, ehhez igazította a színek mellett az anyagokat is: vastag gyapjút, farmert és mohert használt fel mindegyiknél. Domenico Dolce és Stefano Gabbana már egy kicsit könnyedebbre vette a figurát, sokkal optimistábban közelítették meg az őszi/téli összeállításokat. A megszokott fekete-fehér mellé neon és pasztell árnyalatokat is keverték a hideg hónapok színvilágába.

A New York-i tervezők közül Vera Wang és Jason Wu kollekcioi határozzák meg az őszi trendek irányvonalait. Vera Wang pillékönnyű darabokkal lepte meg a közönséget, nőies,

kifinomult, mégis merész koktéluhái, harisnyával és tweed zakóval kombinálva az irodai környezetben is megállják a helyüket. Jason Wu klasszikus amerikai tematikára építette az őszi szezont, amit idén vastag gyapjúpulóverek és nagyméretű, kényelmes kiegészítők jellemeztek.

A vezető magyar tervezőket is a dolgozó nők ihlették őszi/téli kreációik megálmodásakor. Érdekes szemezgetni a Manier Divatház különleges részleteket rejtő kosztümjei vagy Tóth Bori letisztult, üde és abszolút nőies darabjai között. Aki azonban a magas minőséget és az üzleti etikett állította követelményeknek megfelelő öltözékeket keresi, annak sem kell messzire mennie, mert a Luan by Lucia Divatház Business Look kollekcioja bravúros szabászati megoldásokkal és különleges anyagokkal várja az érdeklődőket.

A kiegészítők továbbra is elengedhetetlenül fontosak: egy pár finom bőrkesztyű, egy különleges sál vagy kalap hihetetlenül fel tudja dobni a mindennapi öltözékeinket a hűvösebb napokon. A téli csizmának sem kell feltétlenül unalmasnak lennie. Válasszunk nyugodtan színes vagy mintás darabokat, ne riadjunk vissza

a térd fölött érő verzióktól sem, ami a hideg hónapokban sokkal jobban melegít, nem utolsósorban pedig a szezon egyik meghatározó irányvonalát képviseli. ■

PROGRAM

Október 23-ai ünnepek
2011. október 23.
Budapest, Kossuth Lajos tér

Október 23-án, az 1956. évi forradalom kitörésének és a Magyar Köztársaság kikiáltásának évfordulóján – a tavaly elindított hagyományhoz hűen – idén is egész napos családi programok várják Budapesten a Kossuth Lajos téren az ünneplőket. A kormány ismét rajzpályázatot hirdet a gyermekek számára az Országgyűlés épületének környékén, de lesz még filmvetítés, szabadságfutam és számos egyéb izgalmas program is. A nemzeti rendezvény szervezője ezúttal is a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, valamint a Hungarofest Nonprofit Kft. A megemlékezések már október 22-én megkezdődnek. Az eddigi nemzeti rendezvényekhez hasonlóan ezúttal is megnyitja kapuit a Parlament az érdeklődők előtt. További információk találhatóak az október23.kormany.hu honlapon.

Ki vagyok én? – Petőfi választásai
Szeptember 22-től
Petőfi Irodalmi Múzeum

A halhatatlan költő hagyatékának nagy részét is gondozó Petőfi Irodalmi Múzeum legfontosabb állandó kiállítása a Petőfi-tárlat, amely a Nemzeti Kulturális Alap Felemelő Század című sorozatának keretében idén teljes egészében megújult. A ki-

állítását legnagyobb számban látogató iskolás

korosztály megváltozott igényeinek megfelelően alakították. Az interaktív multimédiás elemeket, köztük okostelefonokra fejlesztett alkalmazást sem nélkülöző tárlaton helyet kapnak eddig ismeretlen kéziratok, képek és személyes tárgyak is, amelyekkel mai, szerethető figurának próbálják megrajzolni a fiatal költő alakját. A kiállításon végigkövethetjük az elsőként független egzisztenciát teremtő költő-író életpályájának izgalmas döntéshelyezeteit, tipikusságát és szabálytalanságait.

Erdélyi templomok
2011. szeptember 17.–
2012. március 18.
Néprajzi Múzeum

A Szakrális Művészetek Hete keretében nyílt meg a Néprajzi Múzeum Erdélyi templomok című kiállítása, amely épített örökségünk egy-egy fontos helyszínét mutatja be: református, katolikus, unitárius, görög katolikus, ortodox templomokat, haranglábakat, kolostorokat a soknemzetiségű és sokvallású Erdélyből. Az 1890–1945 között készült akvarellek, tollrajzok, ceruzarajzok, külső és belső helyszíni felvételeknemcsak a szakrális épületeket, hanem a hozzá tartozó közösséget,

valamint a templomokban található berendezéseket, tárgyakat is megjelenítik. A dokumentálás nagy része a rajztanárok tevékenysége nyomán született, az alkotások másik részét grafikusok, festőművészek készítették, akik szintén a magyarság kulturális kincseinek megőrkítéséért munkálkodtak. A kevésbé ismert alkotók művei ritkán szerepelnek aukciós katalógusokban és árveréseken, festményeik és a helyszínen készült grafikáik azonban arról tanúskodnak, hogy kellő hozzáértéssel és felkészültséggel, a dokumentálás eszközeivel nagyon fontos művelődéstörténeti munkát végeztek és hagytak az utókorra.

Budapesti Nemzetközi Vásár
Október 19–23.
HUNGEXPO Budapesti Vásárcsopont

Az idén 115. alkalommal megrendezett Budapesti Nemzetközi Vásár az egyik legnépszerűbb vásár hazánkban, amely évről évre átlagosan 50 000 érdeklődőt vonz. Az október 19-e és 23-a között tartott rendezvényre gyerekeknek szóló programokkal is várják a családokat. A Kölyökparádé igazi gyerekparadicsom lesz, de a szülőknek is bőven kínál hasznos és érdekes programot. Különböző szakmák képviselői mutatkoznak be a mesterségek standjánál a rendőroktól az erdészig; emellett számos játékstanddal készülnek a szervezők (Legóváros, PlayStation Move). A felnőttek eközben lakberendezési tippeket szerezhetnek a generációk együttéléséről, divatbemutatók, gasztronómiai kóstolók vagy távol-keleti kiállítások közül válogathatnak a HUNGEXPO teljes területén.

Liszt-születésnap
2011. október 21–23.
Liszt Ferenc Emlékmúzeum
és Kutatóközpont

A Liszt Ferenc Emlékmúzeum az idei Liszt-év keretében a zeneszerző 200. születésnapja alkalmából háromnapos zenei fesztivált rendez, nem csak a komolyzene rajongói számára. A fesztivál tematikája a Faust megzenésítések köré épül. >>

Számos, eddig kéziratban lappangó, döntően Magyarországon őrzött, ismeretlen változat ősbemutatója is felhangzik majd a koncerteken. A háromnapos fesztivál résztvevői főként azok a művészek, akiknek a Zeneakadémia és annak Liszt Múzeuma már régóta szívügyük. A nagyrészt zeneakadémiai tanárokból álló előadóművészek lelkesedésének köszönhető a fesztivál létrejötte, amelynek célja, hogy Liszt születésnapját egykori otthonában közösen ünnepeljék meg. A fesztivál fellépői többek között Szokolay Balázs, Lajkó István és Falvai Sándor zongoraművészek.

KÖNYV

Magister Scientiae et Reipublicae Ünnepi tanulmányok Máthé Gábor tiszteletére, 70. születésnapja alkalmából

Dialóg Campus Kiadó,
Budapest–Pécs, 2011, 276 pp.

Különleges kötet jelent meg az elmúlt napokban, amely a Corvinus Egyetem Közigazgatástudományi Karának tanáraiból és munkatársaiból álló szerzői munkaközösség alkotása. Máthé professzor napjainkban a magyar közigazgatás-történet kimagasló művelőjének számít. A mintegy tizennégy tételből álló tanulmánygyűjteményt eszmei egységbe fogja a „historia peccétje”, hiszen a történetiség hatja át.

Az államtudományi munkák mellett, kifejezetten közigazgatás-történeti, eszmetörténeti, illetve feszes büntetőjogi dogmatikai fejtegetéseket tartalmazó tanulmány van jelen egészen a

könyvtudomány és jogi könyvészet kezdetéhez visszanyúló témákkal. Kiemelhető a Meditáció címet viselő kis tanulmány, amely jog és erkölcs kapcsolatában a moralitás világától magát függetlenítő jogszabályalkotás veszélyeire figyelmeztet. Figyelemfelkeltő két államelmélet-törté-

nettel foglalkozó tanulmány. Az egyik Oppenheimer munkásságát taglalja, a másik írás pedig a magyar államtudomány kezdeti időszakát elemzi. A csehszlovák államtörténet, valamint a két világháború közötti magyarországi államfelfogás felvillantása, az Európai Unió koncesszióval kapcsolatos megoldatlan problémái, valamint az E-government való világa együttesen jelzik e kötet nagy témagazdagságát.

IMPRESSZUM || **Kiadja** a Nemzeti Közigazgatási Intézet || Felelős kiadó Kis Norbert főigazgató || A szerkesztőség címe: 1054 Budapest, Alkotmány u. 25. || Tel. 1/882-6800 || Fax 1/882-6848 || E-mail: szerkesztoseg@nki.gov.hu **Nyomtatja** a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft. || Felelős vezető Majláth Zsolt || Cím: 1085 Budapest, Somogyi B. út 6. || Telefon: 1/266-9290 || Fax: 1/266-5190 || E-mail: kozlony@mhk.hu || **Tördeli** a Grafcom Media Kft. || **Főszerkesztő** Kis Norbert || Szerkesztőségvezető Hoflingerné Petró Ildikó || Szerkesztők Csaba Réka, Dombrovsky Ádám, Jordán Judit || Ujságíró Tóth Nándor || Főmunkatárs Vida Sándor || Közírási rovat vezetője Bárdos Zita || Szerkesztőségi titkár Koller Hajnal || **Terjeszti** a Magyar Posta Zrt. || Lapker Zrt. || Előfizetési információk elfozetes@nki.gov.hu || **ISSN 2062-5014** || **A lap az ÁROP 2.2.5. Humánerőforrás-gazdálkodás a közigazgatásban projekt keretein belül valósul meg.**

ELŐFIZETÉSI INFORMÁCIÓK

A Nemzeti Közigazgatási Intézet kiadásában havonta megjelenő Közszolgálat című magazin a közigazgatást érintő fontosabb fejleményekről tudósít, erősíti a közszolgálat tudásbázisát és információs csatornáit. A közigazgatás ezerarcúságát tükrözi a tematikai sokszínűségben, a közpolitikák és a közügyek fontosabb eseményeitől a szakigazgatási specialitásokig.

A Közszolgálat előfizetésben megrendelhető az alábbi megrendelőlapra e-mailben az elfozetes@nki.gov.hu címen vagy a **Nemzeti Közigazgatási Intézet postacímén (1386 Budapest, Pf. 906/74).**

2011. évi (3 lapszám) előfizetés díja: 1190 Ft

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem a **Közszolgálat** című lapot a 2011-es évre (3 lapszám) _____ példányban.

A megrendelő (cég) neve: _____

Címe (irányítószám, város/község): _____

Postázási címe (eltérő postacím esetén): _____

Az ügyintéző neve, beosztása, telefonszáma, e-mail címe: _____

Dátum: _____

Cégszerű aláírás

KÖZZSZOLGÁLAT, KÖZÖSEN

m1 m2 DUNA DUNA2 JJJ 3
facebook.com/kozmedia

ÚJRA NYITUNK
hirado.hu/ujranyitunk

m1

DTK – D. TÓTH KRISZTA SHOW

m1, kedd 21.00

Műsorvezető: D. Tóth Kriszta

DTK

Magyar és külföldi szárvendégeivel és civil példaképek bemutatásával a DTK Show pontosan az, amit egy talkshow jelent: egy magával ragadó showműsor őszinte beszélgetésekkel, valódi történetekkel.

DUNA2

ÉJJEI ŐRJÁRAT

Duna 2, hétköznap 21.30

Műsorvezető:

Veiszer Alinda és Teszári Nóra

ÉJJEI ŐRJÁRAT

Kulturális tradíció és kortárs művészet hétköznap este fél tíztől. Veiszer Alinda hétfőn a Kontakt, szerdán a Retró, csütörtökön a Konkrét című műsorokban, Teszári Nóra pedig a keddi A'la'Kult és a pénteki Kulissza című műsorokban várja a nézőket.

Kossuth
m1

KOSSUTH RÁDIÓ

A Kossuth Rádió mindig akkor és arról szól, ami éppen hazánkban és a nagyvilágban történik. Az elhangzott anyagok a Facebookon, a hirado.hu és az m1.hu honlapokon is frissen és folyamatosan követhetők.

ÚJRA NYITUNK

m1

MAGYARORSZÁG, SZERETLEK!

m1, vasárnap 20.15

Műsorvezető: Sente Vajk

Csapatkapitányok: Jakupcsek Gabriella és Csiszár Jenő. Két, hírességekből álló, háromfős csapat és a csapatkapitányok mérkőznek meg egymással. A feladatok és kérdések Magyarországhoz köthetők.

m1

MARADJ TALPON!

m1, hétköznap 18.30

Műsorvezető: Gundel Takács Gábor

Tíz kihívóval megküzdve, tíz egyszerű kérdésre kell csak helyesen és időben felelni a 25 millió forintos főnyereményért, ám elég egyetlen rövidzárlat, és amellet hogy mindent elveszít a versenyző, még a föld is megnyílik alatta.

DUNA

MÁGA SHOW

Duna TV

kéthetente vasárnap 20.00

Műsorvezető: Kapócs Zsóka

A királyok hegedűse mostantól a televízió nézőit és a stúdióba meghívott közönséget varázsolja el játékkal. A rendkívül látványos, nagyszabású díszlet, a táncos és a kamarazenekar felejthetetlen élményt kínál.

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM

A Haza szolgálatában

NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI
EGYETEM

A KIADVÁNY MEGJELENÉSÉT TÁMOGATJA:

Nemzeti Fejlesztési Ügynökség
www.ujszachenyiterv.gov.hu
06 40 638 638

MAGYARORSZÁG MEGÚJUL

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

Humán erőforrás-gazdálkodás a központi közigazgatásban
ÁROP-2.2.5

9 772062 501405

13003